
Aika 02.05.2023, klo 18:01 - 19:03

Paikka Vantaan kaupungin valtuustosali (os. Asematie 7)

Käsitellyt asiat

- § 24 **Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**
- § 25 **Pöytäkirjan tarkastaminen**
- § 26 **Luottamushenkilön eronpyyntö - aluevaalilautakunnan varajäsen Samuli Porio**
- § 27 **Aluevaltuustotyöskentelyn pelisäännöt valtuustokaudelle 2022-2025**
- § 28 **Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen tilintarkastusyhteisön valinta tilikausien 2023-2026 tilintarkastukseen**
- § 29 **Sidonnaisuusilmoitusten tiedoksi merkitseminen**
- § 30 **Vastaus valtuustoaloitteeseen koskien kulttuurihyvinvoinnin ottamista osaksi hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystalvueluita**
- § 31 **Vastaus valtuustoaloitteeseen koskien Ukrainan sodan uhrien tukemista**
- § 32 **Vastaus valtuustoaloitteeseen koskien alueen asukkaiden, asukas- ja muiden yhdistysten sekä alueella toimivien yritysten osallistamista sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen lähipalvelujen suunnitteluun**
- § 33 **Vastaus valtuustoaloitteeseen koskien etsivän vanhustyön pysyvän toiminnan järjestämistä Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella**
- § 34 **Vastaus valtuustoaloitteeseen koskien omaishoitajien palvelutarpeiden tunnistamista ja jaksamisen tukemista**
- § 35 **Vastaus valtuustoaloitteeseen koskien toimenpiteitä ikäihmisten yksinäisyyden lievittämiseksi**
- § 36 **Vastaus valtuustoaloitteeseen koskien psykiatrisen sairaanhoitajan palvelujen ottamista osaksi Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen oppilashuoltoa peruskouluissa**
- § 37 **Vastaus valtuustoaloitteeseen koskien erityisnuorisotyön ottamista osaksi lastensuojelun palvelutarpeenarviointia**
- § 38 **Koonti valtuustoaloitteista vuodelta 2022**

Lisäpykälät

- § 39 **Valtuustoaloitteet**

Saapuvilla olleet jäsenet

Sirkka-Liisa Kähärä, puheenjohtaja
Paula Lehmuskallio, 1. varapuheenjohtaja
Anne Karjalainen, 2. varapuheenjohtaja
Otto Aalto, varajäsen
Marja Ahava
Tanja Aidanjuuri
Anssi Aura
Gashaw Kaisa Bibani
Funda Demiri
Antero Eerola
Satu Ek
Tarja Eklund
Terhi Enjala
Soile Eriksson
Reija Friman
Olga Gilbert
Tuija Haapalainen
Heli Hakala
Janne Hartikainen
Hanna Holmberg-Soto
Oskari Iivarinen, varajäsen
Jouko Jääskeläinen
Loviisa Kaartokallio, varajäsen
Susanna Kaiju
Tuire Kaimio
Lauri Kaira
Inna Kallioinen
Heli Karhu, varajäsen
Suvi Karhu
Patrik Karlsson
Ulla Kaukola
Sirpa Siru Kauppinen
Tiina Keskimäki
Kimmo Kiljunen
Marjo Koistinen, varajäsen
Ulla-Maija Kopra
Timo Laaninen
Pirkko Letto
Jouko Lindtman
Sari Linnansalmi, varajäsen
Jüri Linros
Kai-Ari Lundell
Pirjo Luokkala
Mika Niikko
Vaula Norrena
Nina Nummela
Elina Nykyri, varajäsen
Anitta Orpana

Sirpa Peura, varajäsen
Manav Phull, varajäsen
Teemu Purojärvi
Anniina Pylsy
Markku Pyykkölä
Maarit Raja-Aho
Eve Rämö
Jari Sainio
Jussi Saramo
Tia Seppänen
Ranbir Sodhi
Matilda Stirkkinen
Marja Suomela
Riitta Särkelä
Säde Tahvanainen
Ida Tamminen
Eva Tawasoli
Laura Tulikorpi
Marjo Vacker
Erika Veltheim
Sari Viinikainen

Muut saapuvilla olleet

Riikka Liljeroos, Hallintojohtaja, sihteeri
Timo Aronkytö, Hyvinvointialuejohtaja
Jukka Hako, Aluehallituksen jäsen
Mikko Hokkanen, Konsernipalvelujen toimialajohtaja
Nina Korventaival, Aluehallituksen jäsen
Minna Lahnalampi-Lahtinen, Vanhuspalvelujen toimialajohtaja
Jyrki Landstedt, Pelastusjohtaja
Henri Mehtälä, Nuorisovaltuuston edustaja
Hanna Mikkonen, Lasten, nuorten ja perheiden palvelujen toimialajohtaja
Kaarlo Suutarinen, Hallinnon asiantuntija, tekninen sihteeri
Tiia Tuovinen, Juristi

Poissa

Sami Kanerva
Mika Kasonen
Otso Kivimäki
Kirsi Leväpelto, Aikuissosiaalityön ja vammaispalvelujen toimialajohtaja
Kati Liukko, Terveystieteiden palvelujen toimialajohtaja
Pia Lohikoski
Sari Multala
Sakari Rokkanen
Tuukka Saimen
Minttu Sillanpää
Tiina Tuomela

Allekirjoitukset

Sirkka-Liisa Kähärä
Puheenjohtaja

Riikka Liljeroos
Sihteeri

Pöytäkirjan tarkastus

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty

Anne Karjalainen

Patrik Karlsson

Pöytäkirjan nähtävänäolo

Tarkastettu pöytäkirja pidetään nähtävänä yleisessä tietoverkossa hyvinvointialueen verkkosivustolla (<https://vakehyva.cloudnc.fi>) tiistaista 9.5.2023 klo 12.00 lähtien.

Pöytäkirjanpitäjä Riikka Liljeroos

---

§ 24**Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus**

Hallintosäännön 106 §:n mukaan aluevaltuuston kokouskutsu laaditaan suomen ja ruotsin kielellä.

Kokouskutsun antaa aluevaltuuston puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja. Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat. Kokouskutsussa on mainittava, jos kyseessä on sähköinen kokous ja ilmoitettava verkko-osoite sekä tila, jossa yleisö voi seurata kokousta. Kokouskutsussa on mainittava, jos osa kokousasioista käsitellään suljetussa kokouksessa.

Kokouskutsu on lähetettävä vähintään 4 päivää ennen aluevaltuuston kokousta kullekin valtuutetulle sekä niille, joilla on kokouksessa läsnäolo-oikeus tai -velvollisuus. Samassa ajassa on kokouksesta tiedotettava hyvinvointialueen verkkosivuilla.

Ehdotus

Aluevaltuusto päättää todeta kokouksen laillisesti koollekutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti ilman keskustelua.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialuejohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vakehyva.fi.

---

§ 25**Pöytäkirjan tarkastaminen**

Hallintosäännön 122 §:n mukaan aluevaltuuston pöytäkirjaan sovelletaan, mitä pöytäkirjan laatimisesta määrätään hyvinvointialuelain 112 §:ssä. Aluevaltuusto valitsee jokaisessa kokouksessaan kaksi valtuutettua tarkastamaan kokouksesta laaditun pöytäkirjan. Pöytäkirja voidaan tarkastaa yksittäisen asian osalta jo kokouksessa. Pöytäkirja voidaan tarkastaa sähköisesti. Pöytäkirja laaditaan suomen ja ruotsin kielellä.

Ehdotus

Aluevaltuusto päättää:

1. valita kaksi valtuutettua tarkastamaan kokouksesta laaditun pöytäkirjan;
2. että tarkastettu pöytäkirja pidetään nähtävänä yleisessä tietoverkossa hyvinvointialueen verkkosivustolla (<https://vakehyva.cloudnc.fi>) tiistaista 9.5.2023 klo 12.00 lähtien.

Päätös

Aluevaltuusto päätti yksimielisesti:

1. valita kaksi valtuutettua tarkastamaan kokouksesta laaditun pöytäkirjan seuraavasti: Anne Karjalainen ja Patrik Karlsson;
2. että tarkastettu pöytäkirja pidetään nähtävänä yleisessä tietoverkossa hyvinvointialueen verkkosivustolla (<https://vakehyva.cloudnc.fi>) tiistaista 9.5.2023 klo 12.00 lähtien.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialuejohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vakehyva.fi.

Aluehallitus, § 93, 18.04.2023**Aluevaltuusto, § 26, 02.05.2023****§ 26****Luottamushenkilön eronpyyntö - aluevaalilautakunnan varajäsen Samuli Porio**

VAKEDno-2023-1475

Aluehallitus, 18.04.2023, § 93

Asian valmistelija: hallinnon asiantuntija Kaarlo Suutarinen

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen aluevaalilautakunnan varajäsen Samuli Porio on toimittanut Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle 5.4.2023 eroanomuksen aluevaalilautakunnan varajäsenyydestä henkilökohtaisten syiden vuoksi

Aluevaltuusto on kokouksissaan 8.3.2022 § 9 ja 14.3.2023 § 13 päättänyt:

1. valita hyvinvointialueen aluevaalilautakuntaan puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja kolme jäsentä valtuustokaudelle 2022–2025 seuraavasti:
  - Marilla Kortesalmi (kok.)
  - Ilppo Alatalo (sd.)
  - Anne Korkalainen (vihr.)
  - Niilo Kärki (ps.)
  - Katja Komeza (vas.)
2. vahvistaa valittavien varajäsenten lukumääräksi 5;
3. valita varajäsenet asetettuna siihen järjestykseen, jossa he tulevat jäsenten sijaan seuraavasti:
  1. Sari Virrankari (kesk.)
  2. Päivä Enden (liik.)
  3. Lauri Rantalainen (kd.)
  4. Mona Lanaeus (r.)
  5. Samuli Porio (vkk.)

Hyvinvointialueesta annetun lain (hyvinvointialuelaki) 75 §:n mukaan luottamustoimesta voi erota pätevästä syystä. Eron myöntämisestä päättää luottamushenkilön valinnut toimielin.

Toimielimiä valittaessa on otettava huomioon naisten ja miesten tasa-arvosta annetun lain säännökset. Lain naisten ja miesten tasa-arvosta 4 a §:n mukaan valtion komiteoissa, neuvottelukunnissa ja muissa vastaavissa toimielimissä, hyvinvointialueen, hyvinvointiyhtymän ja hyvinvointialueiden välisen yhteistoiminnan toimielimissä sekä kunnallisissa ja kuntien välisen yhteistoiminnan toimielimissä, lukuun ottamatta aluevaltuustoja ja kunnanvaltuustoja, tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisistä syistä muuta johdu. Tasa-arvo vaatimus koskee erikseen varsinaisia jäseniä ja varajäseniä. Lain mukaisen kiintiön on toteuduttava sekä varsinaisten että varajäsenten kohdalla. Sen sijaan laki ei vaadi, että varsinaisen jäsenen ja hänen henkilökohtaisen varajäsenensä olisi oltava samaa sukupuolta.

Ehdotus

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto:

1. myöntää hyvinvointialuelain 75 §:n mukaisesti Samuli Poriolle eron aluevaalilautakunnan varajäsennydestä ja;
2. valitsee hänen tilalleen uuden aluevaalilautakunnan 5. varajäsenen toimikauden loppuun.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti ilman keskustelua.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialuejohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vakehyva.fi.

Aluevaltuusto, 02.05.2023, § 26

Ehdotus

Aluehallitus esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto:

1. myöntää hyvinvointialuelain 75 §:n mukaisesti Samuli Poriolle eron aluevaalilautakunnan varajäsennydestä ja;
2. valitsee hänen tilalleen uuden aluevaalilautakunnan 5. varajäsenen toimikauden loppuun.

Päätös

Aluevaltuusto päätti yksimielisesti keskustelun jälkeen:

1. myöntää hyvinvointialuelain 75 §:n mukaisesti Samuli Poriolle eron aluevaalilautakunnan varajäsennydestä ja;
2. valita hänen tilalleen uuden aluevaalilautakunnan 5. varajäsenen toimikauden loppuun seuraavasti: Petri Hynninen (vkk.).

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialuejohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vakehyva.fi.

Aluehallitus, § 40, 28.02.2023

Aluehallitus, § 71, 14.03.2023

Aluevaltuusto, § 27, 02.05.2023

§ 27

Aluevaltuustotyöskentelyn pelisäännöt valtuustokaudelle 2022–2025

VAKEDno-2023-648

Aluehallitus, 28.02.2023, § 40

Liitteet

1 Aluevaltuustotyöskentelyn pelisäännöt valtuustokaudelle 2022-2025 (valtuustovaliokunnan 31.1.2023 esitys).pdf

Asian valmistelija: vt. hallintojohtaja Riikka Liljeroos

Hyvinvointialueen valtuustovaliokunnassa on loppusyksyn ja alkuvuoden aikana työstetty aluevaltuustotyöskentelyn pelisääntöjä. Asiaa on käsitelty valtuustovaliokunnan kokouksissa 17.11.2022, 8.12.2022 sekä 31.1.2023. Valtuustovaliokunta on kokouksessaan 31.1.2023 osaltaan hyväksynyt aluevaltuustotyöskentelyn pelisäännöt valtuustokaudelle 2022-2025. Lisäksi sovittiin, että pelisäännöt viedään valmistelun kautta päätöksentekoon.

Luonnos aluevaltuustotyöskentelyn pelisäännöistä valtuustokaudelle 2022-2025 on liitteenä. Aluevaltuustotyöskentelyn pelisäännöissä on määritelty yhteiset aluevaltuustotyöskentelyn periaatteet ja menettelytavat sekä turvallisen tilan periaatteet kuluvalle valtuustokaudelle. Periaatteita noudatetaan kaikessa hyvinvointialueen luottamushenkilötoiminnassa.

Hyvä aluevaltuustotyöskentely perustuu luottamukseen, avoimuuteen ja aluevaltuustoryhmien väliseen yhteistyöhön. Asiakirjaan on lisäksi sisällytetty aluevaltuuston työskentelyssä noudatettavat turvallisen tilan periaatteet. Turvallisen tilan periaatteilla ja toimintatavoilla pyritään luomaan tila, jossa kaikki pyrkivät omalla toiminnallaan rakentamaan yhdenvertaista, kunnioittavaa ja avointa ilmapiiriä sekä keskustelua.

Aluevaltuustotyöskentelyn yleiset periaatteet

- Käyttäydymme luottamushenkilöinä ja viranhaltijoina asiallisesti ja kunnioittavasti toisiamme kohtaan, puoluekannasta riippumatta. Yhteistyömme perustana on luottamus ja erilaisten mielipiteiden kunnioittaminen.
- Toimimme aina hyvinvointialueen asukkaiden edun mukaisesti.
- Toimintamme on avointa, läpinäkyvää ja tasapuolista.
- Edistämme toiminnassamme oikeudenmukaisuutta, tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta.
- Noudatamme toiminnassamme hyviä käyttäytymissääntöjä, kuuntelemme toisten mielipiteitä niitä vähättelemättä.
- Puheenvuoroissamme esitämme kantamme tiiviisti ja perustellusti.
- Sitoudumme käyttäytymään arvokkaasti ja ihmisarvoa kunnioittaen.
- Ymmärrämme roolimme Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen päättäjinä ja toimimme luottamustehtävässämme arvokkaasti tehtävän edellyttämällä tavalla.

Aluevaltuustotyöskentelyn menettelytavat

Aluevaltuuston työskentelyssä noudatetaan seuraavia menettelytapoja:

- Merkittävässä asioissa aluevaltuuston tiedonsaantia ja vaikuttamismahdollisuuksia huomioidaan jo asioiden valmisteluvaiheessa. Huolehdimme, että vuorovaikutukseen ja yhteisten linjojen muodostamiseen varataan riittävästi aikaa.
- Aluevaltuuston seminaareja ja muita epävirallisia tapaamisia järjestetään tarvittaessa, jotta aluevaltuutetuilla on mahdollisimman varhaisessa vaiheessa tietoa vireillä olevista asioista ja mahdollisuus keskustella niistä.
- Aluevaltuutetut huolehtivat myös itse tiedonsaannistaan osallistumalla aluevaltuuston selostustilaisuuksiin ja perehtymällä etukäteen valmistelumateriaaliin. Lisäkysymysten herätessä aluevaltuutettu on yhteydessä hyvinvointialueen valmistelijoihin.
- Merkittävässä asioissa aluevaltuuston ja -hallituksen puheenjohtajat sekä aluevaltuustoryhmien puheenjohtajat käyvät vuoropuhelua asioiden poliittisista linjauksista ennen päätöksentekoa.
- Aluevaltuuston kokousten sujumuuden varmistamiseksi aluevaltuutetut ja aluevaltuustoryhmät tiedottavat mahdollisimman aikaisessa vaiheessa muita ryhmiä omista muutosesityksistään.
- Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen edustajat ovat aloitteellisia valtakunnallisessa ja seudullisessa edunvalvonnassa ja huomioivat hyvinvointialueen edun vaikuttaessaan muissa toimielimissä.

Turvallisen tilan periaatteet

Jokaisella on oikeus osallistua Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen aluevaltuuston tilaisuuksiin ilman minkäänlaista rotuun, väriin, sukupuoleen, kieleen, uskontoon, poliittiseen tai muuhun mielipiteeseen, kansalliseen tai yhteiskunnalliseen alkuperään, omaisuuteen, syntyperään tai muuhun tekijään perustuvaa erotusta.

Jokaisella on myös oikeus tuntea olonsa turvalliseksi tapahtumissa ilman pelkoa minkäänlaisesta syrjinnästä, häirinnästä, seksuaalisesta, fyysisestä tai verbaalisesta ahdistelusta.

Turvallisessa tilassa toisen henkilökohtaista fyysistä ja psyykkistä tilaa tulee kunnioittaa ja toiselle tulee antaa tilaa. Toisen yksityisyyttä ja arkoja aiheita tulee käsitellä asian vaatimalla kunnioituksella. Uusiin aiheisiin, henkilöihin ja näkökulmiin suhtaudutaan avoimesti.

Turvallisemman tilan periaatteet:

- **Kunnioita** toisen henkilökohtaista fyysistä ja psyykkistä tilaa. Kunnioita itsemääräämisoikeutta. Älä koske toista kysymättä lupaa. Muista, ettet voi tietää toisen rajoja kysymättä niitä. Pyydä tilaa myös itsellesi tarvittaessa.
- **Älä pilkkaa**, ivaa, halvenna, sysää syrjään tai nolaa ketään puheillasi, käytökselläsi tai teoillasi. Pitäydy ulkonäön arvostelusta, juoruilusta ja stereotyyppien ylläpitämisestä.
- **Älä tee oletuksia** ulkonäköön tai toimintaan perustuen. Älä tee oletuksia kenenkään seksuaalisuudesta, sukupuolesta, kansallisuudesta, etnisyydestä,

uskonnosta, arvoista, sosioekonomisesta taustasta, terveydestä tai toimintakyvystä.

- **Anna tilaa.** Pyri huolehtimaan siitä, että kaikilla on mahdollisuus osallistua keskusteluun. Älä jyrää muiden mielipiteitä ja anna puheenvuoro. Kunnioita myös toisten yksityisyyttä ja käsittele arkoja aiheita kunnioittavasti.
- **Kuuntele ja opi.** Ota vastaan uudet aiheet, henkilöt ja näkökulmat ennakkoluulottomasti. Suhtaudu jokaiseen vastaantulevaan asiaan ja tilanteeseen mahdollisuutena oppia uutta ja kehittyä.
- **Pyydä anteeksi,** jos olet loukannut tahallisesti tai tahattomasti muita.

Lisäksi asiakirjassa on todettu seuraavasti: "Jos kohtaat tapahtumassa häirintää tai epäasiallista kohtelua, voit olla yhteydessä häirintäyhdyshenkilöihin. Voit myös itse ottaa asian puheeksi henkilön kanssa, joka on mielestäsi syyllistynyt epäasialliseen käytökseen. Häirintäyhdyshenkilö on tukihenkilö, jonka puoleen voi kääntyä, mikäli kokee tullessa häirityksi. Häirintäyhdyshenkilöt tukevat ja neuvovat häirintätilanteiden selvittelyssä sekä auttavat tarvittaessa ohjaamaan asiaa eteenpäin. Aluevaltuuston tilaisuuksissa häirintäyhteyshenkilöinä toimivat hallintojohtaja, juristi sekä muut hyvinvointialueen hallintopalveluiden työntekijät/viranhaltijat."

Ehdotus

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto hyväksyy liitteenä olevan luonnoksen aluevaltuustotyöskentelyn pelisäännöistä valtuustokaudelle 2022-2025 noudatettavaksi kaikessa hyvinvointialueen luottamushenkilötoiminnassa.

Päätös

Aluehallitus päätti yksimielisesti keskustelun jälkeen jättää asian pöydälle.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialuejohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vakehyva.fi.

Aluehallitus, 14.03.2023, § 71

Liitteet

- 1 Aluevaltuustotyöskentelyn pelisäännöt valtuustokaudelle 2022-2025 (valtuustovaliokunnan 31.1.2023 esitys).pdf
- 2 Aluevaltuustotyöskentelyn pelisäännöt valtuustokaudelle 2022-2025 (aluehallituksen 14.3.2023 pöytäkirjaversio).pdf

Asian valmistelija: vt. hallintojohtaja Riikka Liljeroos

Aluehallitus on kokouksessaan 28.2.2023 § 40 päättänyt yksimielisesti keskustelun jälkeen jättää asian pöydälle. Tämän johdosta asia tuodaan uudelleen päätöksentekoon aluehallituksen kokoukseen 14.3.2023.

Ehdotus

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto hyväksyy liitteenä olevan luonnoksen aluevaltuustotyöskentelyn pelisäännöistä valtuustokaudelle 2022-2025 noudatettavaksi kaikessa hyvinvointialueen luottamushenkilötoiminnassa.

Kokouskäsittely

Käsittelyn aikana esittelijä teki seuraavan muutoksen liitteeseen. Kirjaus *"Aluevaltuuston tilaisuuksissa häirintäyhteyshenkilöinä toimivat hallintojohtaja, juristi sekä muut hyvinvointialueen hallintopalveluiden työntekijät/viranhaltijat."* muutetaan kuulumaan seuraavasti *"Aluevaltuuston tilaisuuksissa häirintäyhteyshenkilönä toimii hallintojohtaja. Lisäksi häntä avustavat juristi sekä muut hyvinvointialueen hallintopalveluiden työntekijät/viranhaltijat."* Päivitetty versio aluevaltuustotyöskentelyn pelisäännöistä lisätään pöytäkirjan liitteeksi.

Päätös

Aluehallitus päätti yksimielisesti keskustelun jälkeen:

1. esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto hyväksyy liitteenä olevan päivitetyn luonnoksen aluevaltuustotyöskentelyn pelisäännöistä valtuustokaudelle 2022-2025 noudatettavaksi kaikessa hyvinvointialueen luottamushenkilötoiminnassa;
2. todeta, että aluevaltuustotyöskentelyn pelisäännöt -liite lähetetään ennakolta aluevaltuutetuille tutustuttavaksi aluehallituksen kokouksen jälkeen.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialuejohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vakehyva.fi.

Aluevaltuusto, 02.05.2023, § 27

Liitteet

- 1 Aluevaltuustotyöskentelyn pelisäännöt valtuustokaudelle 2022-2025 (aluehallituksen 14.3.2023 pöytäkirjaversio).pdf
- 2 Aluevaltuustotyöskentelyn pelisäännöt valtuustokaudelle 2022-2025 (hyväksytty, aluevaltuuston 2.5. pöytäkirjaversio).pdf
- 3 Spelregler för arbetet i fullmäktige under fullmäktigeperioden 2022-2025_godkänt i fullmäktige 2.5..pdf

Ehdotus

Aluehallitus esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto hyväksyy liitteenä olevan päivitetyn luonnoksen aluevaltuustotyöskentelyn pelisäännöistä valtuustokaudelle 2022-2025 noudatettavaksi kaikessa hyvinvointialueen luottamushenkilötoiminnassa.

Päätös

Aluevaltuusto päätti yksimielisesti keskustelun jälkeen hyväksyä liitteenä olevan päivitetyn luonnoksen aluevaltuustotyöskentelyn pelisäännöistä valtuustokaudelle 2022-2025 noudatettavaksi kaikessa hyvinvointialueen luottamushenkilötoiminnassa seuraavilla muutoksilla:

- Lisätään liitteen alkuun 1. kappaleen loppuun kirjaus "Kaikki valtuutetut ovat vaaleissa valittuja poliittisia toimijoita, ja heillä on oikeus tuoda esiin poliittisia mielipiteitä ja käyttää sananvapauttaan."
- Poistetaan seuraava kohta liitteen sivun 2 luettelosta: "Puheenvuoroissamme esitämme kantamme tiiviisti ja perustellusti."

Päivitetty versio liitteestä lisätään pöytäkirjan liitteeksi.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialuejohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vakehyva.fi.

Tarkastuslautakunta, § 27,05.04.2023
Aluevaltuusto, § 28, 02.05.2023**§ 28****Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen tilintarkastusyhteisön valinta tilikausien 2023-2026 tilintarkastukseen**

VAKEDno-2023-1347

Tarkastuslautakunta, 05.04.2023, § 27

Valmistelijat / lisätiedot:

Aleksi Paananen

aleksi.paananen@vakehyva.fi

Tarkastuspäällikkö

Tilintarkastuspalvelujen hankinta VAKEDno-2023-694

Lain hyvinvointialueesta 126 §:n mukaan aluevaltuusto valitsee hallinnon ja talouden tarkastamista varten tilintarkastusyhteisön, jonka on määrättävä vastuunalaiseksi tilintarkastajaksi JHT-tilintarkastaja. Tilintarkastajaan sovelletaan hänen hoitaessaan tämän lain mukaisia tehtäviä rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä. Tilintarkastajan vahingonkorvausvelvollisuudesta säädetään julkishallinnon ja -talouden tilintarkastuksesta annetussa laissa (1142/2015). Hyvinvointialueen tytäryhteisön tilintarkastajaksi on valittava hyvinvointialueen tilintarkastusyhteisö, jollei tästä poikkeamiseen ole perusteltua tarkastuksen järjestämiseen liittyvää syytä.

Tilintarkastusyhteisö voidaan valita kerrallaan enintään kuuden tilikauden hallinnon ja talouden tarkastamista varten. Tilintarkastusyhteisöllä ja sen määräämällä vastuunalaisella tilintarkastajalla on oltava edellytykset riippumattoman ja riittävän laajan tilintarkastuksen toimittamiseen. Jos edellytykset riippumattomaan tarkastukseen puuttuvat, tilintarkastajan on kieltäydyttävä vastaanottamasta tehtävää tai luovuttava siitä. Tilintarkastajana ei saa toimia henkilö, joka 80 §:n mukaan ei ole vaalikelpoinen tarkastuslautakuntaan.

Edelleen lain 117 §:ssä todetaan, että hyvinvointialueen tilikausi on kalenterivuosi. Aluehallituksen on laadittava tilikaudelta tilinpäätöstilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi. Tilintarkastajien on tarkastettava tilinpäätös toukokuun loppuun mennessä. Aluehallituksen on saatettava tilinpäätös tilintarkastuksen jälkeen aluevaltuuston käsiteltäväksi. Aluevaltuuston on käsiteltävä tilinpäätös kesäkuun loppuun mennessä.

Lain hyvinvointialueesta 127 §:n mukaan tilintarkastajan on toukokuun loppuun mennessä tarkastettava julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan mukaisesti kunkin tilikauden hallinto, kirjanpito ja tilinpäätös. Tilintarkastajan on tarkastettava:

1. onko hyvinvointialueen hallintoa hoidettu lain ja aluevaltuuston päätösten mukaisesti;
2. antavatko hyvinvointialueen tilinpäätös ja siihen kuuluva konsernitilinpäätös sekä toimintakertomus tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista

koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti oikean ja riittävän kuvan hyvinvointialueen tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta ja toiminnasta;

3. ovatko hyvinvointialueen rahoituksen perusteista annetut tiedot oikeita;
4. onko hyvinvointialueen sisäinen valvonta, sisäinen tarkastus ja riskienhallinta sekä konsernivalvonta järjestetty asianmukaisesti.

Tilintarkastaja noudattaa aluevaltuuston ja tarkastuslautakunnan antamia ohjeita, jolleivät ne ole ristiriidassa lain, hallintosäännön tai hyvän tilintarkastustavan kanssa. Havaitsemistaan olennaisista epäkohdista tilintarkastajan on viipymättä ilmoitettava aluehallitukselle annettavassa tilintarkastuspöytäkirjassa. Tilintarkastuspöytäkirja annetaan tiedoksi tarkastuslautakunnalle.

Toimivalta

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen hallintosäännön 87 § mukaan Tarkastuslautakunnan tehtävänä on kilpailuttaa tilintarkastusyhteisön valinta ja tehdä aluevaltuustolle ehdotus valittavasta tilintarkastusyhteisöstä sekä valvoa tilintarkastussopimuksen noudattamista.

Hankinnan perustelut

Hyvinvointialuelain 125 §:n mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on valmistella aluevaltuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen tarkastuslautakunta on kokouksessaan 15.2.2022 § 11 käynyt läpi tilintarkastuksen kilpailutuksen keskeisimmät perusteet ja ohjeistanut hankintapalveluita kilpailutuksen käytännön toteuttamiseksi.

Hankintamenettelynä oli hankintalain 32 §:n mukainen avoin menettely. Tarkastuslautakunta on pyytänyt 22.2.2022 Hilma-tietokantaan julkaistavaksi lähetetyssä tarjouspyynnössä tarjouksia tilintarkastuspalvelujen hankinnasta.

Kyseessä on EU-kynnysarvon ylittävä palveluhankinta. Hankinnassa sovellettiin lakia julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista (1397/2016). Hankinta kilpailutetaan sopimuskaudeksi, joka koskee tilikausien 2023-2026 tilintarkastusta. Hankintasopimusta on mahdollista jatkaa tilaajan päätöksellä kahdella (2) yhden (1) vuoden pituisella optiokaudella, jotka käsittävät tilivuodet 2027-2028. Optiokausien käyttöönnotosta tehdään erilliset päätökset.

Hankintaa ei ollut jaettu osiin, koska se ei kokonaisuuden kannalta ollut tarkoituksenmukaista. Palveluntuottajaksi valitaan yksi (1) palveluntuottaja. Hankintasopimus ei sisällä määrä- tai vähimmäisostovelvoitetta.

Määräaikaan 27.3.2022 kello 14.00 mennessä tarjouksen jättivät Talvea Julkishallinnon Palvelut Oy – (0998761-4) ja KPMG Oy Ab (1805485-9).

Tarjosten tarjouspyynnön mukaisuuden arviointi

Hankintalain 74 §:n mukaisesti tarjouspyyntöä tai tarjousmenettelyn ehtoja vastaamattomat tarjoukset on suljettava pois tarjouskilpailusta. Hankintayksikkö voi pyytää tarjoajaa tai ehdokasta määräajassa toimittamaan, lisäämään, selventämään tai täydentämään puutteellisia tai virheellisiä tietoja ja asiakirjoja. Täsmennyspyyntöjä ei tehty. Tarjoukset täyttivät tarjouspyynnön ehdot.

Tarjoajien soveltuvuuden tarkastaminen

Hankintalain 80 §:n mukaan hankintayksikön on suljettava tarjoaja tarjouskilpailun ulkopuolelle, jos hankintayksikön tiedossa on, että tarjoajaa rasittaa jokin hankintalain 80 §:ssä luetelluista pakollisista poissulkemisperusteista. Hankintalain 81 §:n mukaan hankintayksikkö voi sulkea tarjouskilpailun ulkopuolelle tarjoajan, jota rasittaa jokin hankintalain 81 §:ssä luetelluista harkinnanvaraisista poissulkuperusteista.

Hankintalain 83 §:n mukaan tarjoajat, jotka eivät täytä hankintayksikön asettamia vähimmäisvaatimuksia, on suljettava tarjouskilpailusta. Soveltuvuusvaatimusten täyttyminen tulee tarkastaa tarjouskilpailun voittajan osalta ennen hankintasopimuksen allekirjoittamista.

Tarjoaja on tarjouksessaan vakuuttanut täyttävänsä tarjouspyynnössä asetetut soveltuvuusvaatimukset kokonaisuudessaan. Tilaaja tarkistaa soveltuvuusvaatimusten täyttymisen viimeistään ennen hankintasopimuksen allekirjoittamista, mukaan lukien vaaditut rikosrekisteriotteet (hankintamenettelyote) ja yhteisösakko-otteen.

Tarjousten vertailu ja päätös

Tarjouspyynnön mukaisesti hyväksytään kokonaistaloudellisesti edullisin tarjous. Kokonaistaloudellisesti edullisin on tarjous, joka on tilaajan kannalta hinnaltaan halvin. Vertailuhinta muodostuu annetuista yksikköhinnoista, jotka painotetaan hankinnan kohteen kriteereissä esille tuoduilla painoarvoilla. Lopullinen vertailuhinta muodostuu yksikköhintojen yhteenlasketusta summasta.

Tarkastuslautakunta käy läpi tarjoukset ja päättää esittää aluevaltuustolle tilintarkastuspalvelujen palveluntuottajan tilivuosille 2023-2026 + 1 + 1 optiovuotta. Optioiden käytöstä päätetään erikseen.

Tarjousten avauspöytäkirja, tarjouspyyntö, tarjoukset ja tarjousten vertailutaulukko ovat ennen tarkastuslautakunnan kokousta ja kokouksessa nähtävänä sihteerillä. Hankinta-asiakirjat ovat asianosaisjulkisia hankintaa koskevan päätöksenteon jälkeen ja yleisöjulkisia sen jälkeen, kun hankintasopimus on tehty. Liikesalaisuuden piiriin määritellyt osat tarjousasiakirjoista katsotaan salassa pidettäviksi.

Hankintasopimus

Hankintasopimus kattaa tilivuodet 2023–2026 + 1 + 1 optiovuotta. Optioiden käytöstä päätetään erikseen. Hankintasopimukset allekirjoitetaan hankintapäätöksen saatua lainvoiman. Hankintapäätös on sitova vasta, kun hankintasopimukset on allekirjoitettu.

Hankinnan arvonlisäveroton arvo sopimuskauden aikana on sitoumuksetta noin 310 000 euroa sisältäen mahdolliset optiokaudet.

Ehdotus

Esittelijä: Alekski Paananen, Tarkastuspäällikkö

Tarkastuslautakunta päättää esittää aluevaltuustolle;

1. että aluevaltuusto päättää valita Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen tilintarkastusyhteisöksi tilivuosille 2023-2026 kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen tehneen Talvea Julkishallinnon Palvelut Oy:n;

-
2. että kahden (2) yhden (1) vuoden optiokauden käyttöönotoista päätetään myöhemmin erikseen ja
  3. oikeuttaa tarkastuspäällikön allekirjoittamaan hankintasopimuksen, kun hankintapäätös on saanut lainvoiman.

Päätös

Tarkastuslautakunta hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Lisätietoja päätöksestä antaa tarkastuspäällikkö Alekski Paananen, aleksi.paananen@vakehyva.fi.

Aluevaltuusto, 02.05.2023, § 28

Liitteet

- 1 Tarjousten vertailutaulukko
- Salassa pidettävä, Ei vielä julkinen, julkisuuslaki §7

Oheismateriaali

- 1 Tarjouspyyntö_tilintarkastuspalvelut

Ehdotus

Tarkastuslautakunta esittää aluevaltuustolle;

1. että aluevaltuusto päättää valita Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen tilintarkastusyhteisöksi tilivuosille 2023-2026 kokonaistaloudellisesti edullisimman tarjouksen tehneen Talvea Julkishallinnon Palvelut Oy:n;
2. että kahden (2) yhden (1) vuoden optiokauden käyttöönotoista päätetään myöhemmin erikseen ja
3. oikeuttaa tarkastuspäällikön allekirjoittamaan hankintasopimuksen, kun hankintapäätös on saanut lainvoiman.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti ilman keskustelua.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialuejohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vakehyva.fi.

Tarkastuslautakunta, § 34, 19.04.2023
Aluevaltuusto, § 29, 02.05.2023**§ 29****Sidonnaisuusilmoitusten tiedoksi merkitseminen**

VAKEDno-2022-195

Tarkastuslautakunta, 19.04.2023, § 34

Valmistelijat / lisätiedot:
Aleksi Paananen
aleksi.paananen@vakehyva.fi
Tarkastuspäällikkö

Liitteet

1 Ajantasainen sidonnaisuusrekisteri

Hyvinvointialuelain 89 §:n mukaan jäljempänä 2 momentissa tarkoitettun hyvinvointialueen luottamushenkilön ja viranhaltijan on tehtävä sidonnaisuusilmoitus johtotehtävistään ja luottamustoimistaan elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä ja muissa yhteisöissä, merkittävästä varallisuudestaan sekä muistakin sidonnaisuuksista, joilla voi olla merkitystä luottamus- ja virkatehtävien hoitamisessa.

Velvollisuus ilmoittaa sidonnaisuuksista koskee aluehallituksen jäseniä, aluevaltuuston ja lautakunnan puheenjohtajaa ja varapuheenjohtajia, hyvinvointialuejohtajaa sekä aluehallituksen ja lautakunnan esittelijää. Sidonnaisuusilmoitukset on pyydetty myös aluehallituksen alaisten jaostojen esittelijöiltä Kuntaliiton suosituksen mukaisesti. Ilmoitus on tehtävä kahden kuukauden kuluessa siitä, kun henkilö on tehtävänsä valittu. Henkilön on myös viivytyksettä ilmoitettava sidonnaisuuksissa tapahtuneet muutokset.

Sidonnaisuusilmoitus tehdään tarkastuslautakunnalle, joka valvoo ilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset aluevaltuuston tiedoksi. Tarkastuslautakunta voi tarvittaessa kehottaa ilmoitusvelvollista tekemään uuden ilmoituksen tai täydentämään jo tehtyä ilmoitusta.

Hyvinvointialueen on pidettävä sidonnaisuuksista rekisteriä yleisessä tietoverkossa hyvinvointialueen verkkosivustolla, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu. Tietoja rekisteristä voi hakea ainoastaan yksittäisinä hakuina. Ilmoitusvelvollisuuden piiriin kuuluvan luottamustoimen tai tehtävän päättyessä henkilöä koskevat tiedot on poistettava rekisteristä ja tietoverkosta.

Sidonnaisuusilmoituksia koskevat muutokset tuodaan tiedoksi tarkastuslautakunnalle säännöllisin väliajoin. Tiedot sidonnaisuuksista viedään valtuustolle vähintään kerran vuodessa. Saapuneet ilmoitukset on koottu PDF-tiedostoksi, joka on tämän pykälän liitteenä.

Ehdotus

Esittelijä: Aleksi Paananen, Tarkastuspäällikkö

Tarkastuslautakunta merkitsee tiedoksi sidonnaisuuksissa tapahtuneet muutokset ja saattaa ajantasaisen sidonnaisuusrekisterin aluevaltuustolle tiedoksi.

Päätös

Tarkastuslautakunta hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Lisätietoja päätöksestä antaa tarkastuspäällikkö Aleksi Paananen, aleksi.paananen@vakehyva.fi.

Aluevaltuusto, 02.05.2023, § 29

Liitteet

- 1 Ajantasainen sidonnaisuusrekisteri
- 2 Tidsenligt register över bindningar.pdf

Ehdotus

Tarkastuslautakunta saattaa ajantasaisen sidonnaisuusrekisterin aluevaltuustolle tiedoksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti ilman keskustelua.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialuejohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vakehyva.fi.

Aluehallitus, § 197,05.10.2022
Aluevaltuusto, § 96,22.11.2022
Aluehallitus, § 96,18.04.2023
Aluevaltuusto, § 30, 02.05.2023

§ 30

Vastaus valtuustoaloitteeseen koskien kulttuurihyvinvoinnin ottamista osaksi hyvinvointialueen sosiaali- ja terveystalvveluita

VAKEDno-2022-67

Aluehallitus, 05.10.2022, § 197

Asian valmistelija: strategia-asiantuntija Christa Salovaara ja strategiavalmistelun päällikkö Marianne Juosila

Aluevaltuuston kokouksessa 19.4.2022 § 44 jätettiin Reija Frimanin valtuustoaloite "Kulttuurihyvinvointi osaksi sosiaali- ja terveystalvveluita". Valtuustoaloitteen on allekirjoittanut 21 aluevaltuutettua. Valtuustoaloite kuului seuraavasti:

"Kulttuurilla ja taiteella on todettu olevan lukuisia ihmisen hyvinvointia ja terveyttä edistäviä vaikutuksia. Me aloitteen allekirjoittaneet esitämme, että Vantaan ja Keravan hyvinvointialue ryhtyy kehittämään kulttuurihyvinvointia osana sosiaali- ja terveystalvveluita sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä.

Taide- ja kulttuurilähtöiset hyvinvointipalvelut eli kulttuurihyvinvointi on tunnistettu tärkeäksi osaksi hyvinvointitaloutta, joka luo mahdollisuuksia lisätä kestävää hyvinvointia ja talouskasvua samanaikaisesti.

Maailman terveysjärjestö WHO on julkaissut raportin taiteen ja kulttuurin terveysvaikutuksista. Raportin mukaan taiteet voivat tukea hoitoa ja hoivaa, auttavat sairauksien kanssa pärjäämisessä sekä ehkäisevät terveysongelmia. Taiteisiin osallistumisen on havaittu muun muassa vähentävän riskiä dementian sekä masennuksen kehittymiseen. Taiteilla on terapeuttista voimaa: esimerkiksi musiikin on havaittu voivan vähentää psykoottisuuden oireita psykoosista kärsivillä. Vahvaa tutkimusnäyttöä on saatu myös esimerkiksi musiikin käytöllä sairaaloissa ennen leikkaustoimenpidettä, taidetoiminnan sisällyttämisellä muistihäiriöistä kärsivien henkilöiden arkeen, ja yhteisöllisten taideohjelmien toteuttamisella mielenterveyden tukemiseksi.

WHO suosittelee taiteen ja kulttuurin hyödyntämistä terveydenhuollon osana. Hyvinvointialueella suositusta tukisi esimerkiksi kulttuurireseptien tai kulttuuriläheteiden käyttöönotto.

Yleistä tietoisuutta taideosallistumisen potentiaalisista terveyshyödyistä tulee edistää aktiivisesti. On tärkeää, että monipuolisten taide- ja kulttuuripalveluiden saatavuus ja saavutettavuus osana sosiaali- ja terveydenhuoltoa turvataan kaikille väestö- ja ikäryhmille, erityisesti vähemmistöille.

Esitämme, että kulttuurihyvinvointi sisällytetään osaksi hyvinvointialuestrategiaa. Lisäksi esitämme, että hyvinvointialue ryhtyy selvittämään, millä keinoin kulttuurihyvinvointi parhaiten vakiinnutetaan osaksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestelmää.

Lähteet:

WHO: *What is the role of the arts in improving health and well-being? A scoping review (2019)*"

Aluehallitus päätti kokouksessaan 18.5.2022 § 84 merkitä valtuustoaloitteen tiedoksi ja lähettää sen edelleen strategiavalmistelupäällikön sekä hyte-asiantuntijan valmisteltavaksi.

Vastaus valtuustoaloitteeseen:

Aloitteessa todetaan, että kulttuurilla ja taiteella on todettu olevan lukuisia ihmisen hyvinvointia ja terveyttä edistäviä vaikutuksia. Aloitteessa esitetään, että Vantaan ja Keravan hyvinvointialue ryhtyy kehittämään kulttuurihyvinvointia osana sosiaali- ja terveystalvueluita sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä.

Lisäksi esitetään, että

- kulttuurihyvinvointi sisällytetään osaksi hyvinvointialuestrategiaa ja että
- hyvinvointialue ryhtyy selvittämään, millä keinoin kulttuurihyvinvointi parhaiten vakiinnutetaan osaksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestelmää.

Kuten aloitteessakin todetaan, taide- ja kulttuuritoimintaan osallistuminen sekä taiteen kokijana että tekijänä voi edistää hyvinvointia ja terveyttä ja tukea toiminta- ja työkykyä sekä osallisuutta. On tärkeää tukea myös niiden ihmisten mahdollisuutta saada taide- ja kulttuurikokemuksia, joiden itsenäiset mahdollisuudet osallistumiseen ovat rajallisia. Esimerkiksi Vantaan vanhus- ja vammaispalveluissa on jo pitkään jatkunut yhteistyö useiden eri taide- ja kulttuuritoimijoiden sekä kaupungin kulttuuritoimen kanssa. Hyvinvointialuevalmistelussa on käynnistymässä osana HyväPerhekeskus -kehittämishanketta avoimissa kohtaamispaikoissa pilotoitava TempoFamily -malli, jonka tavoitteena tukea koko perheen hyvinvointia yhteisen soittoharrastuksen kautta. Terveystalvuelujen nettisivuilla asiakkaita ohjataan oman terveyden edistämiseen mm. kulttuurin ja taiteen keinoin. Aktiivinen yhteistyö taide- ja kulttuuritoiminnan kanssa nähdään tärkeänä myös Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella.

Vantaan ja Keravan yhteisten asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ja sujuvien palveluketjujen varmistaminen edellyttävät aktiivista yhteistyötä alueen muiden toimijoiden kanssa. Hyvinvointialuestrategian luonnoksessa todetaan alueen palveluvalikkoa täydentävän tärkeinä kumppaneina mm. järjestöt, seurakunnat ja yritykset. Yhteistyö ja yhteinen toiminnan kehittäminen on välttämätöntä erilaisiin asiakastarpeisiin vastaamiseksi, myös kulttuurihyvinvoinnin vahvistamisessa osana terveyden ja hyvinvointia edistämisen keinovalikoimaa.

Hyvinvointialueen on valmisteltava aluevaltuustolle hyvinvointikertomus ja -suunnitelma valtuustokausittain ja raportoitava asukkaiden hyvinvoinnista ja terveydestä, niihin vaikuttavista tekijöistä sekä toteutetuista toimenpiteistä aluevaltuustolle vuosittain. Hyvinvointikertomus ja -suunnitelma laaditaan yhteistyössä alueen kuntien kanssa. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen ensimmäinen hyvinvointisuunnitelma laaditaan keväällä 2023.

Vantaan kaupunkistrategiassa todetaan, että kulttuurihyvinvointi on osa hyvinvoinnin edistämisen kokonaisuutta. Myös Keravan kaupunkistrategiassa korostetaan

---

kulttuurin merkitystä. Kulttuurihyvinvointi on osa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen poikkihallinnollista kokonaisuutta, ja se otetaan huomioon alueellisen hyvinvointisuunnitelman laadinnassa.

Ehdotus

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto merkitsee saadun selvityksen tiedoksi vastauksena valtuustoaloitteeseen ja toteaa valtuustoaloitteen loppuunkäsittelyksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti ilman keskustelua.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialuejohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vantaa.fi.

Aluevaltuusto, 22.11.2022, § 96

Ehdotus

Aluehallitus esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto merkitsee saadun selvityksen tiedoksi vastauksena valtuustoaloitteeseen ja toteaa valtuustoaloitteen loppuunkäsittelyksi.

Kokouskäsitely

Käsittelyn aikana Reija Friman esitti asian palauttamista uudelleen valmisteltavaksi: *"Esitän, että vastaus palautetaan uudelleen valmisteltavaksi. Vastauksessa todetaan, että hyvinvointialue laatii ensi vuonna hyvinvointisuunnitelman. Uudelleen valmistellussa vastauksessa tulee todeta, että kulttuurihyvinvointia tarkastellaan monipuolisesti osana hyvinvointisuunnitelmaa kattaen konkreettisten keinojen ulottamisen myös arjen hoitokulttuuriin ja fyysiseen hoitoympäristöön, ei ainoastaan hyte-työhön."*

Pia Lohikoski kannatti Reija Frimanin esitystä asian palauttamisesta uudelleen valmisteltavaksi. Aluevaltuuston puheenjohtaja tiedusteli, voiko aluevaltuusto yksimielisesti hyväksyä Reija Frimanin esityksen asian palauttamisesta uudelleen valmisteltavaksi.. Aluevaltuusto hyväksyi yksimielisesti sen, että asia palautetaan uudelleen valmisteltavaksi.

Päätös

Aluevaltuusto päätti yksimielisesti palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialuejohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vantaa.fi.

Aluehallitus, 18.04.2023, § 96

Asian valmistelija: palvelualuejohtaja, asiantuntija- ja kehittämispalvelut Elina Eeva

Aluevaltuuston kokouksessa 19.4.2022 § 44 jätettiin Reija Frimanin valtuustoaloite "Kulttuurihyvinvointi osaksi sosiaali- ja terveystaloutta". Valtuustoaloitteen on allekirjoittanut 21 aluevaltuutettua. Valtuustoaloite kuului seuraavasti:

"Kulttuurilla ja taiteella on todettu olevan lukuisia ihmisen hyvinvointia ja terveyttä edistäviä vaikutuksia. Me aloitteen allekirjoittaneet esitämme, että Vantaan ja Keravan hyvinvointialue ryhtyy kehittämään kulttuurihyvinvointia osana sosiaali- ja terveystaloutta sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä.

Taide- ja kulttuurilähtöiset hyvinvointipalvelut eli kulttuurihyvinvointi on tunnistettu tärkeäksi osaksi hyvinvointitaloutta, joka luo mahdollisuuksia lisätä kestävää hyvinvointia ja talouskasvua samanaikaisesti. Maailman terveysjärjestö WHO on julkaissut raportin taiteen ja kulttuurin terveysvaikutuksista. Raportin mukaan taiteet voivat tukea hoitoa ja hoivaa, auttavat sairauksien kanssa pärjäämisessä sekä ehkäisevät terveysongelmia. Taiteisiin osallistuminen on havaittu muun muassa vähentävän riskiä dementian sekä masennuksen kehittymiseen. Taiteilla on terapeuttista voimaa: esimerkiksi musiikin on havaittu voivan vähentää psykoottisuuden oireita psykoosista kärsivillä. Vahvaa tutkimusnäyttöä on saatu myös esimerkiksi musiikin käytöllä sairaaloissa ennen leikkaustoimenpidettä, taidetoiminnan sisällyttämisellä muistihäiriöistä kärsivien henkilöiden arkeen, ja yhteisöllisten taideohjelmien toteuttamisella mielenterveyden tukemiseksi.

WHO suosittelee taiteen ja kulttuurin hyödyntämistä terveydenhuollon osana. Hyvinvointialueella suositusta tukisi esimerkiksi kulttuurireseptien tai kulttuurilähettiläiden käyttöönotto. Yleistä tietoisuutta taideosallistumisen potentiaalisista terveyshyödyistä tulee edistää aktiivisesti. On tärkeää, että monipuolisten taide- ja kulttuuripalveluiden saatavuus ja saavutettavuus osana sosiaali- ja terveydenhuoltoa turvataan kaikille väestö- ja ikäryhmille, erityisesti vähemmistöille. Esitämme, että kulttuurihyvinvointi sisällytetään osaksi hyvinvointialuestrategiaa. Lisäksi esitämme, että hyvinvointialue ryhtyy selvittämään, millä keinoin kulttuurihyvinvointi parhaiten vakiinnutetaan osaksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestelmää. Lähteet: WHO: What is the role of the arts in improving health and well-being? A scoping review (2019)"

Vastaus aloitteeseen käsiteltiin aluehallituksessa 5.10.2022 § 197 ja aluevaltuustossa 22.11.2022 § 96. Aluevaltuusto päätti yksimielisesti palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi. "Uudelleen valmistellussa vastauksessa tulee todeta, että kulttuurihyvinvointia tarkastellaan monipuolisesti osana hyvinvointisuunnitelmaa kattaen konkreettisten keinojen ulottamisen myös arjen hoitokulttuuriin ja fyysiseen hoitoympäristöön, ei ainoastaan hyte-työhön."

Vastaus valtuustoaloitteeseen:

Kulttuurihyvinvointi on tunnistettu tärkeäksi osaksi Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen ensimmäistä aluevaltuuston kokouksessaan 22.11.2022 § 94 hyväksymää hyvinvointialuestrategiaa. Strategiassa todetaan, että hyvinvointialueella tunnistetaan kulttuurin merkitys terveyden ja hyvinvoinnin edistämässä, ja yhteistyötä eri taide- ja kulttuuritoimijoiden kanssa jatketaan. Hyvinvointialueen vuoden 2023 talousarviossa todetaan lähidemokratia- ja osallisuuslautakunnan laativan suunnitelman hyvinvointialueen kulttuurihyvinvointityöstä ja ehdotuksen

toimenpiteistä, joilla kulttuurihyvinvointityötä lähdetään edistämään hyvinvointialueella. Kulttuurihyvinvointityössä tehdään aktiivista yhteistyötä Vantaan ja Keravan kaupunkien sekä järjestöjen ja muiden sidosryhmien kanssa.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen ensimmäinen alueellinen laaja hyvinvointikertomus ja -suunnitelma tullaan laatimaan vuoden 2023 aikana. Suunnitelmaosio sisältää myös ikäryhmäkohtaiset hyvinvointisuunnitelmat (lapset ja nuoret, työkäiset, ikääntyneet). Hyvinvointialueella pidetään tarkoituksenmukaisena, että kulttuurihyvinvointia tarkastellaan osana laajaa hyvinvointisuunnitelmaa. Tästä johtuen ikäryhmäkohtaisia työryhmiä ohjeistetaan tarkastelemaan kulttuurihyvinvointia erityisesti toimenpiteitä asetettaessa. Kulttuurihyvinvointia tulee tarkastella ikäryhmäkohtaisissa suunnitelmissa monipuolisesti kattaen konkreettisten keinojen ulottamisen myös arjen hoitokulttuuriin ja fyysiseen hoitoympäristöön.

Kulttuurihyvinvointi on tunnistettu osaksi sosiaali- ja terveystalouden hyvinvointia edistävää keinovalikoimaa, ja sitä toteutetaan hyvinvointialueella jo tällä hetkellä. Esimerkiksi vanhuspalvelujen asiakkailta on mahdollisuus saada kulttuuriluotsien tukea sekä iloa kulttuuripalvelujen järjestämistä vaihtuvista taidenäyttelyistä asumisen yksiköissä. Asukkaille on järjestetty myös erilaisia musiikki- ja teatteriesityksiä yhteistyössä kaupunkien ja järjestötoimijoiden kanssa. Lasten, nuorten ja perheiden toimialalla on tehty laajaa yhteistyötä Vantaan musiikkiopiston Tempo-orkesterin kanssa, ja tällä hetkellä hyvinvointialueella pilotoidaan TempoFamily -mallia, jonka tavoitteena on tukea koko perheen hyvinvointia perheen yhteisen soittoharrastuksen kautta. Aikuissosiaalityön ja vammaispalvelujen omissa asumispalveluyksiköissä sekä sosiaalityössä soveltuvien osien pyritään järjestämään asiakaskunnalle mahdollisuus virkistykseen ja kulttuuriin muun muassa retkien ja museokäyntien muodossa.

Kulttuurin merkitys on huomioitu eri tavoin myös hyvinvointialueen tilaratkaisuissa. Esimerkiksi Katriinan sairaassa tehdään yhteistyötä Vantaan taidemuseo Artsin kanssa. Artsista on sijoitettuna taidetta sairaalan eri yksiköihin. Lisäksi sairaalan aulatilassa on potilaiden käytössä kirjasto, jota ylläpidetään vapaaehtoisvoimin. Sairaalassa toteutettiin perintörahan turvin kaksivuotinen projekti "hyvinvointia luonnosta", jonka avulla tiloihin tuotiin suuria luontoaiheisia valokuvatapetteja ja ulkotiloihin (atriumsisäpihat ja lasitetut parvekkeet) istutuksia.

Yhteistyötä eri kulttuuritoimijoiden kanssa ja kulttuurin huomioimaa työtettä jatketaan ja tullaan entisestään vahvistamaan Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella. Taide ja kulttuuri eri muodoissaan voivat tuottaa monenlaista hyvinvointia ja auttaa näin myös sairauksien hoidossa ja ehkäisyssä (WHO 2019).

Kulttuurihyvinvointi näkyy vahvasti myös hyvinvointialueen kehittämisen kentällä, jossa osana Suomen kestävä kasvun ohjelman (RRP) HyväHyte -kärkeä luodaan palvelukonsepti, joka tukee hyvinvointialueen asukkaita ja haavoittuvassa asemassa olevia asiakasryhmiä löytämään paremmin hyvinvointialueen, kuntien ja kolmannen sektorin hyvinvointia ja terveyttä edistäviin palveluihin, kuten liikunta-, luonto- ja kulttuuripalveluihin sekä yhteisölliseen toimintaan.

Ehdotus

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto merkitsee saadun selvityksen tiedoksi vastauksena valtuustoaloitteeseen ja toteaa valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti keskustelun jälkeen.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialuejohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vakehyva.fi.

Aluevaltuusto, 02.05.2023, § 30

Ehdotus

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto merkitsee saadun selvityksen tiedoksi vastauksena valtuustoaloitteeseen ja toteaa valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti keskustelun jälkeen.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialuejohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vakehyva.fi.

Aluehallitus, § 98, 18.04.2023**Aluevaltuusto, § 31, 02.05.2023****§ 31****Vastaus valtuustoaloitteeseen koskien Ukrainan sodan uhrien tukemista**

VAKEDno-2022-67

Aluehallitus, 18.04.2023, § 98

Asian valmistelija: talousjohtaja Hanna Heinikainen sekä kotoutumista tukevien sosiaalipalvelujen päällikkö Minna Tuovinen

Aluevaltuuston kokouksessa 8.3.2022 § 16 jätettiin Antero Eerolan valtuustoaloite koskien Ukrainan sodan uhrien tukemista. Valtuustoaloitteen on allekirjoittanut 31 valtuutettua. Valtuustoaloite kuului seuraavasti:

"Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen tuettava Ukrainan sodan uhreja

Humanitaarinen katastrofi Ukrainassa kärjistyy jatkuvasti Venäjän käynnistämän laajamittaisen sotilaallisen hyökkäyksen seurauksena. Erityisesti Ukrainan suurissa kaupungeissa alkaa olla pula jo perustarpeista, jopa ruoasta ja lääkkeistä. Lisäksi ainakin noin puolitoista miljoonaa ihmistä on joutunut jättämään kotinsa ja pakenemaan sodan jaloista maan rajojen ulkopuolelle. Jatkuvista taistelutoimista johtuen kiireellisesti tarvittavan humanitaarisen avun perille saaminen on ollut erittäin vaikeaa.

Ukrainan sota on herättänyt suomalaisissa lähes ennen näkemättömän halun auttaa sodasta kärsiviä ihmisiä. Myös moni Suomen suurimmista kaupungeista on osallistunut humanitaarisen avun kokoamiseen ja lähettämiseen sodan uhreille. Päätökset ovat syntyneet yksimielisesti yli puoluerajojen. Myös Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen pitää nyt osallistua humanitaarisen avun antamiseen sopivaksi katsomallaan tavalla. Avulla on kiire.

Edellä olevan perusteella me allekirjoittaneet aluevaltuutetut teemme seuraavan valtuustoaloitteen: Vantaan-Keravan hyvinvointialue osallistuu Ukrainan sodan uhrien auttamiseen kansainvälisen humanitaarisen avun kautta yhteistyössä alueen kuntien kanssa. Lisäksi hyvinvointialueen on valmistauduttava sotaan pakenevien ihmisten auttamiseen. Aluehallitus ja hyvinvointialueen virkamiesjohto valmistelevat ja panevat täytäntöön tähän liittyvät toimenpiteet."

Aluehallitus päätti kokouksessaan 7.4.2022 § 48 merkitä valtuustoaloitteen tiedoksi ja lähettää sen edelleen talousvalmistelujohtajan valmisteltavaksi.

Aloite on jätetty jo vuonna 2022, mutta siihen vastataan vasta nyt johtuen hyvinvointialueen käynnistymisestä. Vastaus perustuu ajankohtaiseen tilanteeseen. Hyvinvointialueen vuonna 2022 voimassa olleen hallintosäännön mukaan valtuustoaloitteiden vastauksissa olevaa 6 kuukauden määräaika ei sovellettu vuonna 2022, minkä johdosta aloitteen vastaus on tulossa nyt päätöksentekoon.

Vastaus valtuustoaloitteeseen:

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen toiminnan rahoitus vuosina 2021 ja 2022 perustui valtion varoista maksettuun valtionavustukseen, jolla katettiin kunkin hyvinvointialueen toiminnan ja hallinnon käynnistämistä aiheutuvia kustannuksia

(Voimaannpanolaki 616/2021, 15 §). Valtionavustukseen sovellettiin valtionavustuslakia. Valtionavustuspäätösten mukaisesti määrärahaa on voinut käyttää hyvinvointialueiden perustamiseen ja toimintaan sekä väliaikaisten valmistelutoimielinten kustannuksiin, jotka ovat syntyneet asetuksen voimassaoloaikana.

Hyvinvointialue ei voi antaa rahallista tukea tehtäviin, jotka eivät kuulu sosiaali- ja terveydenhuollon tai pelastustoimen järjestämistä vastuuseen. Vuonna 2022 Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen johtokunta päätti 15 000 euron tarviketuesta 24.5.2022. Apu toimitettiin Ukrainaan EU:n pelastuspalvelumekanismin kautta. Lisäksi Keski-Uudenmaan pelastuslaitos antoi Ukrainan pelastustoimelle ajoneuvoja 50 000 euron arvosta. Vantaan kaupungin suun terveydenhuollon liikelaitos lahjoitti kuusi kappaletta autoklaaveja (sterilointilaitte) Ukrainaan elokuussa 2022.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue on varautunut Ukrainaista sotaa pakenevien vastaanottoon heti sodan alkamisesta lähtien. Maahanmuuttajapalvelut (nykyinen kotoutumista tukevat sosiaalipalvelut) järjesti sodan alkaessa Helsinki-Vantaan lentokentälle vastaanottopisteen, jossa annettiin ohjausta ja neuvontaa Ukrainaista saapuville.

Yhteistyötä Vantaalla ja Keravalla sijaitsevan Luonan vastaanottokeskuksen kanssa on tehty tiiviisti jo ennen Ukrainan sotaa ja sodan alettua tätä yhteistyötä on tiivistetty entisestään säännöllisin kokouksin.

Ukrainaista paenneille myönnettiin tilapäistä suojelua, ja jatko-oleskelulupa tilapäisen suojelun perusteella myönnetään automaattisesti, kun tilapäistä suojelua on jatkunut yksi vuosi. Jatkoluvan turvin henkilöt voivat hakea kotikuntaa ja näin ollen ovat oikeutettuja samoihin hyvinvointialueen palveluihin kuten muutkin kuntalaiset. Ukrainasta paenneita on alkanut jo siirtyä hyvinvointialueelle maaliskuusta 2023 alkaen.

Kotoutumista tukevat sosiaalipalvelut kokosi alueellisen yhteistyöryhmän sopimaan miten tiedotetaan ja viestitään kotikunnan saaneille henkilöille siitä, miten tulee toimia niissä tilanteissa, joissa tarvitsee palveluja. Tiedottamista on tehty selkokielisellä esitteellä, jossa on internet-linkit ukrainankielisiin sivustoihin, josta kotikunnan saanut saa helposti lisää tietoa. Vastaanottokeskukset jakavat tätä esitettä omissa infoissaan sekä postittavat niitä asiakkaille vastaanottorahapäätösten yhteydessä.

Yhteistyökokouksissa sovittiin myös yhteistyökäytännöt asiakkuuksien siirrossa niiden henkilöiden osalta, jotka tarvitsevat katkeamattomia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja. Näistä henkilöistä vastaanottokeskuksen sosiaalityöntekijä on suoraan yhteydessä kotoutumista tukeviin sosiaalipalveluihin. Tarvittaessa henkilö ohjataan esimerkiksi vammais- tai vanhuspalveluihin. Yhteisistä asiakkuuksista ja yhteistyöstä on jo olemassa toimintamalli hyvinvointialueella.

Vantaalla ja Keravalla asuvista Ukrainasta paenneista valtaosa asuu ns. yksityismajoituksessa ja asuminen voi pidemmällä aikavälillä tuottaa haasteita. Luona Oy:n vastaanottokeskus järjestää asuntohakuklinikoita kuntaan siirtymisvaiheessa, ja kotoutumista tukevat sosiaalipalvelut antavat tarvittaessa ohjausta, mistä vuokra-asuntoja voi hakea. Tuettua asumista tarvitsevat siirtyvät suoraan sosiaali- ja terveyspalveluihin ja yhteistyö onkin useammassa tapauksessa aloitettu jo henkilön ollessa vastaanottojärjestelmässä.

Alaikäisinä ilman huoltajaa tulleet otetaan vastaan ja heille tehdään sosiaalihuoltolain mukainen palvelutarpeen arviointi, jonka mukaan palvelut järjestetään. Heille tehdään myös yhteinen monialainen alkukartoitus yhdessä kunnan työntekijän kanssa.

Ely-keskus tiedottaa arvioidut kuntapaikkaa hakevien määrät kuukausittain, jotta tilanteeseen voidaan ennakoivasti varautua. Kotoutumista tukevat sosiaalipalvelut on varautunut kasvavaan asiakasmäärään muuttamalla maahanmuuttajakoordinaattorin toimen sosiaalityöntekijän viraksi sekä lähihoitajan toimen sosiaaliohjaajan viraksi. Asiakasmäärää sekä palvelujen tarvetta seurataan tiiviisti ja muutoksiin pyritään varautumaan palvelutuotannon turvaamiseksi.

Ehdotus

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto merkitsee saadun selvityksen tiedoksi vastauksena valtuustoaloitteeseen ja toteaa valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Todettiin selostusosaan tekstilisäys: *"Aloite on jätetty jo vuonna 2022, mutta siihen vastataan vasta nyt johtuen hyvinvointialueen käynnistymisestä. Vastaus perustuu ajankohtaiseen tilanteeseen. Hyvinvointialueen vuonna 2022 voimassa olleen hallintosäännön mukaan valtuustoaloitteiden vastauksissa olevaa 6 kuukauden määräaikaa ei sovellettu vuonna 2022, minkä johdosta aloitteen vastaus on tulossa nyt päätöksentekoon."*

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti keskustelun jälkeen.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialuejohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vakehyva.fi.

Aluevaltuusto, 02.05.2023, § 31

Ehdotus

Aluehallitus esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto merkitsee saadun selvityksen tiedoksi vastauksena valtuustoaloitteeseen ja toteaa valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti keskustelun jälkeen.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialuejohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vakehyva.fi.

Aluehallitus, § 97, 18.04.2023**Aluevaltuusto, § 32, 02.05.2023****§ 32****Vastaus valtuustoaloitteeseen koskien alueen asukkaiden, asukas- ja muiden yhdistysten sekä alueella toimivien yritysten osallistamista sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen lähipalvelujen suunnitteluun**

VAKEDno-2022-67

Aluehallitus, 18.04.2023, § 97

Asian valmistelija: erityisasiantuntija Hilda Hakkarainen

Aluevaltuuston kokouksessa 30.8.2022 § 78 jätettiin Pirjo Luokkalan valtuustoaloite "*Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen lähipalvelujen suunnitteluun tulee osallistaa alueen asukkaat, asukas- ja muut yhdistykset sekä alueella toimivat yritykset*". Valtuustoaloitteen on allekirjoittanut 30 aluevaltuutettua. Valtuustoaloite kuului seuraavasti:

"Me aloitteen allekirjoittaneet esitämme, että sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen toimipaikkojen ja palvelujen sisällön suunnitteluun tulee osallistaa alueella asuvat asukkaat, asukas- ja muut yhdistykset sekä alueella toimivat yritykset. Lähellä toteutettu palvelu on usein alueella asuvien asukkaiden ja alueella toimivien yhdistysten ja yritysten edun mukaista. Myös lähiluonto kiittää, kun palvelupisteeseen pääsee helposti kävellen tai vaikka pyörällä. Lähipalvelu voi parhaimmillaan olla myös energiatehokasta ja taloudellisesti kannattavaa. Kaikessa palvelutoiminnan ja palvelupaikkojen suunnittelussa tulee huomioida se, että palvelun käyttäjät ovat pääsääntöisesti palveluidensa sisällön parhaita asiantuntijoita. Me aloitteen allekirjoittaneet esitämme, että palvelujen käyttäjiltä kysytään, mihin palvelupaikat tulisi Vantaan ja Keravan asuinalueella sijoittaa ja millaisia palveluita käyttäjät omalla lähialueellaan tarvitsevat."

Aluehallitus päätti kokouksessaan 14.12.2022 § 281 merkitä valtuustoaloitteen tiedoksi ja lähettää sen edelleen johtajaylilääkärin valmisteltavaksi.

Aloite on jätetty jo vuonna 2022, mutta siihen vastataan vasta nyt johtuen hyvinvointialueen käynnistymisestä. Vastaus perustuu ajankohtaiseen tilanteeseen. Hyvinvointialueen vuonna 2022 voimassa olleen hallintosäännön mukaan valtuustoaloitteiden vastauksissa olevaa 6 kuukauden määräaikaa ei sovellettu vuonna 2022, minkä johdosta aloitteen vastaus on tulossa nyt päätöksentekoon.

Vastaus valtuustoaloitteeseen:

Yksi Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen strategian hyvinvoinnin näkökulmista on, että toimimme yhdessä. Hallintosäännön 6 §:n mukaan toimialojen tulee huolehtia suunnitelmallisesti omassa toiminnassaan siitä, että hyvinvointialueen asukkailla on mahdollisuus vaikuttaa oikea-aikaisesti ja vuorovaikutteisesti hyvinvointialueen toimintaan. Alueen asukkaiden ja sidosryhmien osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia käsitellään tarkemmin aluevaltuuston kokouksessaan 14.3.2023 § 18 hyväksymässä osallisuusohjelmassa.

Palveluverkkosuunnittelu perustuu toimialojen jatkuvaan lyhyen ja pitkän tähtäimen palvelutarvetarkasteluun. Laki hyvinvointialueesta (611/2021) antaa reunaehdot palveluverkkojen muutoksia varten tehtäville investoinneille. Lisäksi monet muut lait

(esim. kansanterveyslaki, laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta, laki kehitysvammaisten erityishuollosta sekä laki pelastustoimen järjestämisestä) ja asetukset sekä ministeriöiden ja viranomaisten ohjeet ohjaavat suoraan hyvinvointialueiden järjestämisvastuulla olevien palvelutuotannon laatua, määrää ja sijaintia. Palveluverkkosuunnittelun keskeisenä tavoitteena on kunnan tai hyvinvointialueen asukkaiden palvelutarpeiden mukaisen taloudellisesti ja toiminnallisesti tehokkaan sekä monikäyttöisen palveluverkon kehittäminen. Palveluverkkosuunnitteluprosessissa arvioidaan ja ennakoitaan palvelutarpeiden muutoksia, palvelujen kehittämistarpeita sekä keinoja vastata muuttuviin tarpeisiin.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen palvelujen järjestämisestä vastaavat toimialat pitävät tärkeänä asukkaiden ja sidosryhmien osallistamisen palveluverkkojen suunnittelussa ja heitä onkin otettu mukaan toimintojen suunnitteluun. Esimerkiksi perhekeskusten kohtaamisaikatoimintaa on kehitetty vahvasti yhdessä järjestöjen, erilaisten yhteisöjen sekä perheiden ja vapaaehtoisten kanssa. Vanhuspalveluiden toimialalla käynnistetty asiakasraati tuo asiakaskunnan näkemyksiä esiin. Osallistamiseen liittyviä menetelmiä valittaessa pyritään huomioimaan kunkin palveluverkon erityistarpeet ja ominaisuudet.

Hyvinvointialuetasoinen osallisuusohjelma suuntaa tekemistä, mutta varsinaiset käytännön toimenpiteet kirjataan toimialakohtaisiin osallisuussuunnitelmiin. Osallisuussuunnitelmassa toimialat ottavat kantaa siihen, miten asukkaat ja sidosryhmät otetaan mukaan palveluiden suunnitteluun. Toimialat laativat osallisuussuunnitelmat kevään 2023 aikana.

Ehdotus

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto merkitsee saadun selvityksen tiedoksi vastauksena valtuustoaloitteeseen ja toteaa valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Todettiin selostusosaan tekstilisäys: "Aloite on jätetty jo vuonna 2022, mutta siihen vastataan vasta nyt johtuen hyvinvointialueen käynnistymisestä. Vastaus perustuu ajankohtaiseen tilanteeseen. Hyvinvointialueen vuonna 2022 voimassa olleen hallintosäännön mukaan valtuustoaloitteiden vastauksissa olevaa 6 kuukauden määräaikaa ei sovellettu vuonna 2022, minkä johdosta aloitteen vastaus on tulossa nyt päätöksentekoon."

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti ilman keskustelua.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialuejohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vakehyva.fi.

Aluevaltuusto, 02.05.2023, § 32

Ehdotus

Aluehallitus esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto merkitsee saadun selvityksen tiedoksi vastauksena valtuustoaloitteeseen ja toteaa valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti keskustelun jälkeen.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialuejohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vakehyva.fi.

Aluehallitus, § 99, 18.04.2023

Aluevaltuusto, § 33, 02.05.2023

§ 33

Vastaus valtuustoaloitteeseen koskien etsivän vanhustyön pysyvän toiminnan järjestämistä Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella

VAKEDno-2022-67

Aluehallitus, 18.04.2023, § 99

Asian valmistelija: vanhuspalvelujen toimialajohtaja Minna Lahnalampi-Lahtinen

Aluevaltuuston kokouksessa 30.8.2022 § 78 jätettiin Marjo Vackerin, Pia Lohikosken ja Laura Tulikorven valtuustoaloite *"Etsivän vanhustyön pysyvän toiminnan järjestäminen Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella"*. Valtuustoaloitteen on allekirjoittanut 30 aluevaltuutettua. Valtuustoaloite kuului seuraavasti:

"Aiemmin Vantaalla on toteutettu etsivää vanhustyötä ainakin hankemuodossa vuoteen 2021. Keravalla toimii löytävän vanhustyön työryhmä, jossa on mukana Keravan kaupungin vanhuspalveluiden edustajien lisäksi eri kolmannen sektorin toimijoita.

Hyvinvointialueen tulisi varmistaa järjestyhteistyö ja järjestöjen tuki myös jatkossa. Tavoitteena on tavoittaa ikääntyneitä, jotka ovat tavalla tai toisella jääneet syrjään erilaisista verkostoista tai palveluista.

Ajankohtainen tilanne ikääntyvän väestömme osalta on huolestuttava ja kaikki mahdollinen tuen tarjoaminen myös heille on selvitettävä. Etsivän vanhustyön osalta myös ennakoiminen on prioriteeteissa kärjessä ja tällaisella pysyvällä toiminnalla pystyisimme reagoimaan jo hyvissä ajoin niihin haastaviinkin tilanteisiin. Liian moni ikäihminen on niin sanottua "hiljaista kansaa". Heille etsivän vanhustyön tuottama palvelu olisi erityisen tärkeää.

Jokaisella on oikeus arvokkaaseen ikääntymiseen.

Me allekirjoittaneet esitämme, että Vantaa ja Kerava hyvinvointialue tekisi selvityksen kyseisen palvelun osalta ja kartoittaisi pysyvän toiminnan ratkaisuja jo ennen Vantaa ja Kerava hyvinvointialueelle siirtymistä.

Tarkennamme vielä, että palvelu integroitaisiin osana Vantaa ja Kerava hyvinvointialuetta. Hyvinvointialueella olisi palvelusta seuranta- ja palvelunjärjestämisvastuu, vaikka palveluntuottaja kumppaneina olisikin kolmannen sektorin toimijoita."

Aluehallitus päätti kokouksessaan 30.8.2022 § 78 merkitä valtuustoaloitteen tiedoksi ja lähettää sen edelleen vanhuspalvelujen toimialajohtajan valmisteltavaksi.

Aloite on jätetty jo vuonna 2022, mutta siihen vastataan vasta nyt johtuen hyvinvointialueen käynnistymisestä. Vastaus perustuu ajankohtaiseen tilanteeseen. Hyvinvointialueen vuonna 2022 voimassa olleen hallintosäännön mukaan valtuustoaloitteiden vastauksissa olevaa 6 kuukauden määräaika ei sovellettu vuonna 2022, minkä johdosta aloitteen vastaus on tulossa nyt päätöksentekoon.

Vastaus valtuustoaloitteeseen:

Etsivää vanhustyötä on kehitetty Vantaalla "Myönteisen erityiskohtelun" -ohjelmassa "Kiinnekohtia" -hankkeessa ja sen jatkohankkeessa. Hankkeen vaikutusten arvioinnin tueksi tehtiin vuonna 2021 YAMK tutkimuksellinen kehittämistyö "Etsivällä vanhustyöllä syrjäytymistä vastaan- keskiössä ikäihmisen toimijuus". Selvityksen mukaan etsivän vanhustyön yksilötyöllä oli myönteisiä vaikutuksia asiakkaiden toimijuuden vahvistumiseen. Asiakkaiden teemahaastattelut ja työntekijöiden työpajat tuottivat tietoa palvelun myönteisistä vaikutuksista ja suosituksia palvelun kohdentumisesta syrjäytymisen ehkäisemiseksi.

Laatusuosituksen ja kansallisen ikäohjelman mukaisesti ennaltaehkäiseviin toimiin on tärkeä panostaa. Yksinäisyyden ja syrjäytymisen tutkimuksissa ei ole löydettävissä yhtä mallia, joka sopisi kaikille, yksilölliset kokemukset ja tarpeet eroavat toisistaan. Onkin tärkeää löytää tuen tarvisijat ja kartoittaa yksilölliset tilanteet. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella toimiva asiakasohjaus ja Seniorineuvonta vastaa kynnyksettömästä neuvonnasta ja yksilöllisestä ja laaja-alaisesta palvelutarpeiden kartoituksesta. Toiminnan tärkeänä osa-alueena on monialainen verkostoyhteistyö, joka mahdollistaa avun ja tuen tarvisijoiden löytämisen ja tukemisen. Kaupunkien ja hyvinvointialueiden työn alla olevat hyvinvointisuunnitelmat perustuvat ajankohtaiseen tietoon eri alueiden ja ikäryhmien tarpeista.

Hyvinvointialueella on tunnistettu tarve edelleen kehittää etsivää ja löytävää vanhustyötä. Avun tarpeessa olevien ikäihmisten tunnistaminen ja varhaisen ennaltaehkäisevän toiminnan käynnistäminen on tärkeää. Tätä työtä hyvinvointialue haluaa edistää tiiviissä yhteistyössä Vantaan ja Keravan kaupunkien sekä alueella toimivien järjestötoimijoiden kanssa. Ikäihmisten yksinäisyyden kokemuksesta on selvitetty useiden eri selvitysten ja tutkimusten avulla lähivuosina.

"MEK kiinnekohtia" -hankkeen ensimmäisessä vaiheessa edistettiin Vantaan kolmen senioritalon yhteisöllistä toimintaa, joka jatkuu edelleen pysyvänä toimintana. Senioritaloissa asuu vähävaraisia ikäihmisiä, joilla on erilaisia elämän hallinnan haasteita. Heidän arkeaan tuetaan ja yksinäisyyttä lievennetään "Yhteisen pöydän" -kumppanuudella ja yhteisöllistä asumista tukevalla "Porinapiiri" -toiminnalla. Vantaalla käynnistettiin Hakunilaan, Koivukylään ja Martinlaaksoon PILKE-ryhmät, joiden toiminta jatkuu ja joissa käy ikääntyneitä päihteiden käyttäjiä. Päihteettömään elämään tuetaan ryhmässä järjestämällä mielekästä tekemistä elämään.

Keravalla "Löytävä vanhustyö" on toteutunut laajassa verkostossa vanhusneuvoston, 3. sektorin ja kaupungin toimijoiden yhteistyöllä. Verkostolla on ollut mahdollisuus tavoittaa sellaiset ikäihmiset, jotka muuten jäävät katveeseen. Tärkeässä roolissa ovat omaisoiva-kioskit, jotka ovat helposti saavutettavissa siellä missä ihmiset liikkuvat esim. kauppakeskusten yhteydessä toimivia, jolloin on helposti voinut tulla kysymään neuvoa. Tätä tärkeää verkostoyhteistyötä jatketaan myös hyvinvointialueella.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella ollaan panostamassa vuoden 2023–2025 aikana useiden eri toimenpiteiden avulla etsivän ja löytävän vanhustyön kehittämistä ja integroimista osaksi pysyvää toimintaa. Käynnistymässä on hanke ja yhteistyöohjelma, joiden avulla tähän haasteeseen ollaan tarttumassa. Lisäksi valmisteilla olevassa hyvinvointialueen hyvinvointikertomuksen ja hyvinvointisuunnitelman valmistelutyössä korostetaan hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen kytkeytymistä hyvinvointialueen strategiaan. HYTE-työ on väestöryhmien välisten hyvinvointi- ja terveyserojen kaventamista, hyvinvoinnin,

terveyden, osallisuuden sekä työ- ja toimintakyvyn ylläpitoa ja parantamista, mm. mielenterveyden ongelmien, päihdehaittojen, sairauksien, tapaturmien, osattomuuden ja syrjäytymisen ehkäisemistä. Hyvinvointialueen strategiassa erityisesti näkökulmat Vahvistamme hyvinvointia ja turvallisuutta sekä Toimimme yhdessä, kytkeytyvät vahvasti hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen linkittyy vahvasti myös hyvinvointialueen osallisuusohjelmaan. Strategian mukaisesti vanhusten toimintakykyä tuetaan ja elämänlaatua parannetaan järjestämällä yksilöllisiä, ennakoivia ja ennaltaehkäiseviä palveluja. Tärkeäksi tavoitteeksi on nostettu heikoimmassa asemassa olevien asukkaiden palveluihin pääsyn parantaminen ja kyky tunnistaa entistä paremmin paljon palveluja tarvitsevat asiakkaamme.

Strategian mukaisiin tavoitteisiin pyrimme vanhuspalveluissa vastaamaan Suomen kestävän kasvun ohjelman mukaisella Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen "VaKeHyva-Hyvät palvelut" -hankkeella. Hankkeen tavoitteena on tukea ikäihmisten kotona asumista kohdentamalla palveluja ennakoivalla otteella ja selkiyttäen ikäihmisten kotiin tuotettavien palveluiden kokonaisuutta hyvinvointialueella nivoen se luontevasti koko sosiaali- ja terveydenhuollon palveluvalikoimaan. Ikäihmisten oikea-aikainen palveluiden piiriin pääsy paranee ennakoivalla otteella piileviä tukitarpeita ja ongelmia varhain tunnistamalla ja toimintakykyinen kotona asuminen on mahdollista sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden tuella. "Hyvä Ikä" -hanke tulee luomaan senioritoimintamallin, jonka avulla helpotetaan yhteydenottoa huoli tilanteissa ja tavoitetaan ennakoivasti ikäihmiset. Hankkeessa jatketaan ja edelleen kehitetään MEK-työn ja etsivän vanhustyön toimintamalleja osaksi vanhuspalvelujen valikkoa yhteistyössä järjestöjen, vapaaehtoisten, kaupunkien peruspalvelujen (kuten kulttuuri ja liikuntapalvelut) sekä hyvinvointialueen yhteistyönä.

Tämän koko hyvinvointialuetta koskevan kehittämistyön rinnalla käynnistyy keväällä 2023 Päivikki ja Sakari Sohlberg säätiön rahoittama ohjelma Havukosken ja Myyrmäen alueilla. Ohjelmassa rakennetaan verkostomaisesti toimiva palvelukokonaisuus ja malli, joka kykenee tarjoamaan monipuolisesti ja nopeasti oikea-aikaista tukea. Ohjelma toteutetaan viiden työpaketin kautta, jotka tuottavat sisältöjä rahoitusohjelman tehtäviin. Työpaketit ovat digitaalinen auttaminen, arjen tuki, mielen hyvinvointi, vanhemmuuden tuki, sekä ikäänntyneiden mielen hyvinvointi. Rahoitus on myönnetty vaikuttaviin ja mitattaviin toimenpiteisiin, tarkoitus on edistää, edelleen kehittää ja laajentaa jo käynnissä olevia parhaita toimintamalleja. Ikäänntyneiden mielen hyvinvoinnin tuen työpaketin tavoitteena on haavoittuvassa asemassa olevien ikäänntyneiden löytäminen verkostoyhteistyössä alueen kotihoidon, gerontologisen sosiaalityön ja palvelutarpeenarvioinnin ammattilaisten kanssa. Etsivä vanhustyö tapaa ikäänntyntä 1–6 kuukauden ajan ja asiakkaan tarpeen ja tavoitteiden mukaisesti tukee häntä saamaan keskusteluapua, osallistumaan ryhmätoiminta tai saamaan vapaaehtoisen tukihenkilön. Ohjelmassa Diakonissalaitos ja Helsinki Missio tuottavat etsivää vanhustyötä, Senioripysäkki ja tukihenkilöpalvelua alueen ikäänntyneille ja kehittävät toimintaa yhdessä vanhuspalvelujen ja alueiden eri toimijoiden kanssa.

Jo tehtyjen selvitysten ja tutkimusten tuottaman tiedon pohjalta on siis käynnistetty useita eri toimenpiteitä hyvinvointialueella, joilla tähän valtuustoaloitteeseen pyritään vastaamaan ja näin integroimaan etsivän vanhustyön toimintamalli osaksi hyvinvointialueen pysyvää toimintaa.

Ehdotus

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto merkitsee saadun selvityksen tiedoksi vastauksena valtuustoaloitteeseen ja toteaa valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Todettiin selostusosaan tekstilisäys: *"Aloite on jätetty jo vuonna 2022, mutta siihen vastataan vasta nyt johtuen hyvinvointialueen käynnistymisestä. Vastaus perustuu ajankohtaiseen tilanteeseen. Hyvinvointialueen vuonna 2022 voimassa olleen hallintosäännön mukaan valtuustoaloitteiden vastauksissa olevaa 6 kuukauden määräaikaa ei sovellettu vuonna 2022, minkä johdosta aloitteen vastaus on tulossa nyt päätöksentekoon."*

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti keskustelun jälkeen.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialuejohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vakehyva.fi.

Aluevaltuusto, 02.05.2023, § 33

Ehdotus

Aluehallitus esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto merkitsee saadun selvityksen tiedoksi vastauksena valtuustoaloitteeseen ja toteaa valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti keskustelun jälkeen.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialuejohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vakehyva.fi.

Aluehallitus, § 100, 18.04.2023
Aluevaltuusto, § 34, 02.05.2023

§ 34

Vastaus valtuustoaloitteeseen koskien omaishoitajien palvelutarpeiden tunnistamista ja jaksamisen tukemista

VAKEDno-2022-67

Aluehallitus, 18.04.2023, § 100

Asian valmistelijat: vanhuspalvelujen toimialajohtaja Minna Lahnalampi-Lahtinen ja aikuissosiaalityön ja vammaispalvelujen toimialajohtaja Kirsi Leväpelto

Aluevaltuuston kokouksessa 22.11.2022 § 98 jätettiin Keskustan aluevaltuustoryhmän valtuustoaloite *"Omaishoitajien palvelutarpeiden tunnistaminen ja jaksamisen tukeminen"*. Valtuustoaloitteen on allekirjoittanut 24 aluevaltuutettua. Valtuustoaloite kuului seuraavasti:

"Aluevaltuuston on ryhdyttävä pikaisiin toimenpiteisiin omaishoitajien palvelutarpeiden tunnistamiseksi sekä erityisesti omaishoitajien jaksamisen tukemiseksi. Omaishoitajat tekevät merkityksellistä työtä kehitysvammaisten ja sairaiden läheistensä hyvinvoinnin turvaamiseksi."

Aluehallitus päätti kokouksessaan 22.11.2022 § 98 merkitä valtuustoaloitteen tiedoksi ja lähettää sen vanhusten palvelujen toimialajohtajan valmisteltavaksi.

Aloite on jätetty jo vuonna 2022, mutta siihen vastataan vasta nyt johtuen hyvinvointialueen käynnistymisestä. Vastaus perustuu ajankohtaiseen tilanteeseen. Hyvinvointialueen vuonna 2022 voimassa olleen hallintosäännön mukaan valtuustoaloitteiden vastauksissa olevaa 6 kuukauden määräaika ei sovellettu vuonna 2022, minkä johdosta aloitteen vastaus on tulossa nyt päätöksentekoon.

Vastaus valtuustoaloitteeseen:

Vanhus- ja vammaispalveluissa nähdään omaishoitajien hyvinvointi ja tämän arvokkaan työn tukeminen merkityksellisenä ja palvelutarpeiden tunnistaminen sekä omaishoitajien jaksamisen tukeminen on nostettu yhdeksi tärkeäksi tavoitteeksi vuodelle 2023. Fuusiovalmistelun aikana omaishoidon tuen palvelujen yhtenäistäminen aloitettiin asteittain. Omaishoidontuen 3. palkkioluokka otettiin käyttöön myös Vantaalla 1.5.2022 alkaen. Hyvinvointialueen strategiassa hyvinvoinnin ja turvallisuuden kokonaisuudessa tuodaan esiin myös omaishoidon palvelujen kehittäminen, omaishoitajien jaksamiseen panostaminen ja riittävästä omaishoitajien tuesta huolehtiminen. Vanhusten kotona asumisen palvelujen toimintasuunnitelman mukaisesti vanhusten toimintakykyä tuetaan ja parannetaan elämänlaatua järjestämällä yksilöllisiä, ennakkoivia ja ennaltaehkäiseviä palveluja. Omaishoidon peittävyttä ja palveluita parantamalla mahdollistetaan omaishoidettavan ja omaishoitajan yksilölliset palvelut.

Keravalla tehtiin vuonna 2022 opinnäytetyönä selvitys virallisten ja epävirallisten omaishoitajien näkemyksistä tarjolla olevista omaishoitoa tukevista palveluista. Kyselyyn vastasi 38 virallista ja 22 epävirallista omaishoitajaa. Suurin osa vastaajista

koki työn merkityksellisyyden olevan hyvinvoinnin tukemisen tärkeimpiä elementtejä. Arkea kuluttavimmaksi tekijäksi nostettiin tiedonpuute. Tarjolla olevista omaishoitoa tukevista palveluista positiivisempina on koettu lakisääteinen vapaa, itselle tärkeät harrastukset, vapaa-ajan toiminnot ja vertaistuki. Lakisääteisten vapaiden pitämättömyyden syitä olivat hoidon järjestämisen raskaus, tiedonpuute ja syyllisyys. Selvityksen tulosten johtopäätöksenä todettiin, että kehittämällä tiedonkulkua ja viestintää olisi alueella mahdollista tukea niin virallisia kuin epävirallisia omaishoitajia. Toteutetun selvityksen tavoitteeseen vastaamiseksi tarvitaan lisätietoa koko alueen omaishoitajien toiveista/tarpeista, omaishoidosta tiedottamista sekä vahvistettua neuvontaa ja ohjausta omaishoitotyöstä ja sen tukitoimista.

Vantaalla tehtiin vuonna 2022 YAMK tutkimuksellisenä kehittämistyönä selvitys omaishoitajien asiakasraadista, jossa selvitettiin näkökulmia omaishoitajien arkeen ja tarpeisiin. Omaishoitajien näkemykset Vantaan kaupungilta saatavista tukipalveluista vaihtelivat. Pääsääntöisesti myönnettyihin tukipalveluihin oltiin tyytyväisiä. Omaishoitajat kokivat, että raskashoitoisemmille hoidettaville ei löytynyt soveltuvaa sijaishoitoa. Vapaa-ajan riittämättömyys tuli esiin hankaluuksina hoitaa kodin ulkopuolisia asioita sekä vaikeuksina pitää omaishoitajan omasta hyvinvoinnista ja jaksamisesta huolta. Asiakasosallisuuden kokemukset vaihtelivat sen mukaan, miten hyvin tukipalvelut vastasivat omaishoitoperheen tarpeita. Asiakasraatitoiminta kiinnosti omaishoitajia vaikkakin omien voimavarojen riittävyys mietitytti. Selvitys tuotti asiakasohjauksikölle tärkeää tietoa vantaalaisten omaishoitajien näkemyksistä liittyen tukipalveluihin, asiakasosallisuuteen ja asiakasraatiin.

Aluehallituksen 14.12.2022 päätöksen mukaisesti vuodelle 2023 lisätään vanhusten omaishoidon järjestämiseen 0,1 milj. euroa, jolla lisätään peittävyttä ja tarpeenmukaisia palveluita. Tällä rahoituksella käynnistetään vanhusten asiakasohjauksessa projekti, johon rekrytoidaan kaksi työntekijää. Projektisuunnitelmassa on huomioitu aiemmin tehty selvitys Keravalla. Projektityöntekijöiden tehtävänä on omaishoitajien osallistaminen kehittämistyöhön ja kuulemalla (asiakasraati, kysely, tapaamiset) toiveiden ja tarpeiden kartoittamiseksi koko hyvinvointialueella, järjestää omaishoitajille vahvistettua ohjausta ja tukitapaamisia sekä parantaa omaishoitoperheille kohdennettua viestintää mm. nettisivuja kehittämällä, some-viestintää tehostamalla sekä tiedotteiden avulla. Työllä varmistetaan myös seurantakäyntien toteutuminen kaikille vuosittain tai tilanteen muuttuessa. Projektin aikana kerätystä tiedosta valmistellaan suunnitelma tulevien vuosien tarvittavien toimenpiteiden toteuttamisesta. Kehittämistyötä tehdään tiiviisti eri järjestötoimijoiden ja vanhus- ja vammaispalvelujen kanssa. Kehittämistyön rinnalla vammaisten asiakasohjauksessa organisoidaan toimintaa siten, että omaishoidon piirissä oleville asiakkaille on mahdollista toteuttaa vuosittaiset hyvinvointitapaamiset ja annetaan neuvontaa sekä ohjausta sitä tarvitseville.

Helmikuussa 2023 käynnistynyt asiakasraatitoiminta ja sen kehittäminen on myös tärkeä toimenpide omaishoitajien tukemiseksi. Asiakasraadin tavoitteena on asiakaslähtöisten sosiaali- ja terveystalveluiden kehittäminen, asiakastyytyväisyyden lisääminen, ikäihmisten osallisuuden vahvistaminen, vaikuttamismahdollisuuksien lisääminen, virkistäytyminen sekä jaksamisen tukeminen. Vuoden 2023 aika on tarkoituksena luoda Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle iäkkäiden asiakasraati-malli, joka jää pysyväksi toiminnaksi hyvinvointialueelle "Etäpalvelujen kehittämishankkeen" hankkeen loputtua. Asiakasraadissa on mukana ikäihmisiä,

joiden elämäntilanne vaihtelee yksin asuvista, omaishoitoperheisiin. Raadissa mukana olevat omaishoitajat pääsivät jakamaan omia kokemuksiaan arjesta ja tuoden näin asiakasraadille keskusteluun ja edelleen palvelujen kehittämiseen tärkeitä näkemyksiä.

Vammaisten omaishoitajat aktivoidaan kevään 2023 aikana heille lähetettävän Webropol-kyselyn avulla. Kyselyn avulla selvitetään omaishoitajien kokemuksia ja heidän halukkuuttaan osallistua asiakasraatitoimintaan. Toteutettavan kyselyn vastausten perusteella laaditaan suunnitelma, jossa täsmennetään pidemmän aikavälin toimenpiteet. Suunnitelman laatiminen toteutetaan yhteistyössä asiakasraadin kanssa. Kyselyn aikana henkilöstö jalkautuu samanaikaisesti mukaan myös järjestörinkien järjestämiin tilaisuuksiin. Jalkautumisen tavoitteena on tavoittaa maahanmuuttajataustaiset omaishoitajat ja jakaa tietoa omaishoitajuudesta heille ymmärrettävällä kielellä.

Hyvinvointialueen vanhuspalveluiden omaishoitoperheille on tarjolla perheiden toiveista sekä tarpeista lähtöisin perustettavia etäryhmiä, joiden tarkoituksena on tukea omaishoitajien jaksamista ja tuoda heille virkistystä kotiin. Omaishoitajat saavat kotiin lainaksi tablettilaitteen, johon asennetun ohjelman myötä toteutetaan ryhmätoimintaa etänä. Etänä toteutettava ryhmätoiminta mahdollistaa ryhmätoiminnan mm. omaishoitajille, jotka ovat sidottuja omaishoitotyöhön ympärivuorokautisesti. Kevään 2023 aikana aloitetaan myös liikunta- ja vertaistukiryhmä alueen omaishoitajille. Omaishoitajien kontaktointi etäryhmätoimintaa varten on tehty yhteistyössä Vantaan ja Keravan asiakasohjausyksiköiden kanssa. Lisäksi omaishoitoperheille on järjestynyt "Uusia säveliä etsimässä"-ryhmä, joka toteutetaan yhteistyössä Metropolia AMK:n kanssa. Tämä ryhmä on tavoittanut 8 omaishoitoperhettä, jotka osallistuvat toimintaan säännöllisesti. Vammaispalveluissa omaishoitajille järjestetään ryhmävalmennusta, jonka tavoitteena on vertaistuen lisääminen ja omaishoitajan roolin moninaisuuden näkeminen. Vertaistuellisen kokemuksen saavuttamiseksi nämä tapaamiset toteutetaan ikäkausittain 0-14 vuotiaiden, 14-28- vuotiaiden ja 28-65- vuotiaiden omaishoitajille. Tapaamiset toteutetaan lähitapaamisina tai virtuaalisesti omaishoitajan valinnan mukaan kolme kertaa syksyn 2023 aikana ja jatkossa kuusi kertaa vuodessa. Yhteistyötä syvennetään pääkaupunkiseudun omaishoitajat (POLLI) kanssa ja yhteistyössä hyödynnetään omaishoidon kokemusasiantuntijaa sekä vieraskielisten omaishoidon osaamista. Omaishoitajille tarkoitettun viestinnän helppolukaiseen sisältöön kiinnitetään huomiota jakamalla tietoa myös selkokielellä, huomioiden vieraskieliset omaishoitajat.

Omaishoitoperheiden tukemiseksi ja palvelujen kehittämiseksi hyvinvointialueen toimijat tapaavat omaishoidon tuen järjestökumppaneita säännöllisesti 2-4 kertaa vuodessa Vantaan ja Keravan omaishoidon tuen kumppanuuspöydän äärellä. Tietoa jaetaan ja toimintaa kehitetään yhdessä. Asiakasraadilta saadaan kokemustietoa omaishoitajien tarpeista ja toiveista. Yhteisiasiantuntijuus on merkittävä keino kehittää toimintaa tarpeiden mukaiseen suuntaan ja vahvistaa osallisuutta ja lisätä ammatillista osaamista. Laajojen verkostojen avulla löydetään myös tuen tarvitsijoita.

Omaishoitoperheille nimetään oma työntekijä asiakasohjauksesta. Omatyöntekijä on palveluohjaaja, joka on tehnyt arvioinnin palvelujen tarpeesta ja asiakas jää oman palveluohjaajan seurantaan omaishoidon tuen asiakkuuden ajaksi. Seuranta pitää

sisällään omaishoitoperheen tuen ja neuvonnan, vähintään vuosittaiset tapaamiset (tarpeen mukaan). Oma palveluohjaaja myös seuraa omaishoitajan jaksamista ja tukee tarvittaessa. Omaishoitajan hyvinvointitapaamiset järjestetään vähintään joka toinen vuosi ja tarvittaessa omaishoitaja ohjataan terveystapaamisiin.

Hyvinvointialueen uusille omaishoitajille tarjotaan mahdollisuus osallistua valmennukseen. Valmennusta järjestetään 2 kertaa vuodessa yhteistyössä eri verkostokumppaneiden kanssa. Valmennuksen sisältö on rakennettu omaishoitajien tarpeiden ja esitettyjen toiveiden mukaisesti. Sisältönä valmennuksessa on palveluohjaajan, ravitsemusterapeutin, suuhygienistin, omaishoitajien järjestöedustajan, toiminta- ja fysioterapeutin sekä kinestetiiikan ohjaajan luennot. Lisäksi valmennuksessa käydään läpi arjessa kotona eteen tulevia tilanteita läheisen hoitamisen näkökulmasta, tärkeä osuus valmennuksessa on omaishoitajien oman hyvinvoinnin ja jaksamisen varmistaminen. Omaishoitajien vertaistuki on koettu valmennuksessa erityisen tärkeäksi.

Omaishoitajien jaksamista on tuettu myös järjestämällä mahdollisuus tilapäiseen hoitoon päivätoiminnassa silloin kun omaishoitajalla on äkillinen meno, jonka vuoksi on estynyt hoitamaan läheistään. Tilapäinen päivätoiminta päivä on mahdollinen sekä Keravan että Vantaan omaishoidettaville.

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella kaikilla kotihoidon säännöllisillä asiakkaila sekä omaishoidon tuen piirissä olevilla omaishoidettavilla on nimetty lääkäri. Ensisijaisesti lääkäri on terveysaseman lääkäri. Paljon palveluja tarvitsevien asiakkaiden kohdalla kriteerien täyttyessä nimettynä lääkärinä toimii kotihoidon lääkäri. Tavoitteena on tukea iäkkäiden asukkaiden turvallista asumista kodissaan sairauksien aiheuttamasta toimintakyvynlaskusta huolimatta. Tällä toimintamallilla varmistetaan myös omaishoitoperheissä tarvittava lääketieteellinen tuki hyvinvoinnin turvaamiseksi.

Omaishoitoperheiden tukemiseksi ja palvelujen kehittämiseksi hyvinvointialueen toimijat tapaavat omaishoidon tuen järjestökumppaneita säännöllisesti 2–4 kertaa vuodessa Vantaan ja Keravan omaishoidon tuen kumppanuuspöydän äärellä. Tietoa jaetaan ja toimintaa kehitetään yhdessä. Asiakasraadilta saadaan kokemustietoa omaishoitajien tarpeista ja toiveista. Yhteisiasiantuntijuus on merkittävä keino kehittää toimintaa tarpeiden mukaiseen suuntaan ja vahvistaa osallisuutta ja lisätä ammatillista osaamista. Laajojen verkostojen avulla löydetään myös tuen tarvitsijoita.

Nykyisillä vanhusten palveluilla jo tunnistetaan omaishoitajien palvelutarpeita ja pyritään vastaamaan niihin. Lisäksi hyvinvointialueella 2023 alkavan omaishoidon tuen projektin sekä asiakasraadin avulla pystymme tunnistamaan omaishoitoperheiden tarpeita ja toiveita sekä kehittämään omaishoitajien jaksamista tukevia toimintoja

Ehdotus

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto merkitsee saadun selvityksen tiedoksi vastauksena valtuustoaloitteeseen ja toteaa valtuustoaloitteen loppuunkäsittelyksi.

Päätös

Todettiin selostusosaan tekstilisäys: *"Aloite on jätetty jo vuonna 2022, mutta siihen vastataan vasta nyt johtuen hyvinvointialueen käynnistymisestä. Vastaus perustuu ajankohtaiseen tilanteeseen. Hyvinvointialueen vuonna 2022 voimassa olleen hallintosäännön mukaan valtuustoaloitteiden vastauksissa olevaa 6 kuukauden määräaikaa ei sovellettu vuonna 2022, minkä johdosta aloitteen vastaus on tulossa nyt päätöksentekoon."*

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti keskustelun jälkeen.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialuejohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vakehyva.fi.

Aluevaltuusto, 02.05.2023, § 34

Ehdotus

Aluehallitus esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto merkitsee saadun selvityksen tiedoksi vastauksena valtuustoaloitteeseen ja toteaa valtuustoaloitteen loppuunkäsittelyksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti keskustelun jälkeen.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialuejohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vakehyva.fi.

Aluehallitus, § 101, 18.04.2023
Aluevaltuusto, § 35, 02.05.2023**§ 35****Vastaus valtuustoaloitteeseen koskien toimenpiteitä ikäihmisten yksinäisyyden lievittämiseksi**

VAKEDno-2022-67

Aluehallitus, 18.04.2023, § 101

Asian valmistelija: vanhusten palvelujen toimialajohtaja Minna Lahnalampi-Lahtinen

Aluevaltuuston kokouksessa 21.6.2022 § 66 jätettiin Antero Eerolan valtuustoaloite koskien toimenpiteitä ikäihmisten yksinäisyyden lievittämiseksi. Valtuustoaloitteen on allekirjoittanut 28 aluevaltuutettua. Valtuustoaloite kuului seuraavasti:

"Koko maailmaa ja sen osana Suomea koetellut koronapandemia merkitsi pitkään jatkunutta ihmisten sosiaalista eristämistä toisistaan. Tällä on ollut selkeästi havaittuja haitallisia vaikutuksia eri ikäisten ihmisten mielenterveyteen ja yksinäisyyden kokemuksiin.

Eniten huomiota ovat saaneet nuorten kohtaamat ongelmat, joiden seuraukset saattavat vaikuttaa haitallisesti vielä pitkäänkin. Niiden lievittämiseen ja ratkaisuun on kuitenkin panostettu, kuten oikein onkin.

Korona-ajan sosiaalinen eristys on kuitenkin koetellut myös ikäihmisiä. Monella seniorikansalaisella yksinäisyyden kokemukset saattavat kuitenkin olla pidempiaikaisia, etenkin jos ikääntymisen myötä puoliso, oman ikäiset läheiset ja ystävät ovat jo menehtyneet. Tätä korostaa nykyinen vanhustenhoidon ideologia, jonka lähtökohtana – myös säästösyistä – on ollut, että vanhusten on asuttava kotona mahdollisimman pitkään, vaikka fyysinen ja henkinen kunto ei antaisi siihen enää myöten.

Siksi Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella pitäisi panostaa toimenpiteisiin, erityisesti etsivään vanhustyöhön, jolla ikäihmisten yksinäisyyden kokemuksia voidaan kartoittaa ja lievittää.

Yksi malleista voisi olla Vantaalla syksyllä 2018 käynnistetty määräaikainen Yksinäiset vanhukset Vantaalla – hanke tai mahdollisesti sen jatkaminen. Hankkeessa kerättiin kyselyn avulla tietoa yksinäisyyden kokemuksista yksin kotona asuvilta yli 75-vuotiailta kaupunkilaisilta. Kysely lähetettiin yli tuhannelle ihmiselle, joista kymmenen valittiin tarkempaan haastatteluun.

Tiedonhankinnan perusteella koottiin toimenpidesuunnitelma, jonka toteuttamiseksi perustettiin erityinen Yksinäiset vanhukset Vantaalla – hanke työntekijöineen. Kokemukset hankkeet olivat rohkaisevia.

Yksi toimenpiteistä keinoista on vanhusten päivätoiminta. Myös eläkeläisjärjestöt ja hyvinvointialueen vanhusneuvosto on kytkettävä tiiviisti mukaan työhön.

Edellä olevan perusteella, me allekirjoittaneet Vantaan ja Keravan aluevaltuutetut teemme seuraavan valtuustoaloitteen:

* Vantaan ja Keravan hyvinvointialue ryhtyy kartoittamaan yksin asuvien ikäihmisten yksinäisyyden kokemuksia ja käynnistää sekä jatkaa olemassa olevia toimenpiteitä sen lieventämiseksi."

Aluehallitus päätti kokouksessaan 21.6.2022 § 66 merkitä valtuustoaloitteen tiedoksi ja lähettää sen edelleen vanhuspalvelujen toimialajohtajan valmisteltavaksi.

Aloite on jätetty jo vuonna 2022, mutta siihen vastataan vasta nyt johtuen hyvinvointialueen käynnistymisestä. Vastaus perustuu ajankohtaiseen tilanteeseen. Hyvinvointialueen vuonna 2022 voimassa olleen hallintosäännön mukaan valtuustoaloitteiden vastauksissa olevaa 6 kuukauden määräaikaa ei sovellettu vuonna 2022, minkä johdosta aloitteen vastaus on tulossa nyt päätöksentekoon.

Vastaus valtuustoaloitteeseen:

Hyvinvointialueella on tunnistettu tarve edelleen kehittää ikäihmisten yksinäisyyden vähentämiseen tähtäviä toimenpiteitä. Yksinäisyyden kokemuksen vähentäminen on tärkeää ennaltaehkäisevää toimintaa, jota hyvinvointialue haluaa edistää tiiviissä yhteistyössä Vantaan ja Keravan kaupunkien sekä alueella toimivien järjestötoimijoiden kanssa.

Ikäihmisten yksinäisyyden kokemusta on selvitetty useiden eri selvitysten ja tutkimusten avulla lähivuosina. "Yksinäiset vanhukset Vantaalla" -selvitys tehtiin vuosina 2018–2019. Tulosten pohjalta käynnistyi "MEK-Kiinnekohtia" -etsivän työn hanke, jonka toiminnalla etsittiin ja löydettiin yksinäisiä vanhuksia vuosina 2020–2022. Selvitys ja hanke osoittivat tarpeen alueelliselle toiminnalle sekä vapaaehtoistoiminnan ja kuntouttavan päivätoiminnan merkityksen yksinäisyyttä lievittävinä keinoina.

Lehtisalo ym. 2021 tutkimuksen mukaan koronapandemian aikana on havaittu yksinäisyyden lisääntymistä yksinasuvilla ikäihmisillä. Rantasen ym. 2021 tutkimuksessa todettiin koronarajoitteiden kaventaneen ikäihmisten elämämpiiriä, aktiivisuutta ja hyvinvointia. Hyvinvointia on tukenut aktiivinen toimijuus merkityksellisissä asioissa.

Ikäihmisten yksinäisyyden syyt ja kokemukset ovat yksilöllisiä, on tärkeä löytää tukea tarvitsevat ikäihmiset ja ennaltaehkäistä yksinäisyyden haittoja. Vantaan asiakasohjauksessa käynnistettiin "Viserrä huolesi" -kampanja 2022, jolla pyrittiin lisäämään ikäihmisten huolen tunnistamista ja siitä kertomista, jotta varhainen puuttuminen erilaisiin tilanteisiin olisi mahdollista, tarvetta voitaisiin arvioida ja tukitoimia aloittaa. Kampanjan tarkoituksena oli löytää neuvonnan- ja avuntarvitsijat ajoissa oikea-aikaista ohjausta ja neuvontaa varten. Kampanjalla tehtiin näkyväksi Seniorineuvonnan toimintaa ja yhteydenottokeinoja sekä Seniorineuvonnan laajentumista Keravalle. Hyvinvointialueella tullaan jatkossakin panostamaan tiedottamiseen Seniorineuvonnan toiminnasta (jalkautuva toiminta, puhelinpalvelu, sähköposti ja Maisa-viestit) sekä jatkokehittämään hyvinvointialueen nettisivuja.

Seniorineuvonnan ja asiakasohjauksen työntekijät havaitsevat usein yksinäisyyden yhtenä taustatekijänä, kun asiakas ottaa yhteyttä ja toivoo jotain apua arkeensa. Seniorineuvontaan tulee yhteydenottoja ja huoli-ilmoituksia yksinäisyydestä, avun tarpeesta ja syrjäytymisen riskistä. Kotihoidon työntekijöille asiakkaat kertovat kaipaavansa seuraa ja aikaa työntekijöiltä. "HyväTyö" -toiminta alkoi 2015 kotihoidon

työntekijöiden ajatuksesta, löytyisikö henkilöitä, jotka voisivat auttaa yksinäisiä ikäihmisiä arjen asioissa. "HyväTyö" -toiminta toteutuu yhteistyössä työllisyyspalvelujen kanssa, jonka kautta löydetään avustajiksi sopivia pitkäaikaistyöttömiä. Avustajat keskustelevat, ulkoilevat, auttavat kodin pienissä askareissa ikäihmisiä, joilla ei ole läheisiä arjen tukena.

Vapaaehtoistoiminnalla etsitään yksinäisille ikäihmisille ystäviä ja järjestetään ryhmämuotoista toimintaa avoimissa Korttelikerhoissa eri puolilla Vantaata. Korttelikerhojen vetäjät ovat vapaaehtoisia ja osallistujat lähialueen ikäihmisiä. Vapaaehtoistoiminnan toiminnanohjaaja koordinoi toimintaa.

Yksinäisille ikäihmisille on tarjolla lähialueen seurakunnan toimintaa. Esimerkkinä Keikka-aputoiminta Vantaankosken ja Hämeenkylässen seurakuntien alueella. Keikka-avusta voi yksinäinen ikäihminen pyytää saattajaa esimerkiksi kampaajakäynnille tai ulkoiluun jos läheisiä ei ole tai heillä ei ole mahdollisuutta olla apuna.

"MEK Kiinneohtia" -hankkeessa toteutettiin etsivää vanhustyötä vuosina 2020–2022 Vantaalla. Etsivässä vanhustyössä löydettiin yksinäisiä, syrjäytyneitä tai syrjäytymisvaarassa olevia ikäihmisiä. Etsivää työtä toteutettiin laajassa verkostossa, jossa oli mukana useita sosiaali- ja terveydenhuollon tahoja, järjestöjä, hankekumppaneita ja vuoden 2022 lopulla aloitettiin yhteistyö Keravan kaupungin sekä "Löytävän vanhustyön" kanssa. Etsivällä työllä löydettiin ja tunnistettiin ikääntyneiden piilossa olevia tuen ja avun tarpeita, jonka seurauksena osalla ikääntyneistä on käynnistetty tai lisätty tukipalveluja. Etsivän työn asiakkaista lähes puolet hyötyi rinnalla kulkemisesta haasteellisessa elämäntilanteessa, ja he selviytyivät jatkossa kevyellä tuella esim. vapaaehtoistoimijan auttamana. Etsivän vanhustyön yksilötyötä tullaan jatkamaan 2023 käynnistyvien hankkeiden ja ohjelmien avulla.

"MEK kiinneohtia" -hankkeen ensimmäisessä vaiheessa edistettiin Vantaan kolmen senioritalon yhteisöllistä toimintaa, joka jatkuu edelleen pysyvänä toimintana. Senioritaloissa asuu vähävaraisia ikäihmisiä, joilla on erilaisia elämän hallinnan haasteita. Heidän arkeaan tuetaan ja yksinäisyyttä lievennetään "Yhteisen pöydän" -kumppanuudella ja yhteisöllistä asumista tukevalla "Porinapiiri" -toiminnalla. Vantaalla käynnistettiin Hakunilaan, Koivukylään ja Martinlaaksoon PILKE-ryhmät, joiden toiminta jatkuu ja joissa käy ikääntyneitä päihteiden käyttäjiä. Päihteettömään elämään tuetaan ryhmässä järjestämällä mielekästä tekemistä elämään.

Keravalla "Löytävä vanhustyö" on toteutunut laajassa verkostossa vanhusneuvoston, 3. sektorin ja kaupungin toimijoiden yhteistyöllä. Verkostolla on ollut mahdollisuus tavoittaa sellaiset ikäihmiset, jotka muuten jäävät katveeseen. Tärkeässä roolissa ovat omaisoiva-kioskit, jotka ovat helposti saavutettavissa siellä missä ihmiset liikkuvat esim. kauppakeskusten yhteydessä toimivia, jolloin on helposti voinut tulla kysymään neuvoa. Tätä tärkeää verkostoyhteistyötä jatketaan myös hyvinvointialueella.

Kuntouttavaa päivätoimintaa järjestetään koko hyvinvointialueella. Päätöksen saaneet asiakkaat osallistuvat joko koko- tai osapäivätoimintaan. Kokopäivätoiminnalla tuetaan omaishoitajien jaksamista ja vastataan yksinäisten ikäihmisten sosiaalisen sekä toimintakykyä ylläpitävän toiminnan tarpeeseen. Osapäivätoiminta "Punttia ja pullaa" tukee sekä fyysisen toimintakyvyn ylläpitämistä kuntosali- ja liikuntaharjoituksilla, että sosiaalista hyvinvointia mahdollistamalla toisten ihmisten

tapaamisen ryhmässä. Tavoitteena on laajentaa Punttia ja pullaa -ryhmätoiminta Keravalle sopivien tilojen löydyttyä. Päivätoimintajakson päättäneet, täysin yksinäiset, joilla ei ole päivätoiminnan lisäksi tukipalveluita lukuun ottamatta, muuta palvelua, on tarjottu etäpäivätoimintaa. Etäpäivätoimintaryhmä on koettu tärkeäksi yhteisöksi, joka vähentää yksinäisyyttä.

Vantaan ja Keravan kotona asumista tukevien etäpalvelujen kehittämishankkeessa on aloitettu 2022 yhdessä kotihoidon asiakkaiden ja heidän omaistensa kanssa erilaisten ryhmätoimintojen kehittäminen. Toiminnan kehittämisessä on kuultu asiakkaita sekä heidän läheisiään arjen tarpeista ja toiveista. Kehitettävillä toiminnoilla tavoitellaan yksinäisyyden tunteen vähenemistä, arjen rytmittämistä ja mielekkään tekemisen tarjoamista yhdessä muiden ihmisten kanssa. Ryhmämuotoisilla toiminnoilla tavoillaan myös asiakkaan aktivointia ja toimintakyvyn tukemista, jotta arki omassa kodissa olisi mielekkäämpää. Ryhmätoimintoja ovat olleet erilaiset jumpparyhmät, muisteluryhmät, visailuryhmät, musiikinkuunteluryhmät sekä ruokailuryhmät. Ryhmien sisällöllisen tarpeen on määritellyt ryhmäläiset itse ja itse toteutuksessa ovat olleet mukana myös muiden sektoreiden toimijat, kuten seurakunta, joka järjesti jouluna 2022 etäkotihoidon asiakkaille kauneimmat joululaulut konsertin suorana Pyhän Laurin kirkosta.

Etäkotihoidossa olevilla asiakkailla on Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelta lainassa oleva tablet- laite, johon myös omaisilla on ollut mahdollisuus soittaa ja nähdä läheisensä ruudun välityksellä. Omaiset ovat etäpalvelujen kehittämishankkeen toteuttaman kyselyn perusteella tunteneet turvallisuuden tunteen lisääntyneen, kun on ollut mahdollisuus ottaa videoyhteys jopa toiselta puolen Suomea tai ulkomailta perheenjäsenensä kotiin. Osa omaisista oli myös ohjannut laitteen avulla iäkästä omaistaan päivittäisissä toimissa. Etälaite ikääntyneen kotona on monelle perheelle mahdollisuus osallistua enemmän omaisensa arkeen.

Lisäksi Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella ollaan panostamassa vuoden 2023–2025 aikana useiden eri toimenpiteiden avulla ikääntyneiden yksinäisyyden lievittämiseen. Käynnistymässä on hankkeita ja yhteistyöohjelmia, joiden avulla tähän haasteeseen ollaan tarttumassa. Lisäksi valmisteilla olevassa Hyvinvointialueen hyvinvointikertomuksen ja hyvinvointisuunnitelman valmistelutyössä korostetaan hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistämisen kytkeytymistä hyvinvointialueen strategiaan. HYTE-työ on väestöryhmien välisten hyvinvointi- ja terveyserojen kaventamista, hyvinvoinnin, terveyden, osallisuuden sekä työ- ja toimintakyvyn ylläpitoa ja parantamista, mm. mielenterveyden ongelmien, päihdehaittojen, sairauksien, tapaturmien, osattomuuden ja syrjäytymisen ehkäisemistä.

Hyvinvointialueen strategiassa erityisesti näkökulmat Vahvistamme hyvinvointia ja turvallisuutta sekä Toimimme yhdessä kytkeytyvät vahvasti hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen linkittyy vahvasti myös hyvinvointialueen osallisuusohjelmaan. Strategian mukaisesti vanhusten toimintakykyä tuetaan ja elämänlaatua parannetaan järjestämällä yksilöllisiä, ennakoivia ja ennaltaehkäiseviä palveluja. Tärkeäksi tavoitteeksi on nostettu heikoimmassa asemassa olevien asukkaiden palveluihin pääsyn parantaminen ja kyky tunnistaa entistä paremmin paljon palveluja tarvitsevat asiakkaamme.

Strategian mukaisesti tavoitteisiin pyrimme vanhuspalveluissa vastaamaan Suomen kestävä kasvun ohjelman mukaisella Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen ”

VaKeHyva–Hyvät palvelut” -hankkeella. Hankkeen tavoitteena on tukea ikäihmisten kotona asumista kohdentamalla palveluja ennakoivalla otteella ja selkiyttäen ikäihmisten kotiin tuotettavien palveluiden kokonaisuutta hyvinvointialueella nivoen se luontevasti koko sosiaali- ja terveydenhuollon palveluvalikoimaan. Ikäihmisten oikea-aikainen palveluiden piiriin pääsy paranee ennakoivalla otteella piileviä tukitarpeita ja ongelmia varhain tunnistamalla ja toimintakykyinen kotona asuminen on mahdollista sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden tuella. ”Hyvä Ikä” -hanke tulee luomaan senioritoimintamallin, jonka avulla helpotetaan yhteydenottoa huoli tilanteissa ja tavoitetaan ennakoivasti ikäihmiset. Hankkeessa jatketaan ja edelleen kehitetään MEK-työn ja etsivän vanhustyön toimintamalleja osaksi vanhustalvelujen valikkoa yhteistyössä järjestöjen, vapaaehtoisten, kaupunkien perustalvelujen (kuten kulttuuri ja liikuntalvelut) sekä hyvinvointialueen yhteistyönä.

Tämän koko hyvinvointialuetta koskevan kehittämistyön rinnalla käynnistyy keväällä 2023 Päivikki ja Sakari Sohlberg säätiön rahoittama ohjelma Havukosken ja Myyrmäen alueilla. Ohjelmassa rakennetaan verkostomaisesti toimiva palvelukokonaisuus ja malli, joka kykenee tarjoamaan monipuolisesti ja nopeasti oikea-aikaista tukea. Ohjelma toteutetaan viiden työpaketin kautta, jotka tuottavat sisältöjä rahoitusohjelman tehtäviin. Työpaketit ovat digitaalinen auttaminen, arjen tuki, mielen hyvinvointi, vanhemmuuden tuki, sekä ikääntyneiden mielen hyvinvointi. Rahoitus on myönnetty vaikuttaviin ja mitattaviin toimenpiteisiin, tarkoitus on edistää, edelleen kehittää ja laajentaa jo käynnissä olevia parhaita toimintamalleja. Ikääntyneiden mielen hyvinvoinnin tuen työpaketin tavoitteena on haavoittuvassa asemassa olevien ikääntyneiden löytäminen verkostoyhteistyössä alueen kotihoidon, gerontologisen sosiaalityön ja palvelutarpeenarvioinnin ammattilaisten kanssa. Etsivä vanhustyö tapaa ikääntynyttä 1–6 kuukauden ajan ja asiakkaan tarpeen ja tavoitteiden mukaisesti tukee häntä saamaan keskusteluapua, osallistumaan ryhmätoiminta tai saamaan vapaaehtoisen tukihenkilön. Ohjelmassa Diakonissalaitos ja Helsinki Missio tuottavat etsivää vanhustyötä, Senioripysäkki- ja tukihenkilöpalvelua alueen ikääntyneille ja kehittävät toimintaa yhdessä vanhustalvelujen ja alueiden eri toimijoiden kanssa.

Hyvinvointialue myöntää vuosittain avustuksia sosiaali- ja terveydenhuoltoon tukevaan toimintaan. Hyvinvointialue myöntää avustuksia sosiaali- ja terveydenhuoltoon tukevaan toimintaan ensisijaisesti siltä osin kuin toiminta tukee hyvinvointialueen lakisääteisiä tehtäviä. Avustuksia myönnetään toimintaan, joka on hyvinvointialueen arvojen mukaista ja edistää strategisten tavoitteiden toteutumista sekä tukee hyvinvointialueen omaa palvelutoimintaa. Aluehallitus päätti myöntää 14.3.2023 § 63 kokouksessaan vuodelle 2023 avustusta 29 hakijalle yhteensä 850 000 euroa. Toiminta-avustusta myönnettiin 21 hakijalle yhteensä 94 500 euroa ja kumppanuusavustusta kahdeksalle hakijalle yhteensä 755 500 euroa. Avustusta myönnettiin muun muassa Kulttuuriyhdistys Kielo ry:lle hoivakotikonserttien ja keskustelutilaisuuksien järjestämiseen, Tikkurilan Eläkkeensaajat ry:lle Paas poiketen -vierailutoimintaan sekä Turvallisen vanhuuden puolesta Suvanto ry:lle ikääntyneiden väkivaltatyön avopalveluun, pitkäkestoiseen tukeen, vertaistuellisiin ryhmiin sekä matalankynnyksen kohtaamisiin. Lisäksi avustusta myönnettiin muun muassa Marjatta-säätiön ikäihmisten Myyrastin ja Havurastin toimintaan sekä polkutoimintaan.

Jo tehtyjen selvitysten ja tutkimusten tuottaman tiedon pohjalta on siis käynnistetty useita eri toimenpiteitä hyvinvointialueella, joilla tähän valtuustoaloitteeseen pyritään vastaamaan ja näin lievittämään yksin asuvien ikäihmisten yksinäisyyden kokemuksia.

Ehdotus

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto merkitsee saadun selvityksen tiedoksi vastauksena valtuustoaloitteeseen ja toteaa valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Todettiin selostusosaan tekstilisäys: *"Aloite on jätetty jo vuonna 2022, mutta siihen vastataan vasta nyt johtuen hyvinvointialueen käynnistymisestä. Vastaus perustuu ajankohtaiseen tilanteeseen. Hyvinvointialueen vuonna 2022 voimassa olleen hallintosäännön mukaan valtuustoaloitteiden vastauksissa olevaa 6 kuukauden määräaikaa ei sovellettu vuonna 2022, minkä johdosta aloitteen vastaus on tulossa nyt päätöksentekoon."*

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti ilman keskustelua.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialuejohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vakehyva.fi.

Aluevaltuusto, 02.05.2023, § 35

Ehdotus

Aluehallitus esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto merkitsee saadun selvityksen tiedoksi vastauksena valtuustoaloitteeseen ja toteaa valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti keskustelun jälkeen.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialuejohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vakehyva.fi.

Aluehallitus, § 102, 18.04.2023

Aluevaltuusto, § 36, 02.05.2023

§ 36

Vastaus valtuustoaloitteeseen koskien psykiatrisen sairaanhoitajan palvelujen ottamista osaksi Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen oppilashuoltoa peruskouluissa

VAKEDno-2022-67

Aluehallitus, 18.04.2023, § 102

Asian valmistelija: erityisasiantuntija Marjukka Laakso

Aluevaltuuston kokouksessa 20.12.2022 § 114 jätettiin Marjo Vackerin valtuustoaloite "*Psykiatrisen sairaanhoitajan palvelut osaksi Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen oppilashuoltoa peruskouluissa*". Valtuustoaloitteen on allekirjoittanut 27 aluevaltuutettua. Valtuustoaloite kuului seuraavasti:

"Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme seuraavaa:

Terveyden ja hyvinvoinninlaitoksen tilastojen mukaan jopa joka neljäs lapsi ja nuori kärsii mielenterveysongelmista. Osalla oppilaista ongelmat ovat niin pahoja, ettei koulunkäynnistä tule mitään. Covid-19 pandemia on nostanut nämä ongelmat jo aiempaa huolestuttavammalle tasolle sekä nyt käsillä oleva maailmantilanne luo haasteita edelleen.

Matalankynnyksen palveluna myös ilman ajanvarausta toteutettava palvelu tulisi saada juuri sinne missä lapset ja nuoret ovat, kouluihin. Tilanteet kouluissa ovat oppilashuollon tiimoilta erittäin kuormittuneita ja usein myös ajanvarausta tarvitaan kohtaamiseen. Tällä psykiatrisen sairaanhoitajan mallilla mahdollistaisimme kynnyksettömän palvelun lasten ja nuorten mielenterveyden ennaltaehkäisyyn ja akuuttitilanteiden tavoittamiseen. Etenkin nyt kun valtakunnallisesti on haasteita psykologien ja kuraattorien saatavuuteen, olisi tällä järjestelyllä todella tarvetta.

Avun saamisen tulisi olla käden ulottuvilla ja apua tulisi olla mahdollista hakea ilman huomion herättämistä. Kaikilla ei ole ihmistä tai paikkaa missä tai kenelle puhua. Puhuminen vaikeista asioista on pelottavaakin. Tiedämme jo entuudestaan kuormittuneista mielenterveydenpalveluista, joihin emme pysty vastaamaan halutun aikaikkunan sisällä. Erityisesti aikojen saamattomuus tai pitkittyminen lisää lasten ja nuorten turhautumista, tämä tuo mukanaan luottamuspulaa sekä palveluiden piiriin hakeutumisessa pyörii vielä epätietoisuus, vaikkakin mielenterveyden tietoisuutta on lisätty. Kun yhteiskunnassa panostetaan kasvavaan sukupolveen, voidaan vaikuttaa siihen, että he saavat mahdollisuuden ehjään ja terveeseen pohjaan elämälle myös mielenterveydessä. Myös lasten ja nuorten mielenterveyden ennaltaehkäisyyn panostamisella ehkäisemme ketjureaktiota. Jos lapsi tai nuori voi huonosti, vaikuttaa se myös perheeseen ja ympäristöön, jolloin vastassa saattaa olla myöhemmin myös vanhempien mielenterveys- ja /tai päihdeongelmat.

Me allekirjoittaneet esitämme viranhaltijoille tämän kaltaisen vakanssien tarkastelua, osana olemassa olevia oppilashuollon resursseja käyttäen, mikäli lisävakansseille ei ole mahdollisuutta. Varmastikin lähes jokainen meistä haluaa turvata lasten ja nuorten ehjän

kasvun myös Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella, nyt mahdollisuus tehdä konkreettisia tekoja ja panostaa väestömme hyvinvointiin, kasvavaan sukupolveen. Tämä on yksi tärkeimmistä investoinneista, mikä maksaa itsensä takaisin moninkertaisesti."

Aloite on jätetty jo vuonna 2022, mutta siihen vastataan vasta nyt johtuen hyvinvointialueen käynnistymisestä. Vastaus perustuu ajankohtaiseen tilanteeseen. Hyvinvointialueen vuonna 2022 voimassa olleen hallintosäännön mukaan valtuustoaloitteiden vastauksissa olevaa 6 kuukauden määräaikaa ei sovellettu vuonna 2022, minkä johdosta aloitteen vastaus on tulossa nyt päätöksentekoon.

Vastaus valtuustoaloitteeseen:

Lasten, nuorten ja perheiden palvelujen toimialan tehtävä on edistää hyvinvointialueen lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia järjestämällä lakisääteisiä ennaltaehkäiseviä, tukea antavia ja korjaavia sosiaali- ja terveystalvueluja. Toimialan keskeisin tehtävä on lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin parantaminen, jota edistetään oikea-aikaisilla ja vaikuttavilla varhaisen tuen palveluilla. Yksi toimialan keskeisimmistä tavoitteista taloussuunnitelmakaudella 2023–2026 on lasten ja nuorten mielenterveyden tukeminen nopeuttamalla pääsyä mielenterveyttä tukevien palvelujen piiriin.

Tavoitteeseen pyritään mm. seuraavilla toimenpiteillä:

- Matalan kynnyksen mielenterveys- ja päihdepalvelujen kehittämistä jatketaan. Nuorten palveluita tarjotaan kolmessa yksikössä: Nuppi Länsi, Nuppi Itä ja Keravan Asema.

Palveluvalikkoa ja yhtenäistä asiakasprosessia kehitetään palveluiden saatavuuden parantamiseksi.

- Yhteistyötä HUS lasten- ja nuorisopsykiatrian kanssa tiivistetään laajentamalla yhteistä kehittämistyötä, kuten RRP-hankkeessa tapahtuva hoitopolkujen kehittäminen.

- Lasten ja nuorten mielenterveystyön työnjakoa selkeytetään ja yhteistyötä tiivistetään opiskeluhoollon (terveydenhoitajat, psykologit ja kuraattorit), perheneuvolapalvelujen ja nuorten psykososiaalisten palvelujen kesken palveluun pääsyn nopeuttamiseksi

(TA 2023/Hyvinvointialuejohtajan esitys)

Lasten ja nuorten mielenterveyden tukeminen ja opiskeluhoolto peruskoulussa

Opiskeluhoolto on kouluissa ja oppilaitoksissa tehtävää työtä, jolla edistetään, pidetään yllä ja luodaan edellytyksiä oppilaan ja opiskelijan hyvälle oppimiselle, psyykkiselle ja fyysiselle terveydelle sekä sosiaaliselle hyvinvoinnille. Opetustoimi ja hyvinvointialue toteuttavat opiskeluhoollta suunnitelmallisena monialaisena yhteistyönä. Sitä tehdään yhdessä oppilaiden tai opiskelijoiden, heidän huoltajiensa ja tarvittaessa muiden yhteistyötahojen kanssa. Varhaisen puuttumisen ja tukemisen toteutuminen edellyttää hyvää yhteistyötä oppilaitoksen ja opiskeluterveydenhuollon välillä. (Opiskeluhoolto - THL)

Vantaa ja Keravan hyvinvointialueella toimii tällä hetkellä perusopetuksen opiskeluhoollssa kolme psykiatrista sairaanhoitajaa. Vantaan ja Keravan

hyvinvointialueella kaikki opiskeluhuollon toimijat (kuraattorit, terveydenhoitajat ja psykologit sekä psykiatriset sairaanhoitajat) tarjoavat tukea myös mielenterveyden haasteisiin. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle lapsilla ja nuorilla on mahdollisuus itse varata aika opiskeluhuollon palveluihin puhelimitse, sähköpostitse, Wilman kautta, WhatsAppilla tai käymällä vastaanotolla. Asiakkaaksi voi ohjautua myös huoltajan tai oppilaitoksen työntekijän yhteydenoton kautta.

Mielenterveyttä tukevia palveluja tarjotaan opiskeluhuollon lisäksi myös muista palveluista. Perheneuvolapalveluissa on saatavilla palveluita mielenterveyden tukemiseksi lapsille ja nuorille. Perheneuvolapalveluita toteutetaan monialaisesti sosiaalityön, psykologian ja lääketieteen sekä tarpeen mukaan muiden asiantuntijoiden kanssa. Vanhempi, lapsi tai nuori voi olla itse yhteydessä perheneuvolapalveluihin soittamalla lapsiperheiden neuvonnan ja ohjauksen numeroon. Mielenterveyden tukea on tarjolla nuorille (13-21-vuotiaille) ja heidän läheisilleen myös Nupissa. Se tarjoaa matalan kynnyksen palvelua sosiaaliin suhteisiin, mielenterveyteen, päihteidenkäyttöön ja elämänhallintaan liittyvissä kysymyksissä.

Palvelualueen keskeisenä tavoitteena on lasten ja nuorten mielenterveyttä tukevien ja hoitavien tahojen työnjaon selkiyttäminen ja yhteistyön tiivistäminen. Yhteistyötä ja palveluketjujen sujuvuutta tarkastellaan ennalta ehkäisevän opiskeluhuollon, psykososiaalisten palvelujen sekä erikoissairaanhoidon kesken. Työssä on huomioitava mm. että psykologien lakisääteinen mitoitus (1 psykologi/780 oppilasta) opiskeluhuollossa astuu voimaan 1.8.2023 alkaen. Tämän vuoksi psykiatrisen sairaanhoitajan vakanssilla ei voida korvata opiskeluhuollon psykologia. Palveluketjujen sujuvuuden suunnittelutyössä tullaan kuitenkin tarkastelemaan myös erilaisia työskentelymalleja, eri vakanssien tehtäviä ja vakanssitarpeiden laajuutta.

Ehdotus

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto merkitsee saadun selvityksen tiedoksi vastauksena valtuustoaloitteeseen ja toteaa valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Todettiin selostusosaan tekstilisäys: *"Aloite on jätetty jo vuonna 2022, mutta siihen vastataan vasta nyt johtuen hyvinvointialueen käynnistymisestä. Vastaus perustuu ajankohtaiseen tilanteeseen. Hyvinvointialueen vuonna 2022 voimassa olleen hallintosäännön mukaan valtuustoaloitteiden vastauksissa olevaa 6 kuukauden määräaikaa ei sovellettu vuonna 2022, minkä johdosta aloitteen vastaus on tulossa nyt päätöksentekoon."*

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti keskustelun jälkeen.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialuejohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vakehyva.fi.

Aluehallitus esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto merkitsee saadun selvityksen tiedoksi vastauksena valtuustoaloitteeseen ja toteaa valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Kokouskäsittely

Asian käsittelyn aikana Marjo Vacker esitti asian palauttamista uudelleen valmisteltavaksi. Nina Nummela kannatti Marjo Vackerin esitystä asian palauttamisesta uudelleen valmisteltavaksi.

Koska oli tehty kannatettu esitys asian palauttamisesta uudelleen valmisteltavaksi, totesi aluevaltuuston puheenjohtaja tarpeen äänestää asiassa. Puheenjohtaja ehdotti äänestyksen suorittamista sähköisellä äänestysjärjestelmällä, minkä aluevaltuusto hyväksyi äänestystavaksi. JAA merkitsi että asian käsittelyä jatketaan ja EI merkitsi Marjo Vackerin esitystä asian palauttamisesta uudelleen valmisteltavaksi. JAA äänesti 56 aluevaltuuston jäsentä ja EI äänesti 13 aluevaltuuston jäsentä, joten aluevaltuusto päätti jatkaa asian käsittelyä äänin 56-13.

Äänestysluettelo:

- JAA: Janne Hartikainen, Marjo Koistinen, Lauri Kaira, Inna Kallioinen, Suvi Karhu, Pirjo Luokkala, Timo Laaninen, Pirkko Letto, Tarja Eklund, Hanna Holmberg-Soto, Marja Suomela, Teemu Purojärvi, Heli Hakala, Susanna Kaiju, Anitta Orpana, Eva Tawasoli, Anne Karjalainen, Marja Ahava, Kimmo Kiljunen, Oskari Iivarinen, Ida Tamminen, Anssi Aura, Olga Gilbert, Soile Eriksson, Sirkka-Liisa Kähärä, Reija Friman, Jari Sainio, Terhi Enjala, Satu Ek, Jouko Lindtman, Otto Aalto, Riitta Särkelä, Sirpa Peura, Kai-Ari Lundell, Sari Viinikainen, Paula Lehmuskallio, Ulla Kaukola, Tanja Aidanjuuri, Eve Rämö, Erika Veltheim, Anniina Pylsy, Mika Niikko, Patrik Karlsson, Ranbir Sodhi, Tuire Kaimio, Maarit Raja-Aho, Laura Tulikorpi, Sirpa Siru Kauppinen, Säde Tahvanainen, Tia Seppänen, Markku Pyykkölä, Matilda Stirkkinen, Ulla-Maija Kopra, Tuija Haapalainen, Jüri Linros, Manav Phull
- EI: Gashaw Kaisa Bibani, Tiina Keskimäki, Jouko Jääskeläinen, Elina Nykyri, Loviisa Kaartokallio, Jussi Saramo, Nina Nummela, Marjo Vacker, Funda Demiri, Sari Linnansalmi, Heli Karhu, Antero Eerola, Vaula Norrena

Päätösehdotus hyväksyttiin keskustelun jälkeen.

Päätös

Aluevaltuusto päätti merkitä saadun selvityksen tiedoksi vastauksena valtuustoaloitteeseen ja todeta valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialuejohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vakehyva.fi.

Marjo Vacker jätti päätökseen Liike Nyt aluevaltuustoryhmän pöytäkirjalausuman. Pöytäkirjalausuma kuului seuraavasti: *"Liike Nyt on esittänyt psykiatrisen sairaanhoitajan palveluiden lisäämistä Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen perusopetuksen oppilashuoltoon. Haluamme, että Vantaan ja Keravan hyvinvointialue tarkastelee psykiatrisen sairaanhoitajan vakanssien lisäämistä vielä vuoden 2023 aikana sekä Vantaan ja Keravan, resurssien mitoitusyhtälön tasolle. Vahvana perusteluna tälle toimii nykyisten palvelua tarjoavien tahojen pitkittyneet jonot. Lisäksi kyseiset palvelut eivät*

---

vastaa siihen mitä valtuustoaloitteella olemme hakeneet. Palveluihin pääsy lapsella ja nuorella tulee olla mahdollisimman mutkatonta ja siksi palvelut tulisi suunnata sinne missä lapset ja nuoret ovat, tässä tapauksessa kouluihin valmistelussa tulisi tarkastella palvelun mahdollistamista myös muidenkin ammattilaisten kuin psykiatrisen sairaanhoitajan vakanssilla esim mielenterveys- ja päihdetyön lähihoitaja."

Jouko Jääskeläinen ilmoitti Kristillisdemokraatit, KD -aluevaltuustoryhmän yhtyvän pöytäkirjalausumaan. Funda Demiri ilmoitti Vasemmistoliiton valtuustoryhmän yhtyvän pöytäkirjalausumaan. Tiina Keskimäki ilmoitti aluevaltuustoryhmän Valta kuuluu kansalle yhtyvän pöytäkirjalausumaan.

Aluehallitus, § 103, 18.04.2023

Aluevaltuusto, § 37, 02.05.2023

§ 37

Vastaus valtuustoaloitteeseen koskien erityisnuorisotyön ottamista osaksi lastensuojelun palvelutarpeenarviointia

VAKEDno-2022-67

Aluehallitus, 18.04.2023, § 103

Asian valmistelija: erityisasiantuntija Marjukka Laakso

Aluevaltuuston kokouksessa 20.12.2022 § 144 jätettiin Gashaw Kaisa Bibanin valtuustoaloite *"Erityisnuorisotyö osaksi lastensuojelun palvelutarpeenarviointia"*. Valtuustoaloitteen on allekirjoittanut 18 aluevaltuutettua. Valtuustoaloite kuului seuraavasti:

"Hyvinvointialue tekee aktiivista, yhteistä ja monialaista työtä nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi sekä nuorisoriikollisuuden ennaltaehkäisemiseksi Vantaan ja Keravan kaupunkien sekä järjestöjen ja viranomaisten kanssa.

Nuorten kasvavien haasteiden vuoksi nuorisotyön merkitystä tulisi korostaa entisestään jo osana palvelutarpeenarviointia, jotta nuoren tilanteesta saadaan jo arviointivaiheessa kokonaisvaltainen kuva. Nuorisotyön lähtökohtana on nuoren elinympäristön hahmottaminen ja sen myötä nuoren oman toimijuuden vahvistaminen niin yksilö- kuin ryhmätilanteissa. Erityis-nuorisotyöntekijän tulisikin toimia sosiaalityöntekijän työparina palvelutarpeen arvioinnissa kokonaisvaltaisen ja moniammatillisen toiminnan kehittämiseksi sekä nuoren kriisiytymisen ennaltaehkäisemiseksi.

Perusteita aloitteelle:

- *Nuoreen kontaktin saamisen tueksi, mikäli ilmenee vaikeuksia sosiaalityön puolella*
- *Ympäristön tuoma toimintamalli*
- *Vuoropuhelun ja yhteistyön lisääminen nuorten edun mukaista*
- *Nuorisotyö tuo mukanaan erilaisen lähestymisen, jota voidaan hyödyntää systemaattisemmin, jotta saadaan nuoren kannalta paras tulos*
- *Nuorisotyön joka tuntee nuoren ennestään, on helpompi saada käsitys nuoren kokonaistilanteesta (vahvuudet, voimavarat, kiinnostuksen kohteet, ympäristö, ystäväpiiri)"*

Aluehallitus päätti kokouksessaan 17.1.2023 §17 merkitä valtuustoaloitteen tiedoksi ja lähettää sen edelleen lasten, nuorten ja perheiden palvelujen toimialajohtajan valmisteltavaksi 20.6.2023 mennessä.

Aloite on jätetty jo vuonna 2022, mutta siihen vastataan vasta nyt johtuen hyvinvointialueen käynnistymisestä. Vastaus perustuu ajankohtaiseen tilanteeseen. Hyvinvointialueen vuonna 2022 voimassa olleen hallintosäännön mukaan valtuustoaloitteiden vastauksissa olevaa 6 kuukauden määräaika ei sovellettu vuonna 2022, minkä johdosta aloitteen vastaus on tulossa nyt päätöksentekoon.

Vastaus valtuustoaloitteeseen:

Lasten, nuorten ja perheiden palvelujen toimialan tehtävä on edistää hyvinvointialueen lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia järjestämällä lakisääteisiä ennaltaehkäiseviä, tukea antavia ja korjaavia sosiaali- ja terveystalvveluja. Toimiala jakautuu perheiden ennaltaehkäisevien, perheitä tukevien sekä perheiden erityispalvelujen palvelualueisiin. Perheitä tukevien palvelujen palvelualue tuottaa Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen lapsiperheille ja nuorille tukea antavia sosiaali- ja terveydenhuollon palveluja. Sosiaalihuoltolain §36 mukainen palvelutarpeen arviointi tehdään Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella palvelutarpeen arvioinnin ja perhesosiaalityön yksikössä.

Palvelutarpeen arvioinnista vastaa palvelutarpeen arvioimisen kannalta tarkoituksenmukainen sosiaalihuollon ammattihenkilöstä annetun lain (817/2015) 3 §:ssä tarkoitettu sosiaalihuollon ammattihenkilö, jollei muualla laissa toisin säädetä. Erityistä tukea tarvitsevien lasten ja muiden erityistä tukea tarvitsevien henkilöiden palvelutarpeen arvioinnin tekemisestä vastaa virkasuhteessa oleva sosiaalityöntekijä. (22.4.2016/292)

Arviointi tehdään asiakkaan elämäntilanteen edellyttämässä laajuudessa yhteistyössä asiakkaan ja tarvittaessa hänen omaisensa ja läheisensä sekä muiden toimijoiden kanssa. (sosiaalihuoltolaki § 36). Erityisnuorisotyöntekijä voidaan ottaa mukaan palvelutarpeenarvioinnin laatimiseen, mikäli palvelutarpeen arvioinnista vastaava sosiaalihuollon ammattihenkilö tai nuori tai hänen perheensä katsoo sen olevan tarpeen ja erityisnuorisotyöntekijän katsotaan olevan oleellinen osa lapsen tai nuoren sen hetkistä kasvuympäristöä ja tällä työllä olevan erityistä vaikutusta lapsen tai nuoren elämään.

Ehdotus

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto merkitsee saadun selvityksen tiedoksi vastauksena valtuustoaloitteeseen ja toteaa valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Todettiin selostusosaan tekstilisäys: *"Aloite on jätetty jo vuonna 2022, mutta siihen vastataan vasta nyt johtuen hyvinvointialueen käynnistymisestä. Vastaus perustuu ajankohtaiseen tilanteeseen. Hyvinvointialueen vuonna 2022 voimassa olleen hallintosäännön mukaan valtuustoaloitteiden vastauksissa olevaa 6 kuukauden määräaika ei sovellettu vuonna 2022, minkä johdosta aloitteen vastaus on tulossa nyt päätöksentekoon."*

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti keskustelun jälkeen.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialuejohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vakehyva.fi.

Aluehallitus esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto merkitsee saadun selvityksen tiedoksi vastauksena valtuustoaloitteeseen ja toteaa valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti keskustelun jälkeen.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialuejohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vakehyva.fi.

Aluehallitus, § 104, 18.04.2023
Aluevaltuusto, § 38, 02.05.2023**§ 38****Koonti valtuustoaloitteista vuodelta 2022**

VAKEDno-2022-67

Aluehallitus, 18.04.2023, § 104

Asian valmistelija: vt. hallintojohtaja Riikka Liljeroos

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen hallintosäännön 133 §:n mukaan aluehallituksen on vuosittain huhtikuun loppuun mennessä tuotava aluevaltuustolle tiedoksi luettelo valtuutettujen edellisen vuoden aikana tekemistä aloitteista, joita valtuusto ei edellisen vuoden loppuun mennessä ole lopullisesti käsitellyt. Samalla on ilmoitettava, mihin toimenpiteisiin niiden johdosta on ryhdytty. Valtuusto voi todeta, mitkä aloitteista on käsitelty loppuun. Samassa yhteydessä tuodaan luettelo muista aikaisemmin valtuustokauden aikana tehdyistä, edelleen vastaamatta olevista aloitteista.

Koonti vuoden 2022 valtuustoaloitteista:

- **Aluevaltuuston kokouksessa 8.3.2022 jätetyt valtuustoaloitteet:**
  - Keskustan aluevaltuustoryhmän valtuustoaloite koskien Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen varautumis- ja pelastussuunnitelman sekä -strategian päivittämistä. Valtuustoaloitteen on allekirjoittanut 21 valtuutettua.
    - Aluehallitus päätti kokouksessaan 7.4.2022 § 47 merkitä valtuustoaloitteen tiedoksi ja lähettää sen edelleen pelastuslaitoksen valmistelujohtajan valmisteltavaksi.
    - Aluehallitus käsitteli vastauksen valtuustoaloitteeseen kokouksessaan 20.2022 § 251. Aluevaltuusto päätti kokouksessaan 22.11.2022 § 95 merkitä saadun selvityksen tiedoksi vastauksena valtuustoaloitteeseen ja todeta valtuustoaloitteen loppuunkäsitellyksi.
  - Antero Eerolan valtuustoaloite koskien Ukrainan sodan uhrien tukemista. Aloitteen on allekirjoittanut 31 valtuutettua.
    - Aluehallitus päätti kokouksessaan 7.4.2022 § 48 merkitä valtuustoaloitteen tiedoksi ja lähettää sen edelleen talousvalmistelujohtajan valmisteltavaksi.
    - Vastaus valtuustoaloitteeseen käsitellään aluehallituksen kokouksessa 18.4.2023 omana pykälänään.
  - Vihreän valtuustoryhmän valtuustoaloite koskien riittävien mielenterveys- ja päihdepalveluiden turvaamista Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella. Aloitteen on allekirjoittanut 12 valtuutettua.
    - Aluehallitus päätti kokouksessaan 7.4.2022 § 49 merkitä valtuustoaloitteen tiedoksi ja lähettää sen edelleen terveydenhuollon palvelujen toimialajohtajan valmisteltavaksi. Vastaus valmistellaan siinä kohtaa, kun terveydenhuollon palvelujen toimialajohtaja on aloittanut työssään.

- Vastaus aloitteeseen on tarkoitus tulla toukokuussa aluehallituksen käsiteltäväksi ja edetä aluevaltuuston 12.6.2023 käsiteltäväksi.
- **Aluevaltuuston kokouksessa 29.3.2022 jätetyt valtuustoaloitteet:**
  - Riitta Särkelän ja 46 muun aluevaltuutetun allekirjoittama valtuustoaloite koskien järjestöjen toiminnan tukemista ja yhteistyötä. Valtuustoaloitteen on allekirjoittanut lisäksi 46 aluevaltuutettua.
    - Aluehallitus päätti kokouksessaan 7.4.2022 § 50 merkitä valtuustoaloitteen tiedoksi ja lähettää sen edelleen talousvalmistelujohtajan sekä erityisasiantuntijan (hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen / osallisuus) valmisteltavaksi.
  - Vastaus aloitteeseen on tarkoitus tulla toukokuussa aluehallituksen käsiteltäväksi ja edetä aluevaltuuston 12.6.2023 käsiteltäväksi.
- **Aluevaltuuston kokouksessa 19.4.2022 jätetyt valtuustoaloitteet:**
  - Keskustan aluevaltuustoryhmän valtuustoaloite "Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen ateriahankintojen kilpailutuksen korkeatasoiset laatuvaatimukset". Valtuustoaloitteen on allekirjoittanut 23 aluevaltuutettua.
    - Aluehallitus päätti kokouksessaan 18.5.2022 § 82 merkitä valtuustoaloitteen tiedoksi ja lähettää sen edelleen hallintovalmistelujohtajan valmisteltavaksi.
    - Vastaus aloitteeseen on tarkoitus tulla toukokuussa aluehallituksen käsiteltäväksi ja edetä aluevaltuuston 12.6.2023 käsiteltäväksi.
  - Vihreän valtuustoryhmän valtuustoaloite "Ilmasto- ja kestävyysstrategia Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle". Valtuustoaloitteen on allekirjoittanut 10 aluevaltuutettua.
    - Aluehallitus päätti kokouksessaan 18.5.2022 § 83 merkitä valtuustoaloitteen tiedoksi ja lähettää sen edelleen strategiavalmistelun päällikön valmisteltavaksi.
    - Aluehallitus käsitteli vastauksen valtuustoaloitteeseen kokouksessaan 30.11.2022 § 251. Aluevaltuusto päätti kokouksessaan 22.11.2022 § 95 merkitä saadun selvityksen tiedoksi vastauksena valtuustoaloitteeseen ja todeta valtuustoaloitteen loppuunkäsittelyksi.
  - KD aluevaltuustoryhmän valtuustoaloite "Valtuustoaloite pysyvien hoito- ja palvelusuhteiden kehittämiseen Vantaa-Kerava hyvinvointialueella". Valtuustoaloitteen on allekirjoittanut 28 aluevaltuutettua.
    - Aluehallitus päätti kokouksessaan 18.5.2022 § 87 merkitä valtuustoaloitteen tiedoksi ja lähettää sen edelleen terveydenhuollon palvelujen toimialajohtajan, lasten, nuorten ja perheiden palvelujen toimialajohtajan, vanhusten palvelujen toimialajohtajan sekä aikuissosiaalityön ja vammaisten palvelujen toimialajohtajan valmisteltavaksi. Vastaus valmistellaan siinä kohtaa, kun toimialajohtajat ovat aloittaneet työssään.
    - Vastaus aloitteeseen on tarkoitus tulla toukokuussa aluehallituksen käsiteltäväksi ja edetä aluevaltuuston 12.6.2023 käsiteltäväksi.

-
- Reija Frimanin valtuustoaloite "Kulttuurihyvinvointi osaksi sosiaali- ja terveyspalveluita". Valtuustoaloitteen on allekirjoittanut 21 aluevaltuutettua.
    - Aluehallitus päätti kokouksessaan 18.5.2022 § 84 merkitä valtuustoaloitteen tiedoksi ja lähettää sen edelleen strategiavalmistelupäällikön sekä hyte-asiantuntijan valmisteltavaksi.
    - Vastaus aloitteeseen käsiteltiin aluehallituksessa 5.10.2022 § 197 ja aluevaltuustossa 22.11.2022 § 96. Aluevaltuusto päätti yksimielisesti palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi.
    - Uusi vastaus valtuustoaloitteeseen käsitellään aluehallituksen kokouksessa 18.4.2023 omana pykälänään.
  - Jussi Saramon valtuustoaloite "Valtuustoaloite neurokirjostrategian laatimiseksi". Valtuustoaloitteen on allekirjoittanut 20 aluevaltuutettua.
    - Aluehallitus päätti kokouksessaan 18.5.2022 § 86 merkitä valtuustoaloitteen tiedoksi ja lähettää sen edelleen terveydenhuollon palvelujen sekä lasten, nuorten ja perheiden palvelujen toimialajohtajan valmisteltavaksi. Vastaus valmistellaan siinä kohtaa, kun toimialajohtajat ovat aloittaneet työssään.
    - Vastaus aloitteeseen on tarkoitus tulla toukokuussa aluehallituksen käsiteltäväksi ja edetä aluevaltuuston 12.6.2023 käsiteltäväksi.
  - Vasemmistoliiton aluevaltuustoryhmän valtuustoaloite "Ennaltaehkäisevää työtä matalalla kynnyksellä". Valtuustoaloitteen on allekirjoittanut 37 aluevaltuutettua.
    - Aluehallitus päätti kokouksessaan 18.5.2022 § 85 merkitä valtuustoaloitteen tiedoksi ja lähettää sen edelleen lasten, nuorten ja perheiden palvelujen toimialajohtajan valmisteltavaksi. Vastaus valmistellaan siinä kohtaa, kun toimialajohtaja on aloittanut työssään.
    - Vastaus aloitteeseen on tarkoitus tulla toukokuussa aluehallituksen käsiteltäväksi ja edetä aluevaltuuston 12.6.2023 käsiteltäväksi.
  - **Aluevaltuuston kokouksessa 31.5.2022 jätetyt valtuustoaloitteet:**
    - Anne Karjalaisen valtuustoaloite koskien Hyvinvointilähete-toimintamallin selvittämistä apua tarvitsevien ihmisten tueksi yhteisöllisin keinoin yhteistyössä Keravan ja Vantaan alueen kolmannen sektorin kanssa. Valtuustoaloitteen on allekirjoittanut 18 aluevaltuutettua.
      - Aluehallitus päätti kokouksessaan 22.6.2022 § 119 merkitä valtuustoaloitteen tiedoksi ja lähettää sen edelleen vanhuspalvelujen toimialajohtajan valmisteltavaksi.
      - Vastaus aloitteeseen on tarkoitus tulla toukokuussa aluehallituksen käsiteltäväksi ja edetä aluevaltuuston 12.6.2023 käsiteltäväksi.
    - Marja Ahavan, Anniina Pylsyn ja Olga Gilbertin valtuustoaloite koskien tiimimalli-työtavan käyttöönottoa terveysasemilla Vantaa-Kerava hyvinvointialueella. Valtuustoaloitteen on allekirjoittanut 31 aluevaltuutettua.
      - Aluehallitus päätti kokouksessaan 22.6.2022 § 120 merkitä valtuustoaloitteen tiedoksi ja lähettää sen edelleen terveydenhuollon palvelujen toimialajohtajan valmisteltavaksi.
      - Vastaus aloitteeseen on tarkoitus tulla toukokuussa aluehallituksen käsiteltäväksi ja edetä aluevaltuuston 12.6.2023 käsiteltäväksi.

-
- Sosialidemokraattisen aluevaltuustoryhmän valtuustoaloite koskien selkokielen ottamista Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen palvelukieleksi. Valtuustoaloitteen on allekirjoittanut 33 aluevaltuutettua.
    - Aluehallitus päätti kokouksessaan 22.6.2022 § 121 merkitä valtuustoaloitteen tiedoksi ja lähettää sen edelleen konsernipalvelujen toimialajohtajan valmisteltavaksi.
    - Vastaus aloitteeseen on tarkoitus tulla toukokuussa aluehallituksen käsiteltäväksi ja edetä aluevaltuuston 12.6.2023 käsiteltäväksi.
  - Antero Eerolan valtuustoaloite koskien sairaaloissa käynnistettävää etsivää päihdetyötä. Valtuustoaloitteen on allekirjoittanut 15 aluevaltuutettua.
    - Aluehallitus päätti kokouksessaan 22.6.2022 § 122 merkitä valtuustoaloitteen tiedoksi ja lähettää sen edelleen terveydenhuollon palvelujen toimialajohtajan valmisteltavaksi.
    - Vastaus aloitteeseen on tarkoitus tulla toukokuussa aluehallituksen käsiteltäväksi ja edetä aluevaltuuston 12.6.2023 käsiteltäväksi.
  - **Aluevaltuuston kokouksessa 21.6.2022 jätetyt valtuustoaloitteet:**
    - Tiina Tuomelan valtuustoaloite "Aloite köyhyysneuvoston (köyhyyden vähentämisen neuvosto) perustamiseksi Vantaa-Kerava hyvinvointialueelle". Valtuustoaloitteen on allekirjoittanut 22 aluevaltuutettua.
      - Aluehallitus päätti kokouksessaan 16.8.2022 § 149 merkitä valtuustoaloitteen tiedoksi ja lähettää sen edelleen aikuissosiaalityön ja vammaispalvelujen toimialajohtajan valmisteltavaksi.
      - Vastaus aloitteeseen on tarkoitus tulla toukokuussa aluehallituksen käsiteltäväksi ja edetä aluevaltuuston 12.6.2023 käsiteltäväksi.
    - Soile Erikssonin valtuustoaloite "Lapsibudjetointi käyttöön Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella". Valtuustoaloitteen on allekirjoittanut 35 aluevaltuutettua.
      - Aluehallitus päätti kokouksessaan 16.8.2022 § 150 merkitä valtuustoaloitteen tiedoksi ja lähettää sen edelleen talousvalmistelujohtajan valmisteltavaksi.
      - Vastaus aloitteeseen on tarkoitus tulla toukokuussa aluehallituksen käsiteltäväksi ja edetä aluevaltuuston 12.6.2023 käsiteltäväksi.
    - Antero Eerolan valtuustoaloite "Toimenpiteet ikäihmisten yksinäisyyden lievittämiseksi". Valtuustoaloitteen on allekirjoittanut 28 aluevaltuutettua.
      - Aluehallitus päätti kokouksessaan 16.8.2022 § 151 merkitä valtuustoaloitteen tiedoksi ja lähettää sen edelleen vanhusten palvelujen toimialajohtajan valmisteltavaksi.
      - Vastaus valtuustoaloitteeseen käsitellään aluehallituksen kokouksessa 18.4.2023 omana pykälänään.
    - Tia Seppäsen, Funda Demirin ja Matilda Stirkkisen valtuustoaloite "Aloite sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöjen yhdenvertaisuuden edistämiseksi hyvinvointialueen palveluissa ja asiakaskohtaamisissa". Valtuustoaloitteen on allekirjoittanut 25 aluevaltuutettua.
      - Aluehallitus päätti kokouksessaan 16.8.2022 § 148 merkitä valtuustoaloitteen tiedoksi ja lähettää sen edelleen lasten, nuorten ja perheiden palvelujen toimialajohtajan, aikuissosiaalityön ja

vammaispalvelujen toimialajohtajan, vanhusten palvelujen toimialajohtajan sekä terveydenhuollon palvelujen toimialajohtajan valmisteltavaksi.

- Vastaus aloitteeseen on tarkoitus tulla toukokuussa aluehallituksen käsiteltäväksi ja edetä aluevaltuuston 12.6.2023 käsiteltäväksi.
- Gashaw Bibanin valtuustoaloite "Moninaisuuden huomioiva johtamisstrategia hyvinvointialueelle". Valtuustoaloitteen on allekirjoittanut 14 aluevaltuutettua.
  - Aluehallitus päätti kokouksessaan 16.8.2022 § 152 merkitä valtuustoaloitteen tiedoksi ja lähettää sen edelleen strategiavalmistelun päällikön valmisteltavaksi.
  - Vastaus aloitteeseen on tarkoitus tulla toukokuussa aluehallituksen käsiteltäväksi ja edetä aluevaltuuston 12.6.2023 käsiteltäväksi.
- **Aluevaltuuston kokouksessa 30.8.2022 jätetyt valtuustoaloitteet:**
  - Pirjo Luokkalan valtuustoaloite "Sosiaali-, terveys- ja pelastustoimen lähipalvelujen suunnitteluun tulee osallistaa alueen asukkaat, asukas- ja muut yhdistykset sekä alueella toimivat yritykset". Valtuustoaloitteen on allekirjoittanut 30 aluevaltuutettua.
    - Aluehallitus päätti kokouksessaan 14.12.2022 § 281 merkitä valtuustoaloitteen tiedoksi ja lähettää sen edelleen johtajaylilääkärin valmisteltavaksi.
    - Vastaus valtuustoaloitteeseen käsitellään aluehallituksen kokouksessa 18.4.2023 omana pykälänään.
  - Eve Rämön valtuustoaloite "Vantaan-Keravan hyvinvointialue mukaan Mielenturvaa-verkostoon". Valtuustoaloitteen on allekirjoittanut 28 aluevaltuutettua.
    - Aluehallitus päätti kokouksessaan 14.12.2022 § 280 merkitä valtuustoaloitteen tiedoksi ja lähettää sen edelleen terveydenhuollon palvelujen toimialajohtajan valmisteltavaksi.
    - Vastaus aloitteeseen on tarkoitus tulla toukokuussa aluehallituksen käsiteltäväksi ja edetä aluevaltuuston 12.6.2023 käsiteltäväksi.
  - Marjo Vackerin, Pia Lohikosken ja Laura Tulikorven valtuustoaloite "Etsivän vanhustyön pysyvän toiminnan järjestäminen Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella". Valtuustoaloitteen on allekirjoittanut 30 aluevaltuutettua.
    - Aluehallitus päätti kokouksessaan 14.12.2022 § 278 merkitä valtuustoaloitteen tiedoksi ja lähettää sen edelleen vanhusten palvelujen toimialajohtajan valmisteltavaksi.
    - Vastaus valtuustoaloitteeseen käsitellään aluehallituksen kokouksessa 18.4.2023 omana pykälänään.
- **Aluevaltuuston kokouksessa 27.9.2022 jätetyt valtuustoaloitteet:**
  - Tuukka Saimenin ja Tanja Aidanjuuren valtuustoaloite "Ei-välttämättömien kustannuksien kohtuullistaminen ja toimintaohjeiden määrittäminen". Valtuustoaloitteen on allekirjoittanut 11 aluevaltuutettua.
    - Aluehallitus päätti kokouksessaan 14.12.2022 § 279 merkitä valtuustoaloitteen tiedoksi ja lähettää sen edelleen konsernipalvelujen toimialajohtajan valmisteltavaksi.

- Vastaus aloitteeseen on tarkoitus tulla toukokuussa aluehallituksen käsiteltäväksi ja edetä aluevaltuuston 12.6.2023 käsiteltäväksi.
- Elina Nykyrin valtuustoaloite "Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen tulee laatia vammaispoliittinen ohjelma ja käyttää yhdenvertaisuusvaikutusten arviointia". Valtuustoaloitteen on allekirjoittanut 24 aluevaltuutettua.
  - Aluehallitus päätti kokouksessaan 14.12.2022 § 282 merkitä valtuustoaloitteen tiedoksi ja lähettää sen edelleen aikuissosiaalityön ja vammaisten palvelujen toimialajohtajan valmisteltavaksi.
  - Vastaus aloitteeseen on tarkoitus tulla toukokuussa aluehallituksen käsiteltäväksi ja edetä aluevaltuuston 12.6.2023 käsiteltäväksi.
- **Aluevaltuuston kokouksessa 22.11.2022 jätetyt valtuustoaloitteet:**
  - Keskustan aluevaltuustoryhmän valtuustoaloite "Omaishoitajien palvelutarpeiden tunnistaminen ja jaksamisen tukeminen". Valtuustoaloitteen on allekirjoittanut 24 aluevaltuutettua.
    - Aluehallitus päätti kokouksessaan 14.12.2022 § 283 merkitä valtuustoaloitteen tiedoksi ja lähettää sen edelleen vanhusten palvelujen toimialajohtajan valmisteltavaksi.
    - Vastaus valtuustoaloitteeseen käsitellään aluehallituksen kokouksessa 18.4.2023 omana pykälänään.
  - Valta kuuluu kansalle -aluevaltuustoryhmän valtuustoaloite "Ennakointi lakisääteisen väärinkäytösten ilmiäntokanavan perustamiseksi hyvinvointialueelle, ns. Whistleblower-direktiivi". Valtuustoaloitteen on allekirjoittanut 11 aluevaltuutettua.
    - Aluehallitus päätti kokouksessaan 14.12.2022 § 284 merkitä valtuustoaloitteen tiedoksi ja lähettää sen edelleen hallintojohtajan ja tarkastuspäällikön valmisteltavaksi.
    - Aluehallitus käsitteli vastauksen valtuustoaloitteeseen kokouksessaan 28.2.2022 § 54. Aluevaltuusto päätti kokouksessaan 14.3.2023 § 21 merkitä saadun selvityksen tiedoksi vastauksena valtuustoaloitteeseen ja todeta valtuustoaloitteen loppuunkäsittelyksi.
  - Pia Lohikosken valtuustoaloite "Laaditaan asunnottomuuden poistamiseen tähtäävä ohjelma Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle". Valtuustoaloitteen on allekirjoittanut 19 aluevaltuutettua.
    - Aluehallitus päätti kokouksessaan 14.12.2022 § 285 merkitä valtuustoaloitteen tiedoksi ja lähettää sen edelleen aikuissosiaalityön ja vammaisten palvelujen toimialajohtajan valmisteltavaksi.
    - Vastaus aloitteeseen on tarkoitus tulla toukokuussa aluehallituksen käsiteltäväksi ja edetä aluevaltuuston 12.6.2023 käsiteltäväksi.
- **Aluevaltuuston kokouksessa 20.12.2022 jätetyt valtuustoaloitteet:**
  - Ulla-Maija Kopran valtuustoaloite "Työ- ja toimintakyvyn sekä eläkemahdollisuuksien selvittelyn yksikkö osaksi Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen terveystalvija". Valtuustoaloitteen on allekirjoittanut 34 aluevaltuutettua.
    - Aluehallitus päätti kokouksessaan 17.1.2023 § 15 merkitä valtuustoaloitteen tiedoksi ja lähettää sen edelleen terveydenhuollon palvelujen toimialajohtajan valmisteltavaksi 20.6.2023 mennessä.

- Vastaus aloitteeseen on tarkoitus tulla toukokuussa aluehallituksen käsiteltäväksi ja edetä aluevaltuuston 12.6.2023 käsiteltäväksi.
- Marjo Vackerin valtuustoaloite "Psykiatrisen sairaanhoitajan palvelut osaksi Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen oppilashuoltoa peruskouluissa". Valtuustoaloitteen on allekirjoittanut 27 aluevaltuutettua.
  - Aluehallitus päätti kokouksessaan 17.1.2023 § 16 merkitä valtuustoaloitteen tiedoksi ja lähettää sen edelleen lasten, nuorten ja perheiden palvelujen toimialajohtajan valmisteltavaksi 20.6.2023 mennessä.
  - Vastaus valtuustoaloitteeseen käsitellään aluehallituksen kokouksessa 18.4.2023 omana pykälänään.
- Hanna Holmberg-Soton valtuustoaloite "Rakenteellisen sosiaalityön toteuttaminen ja seuranta hyvinvointialueella". Valtuustoaloitteen on allekirjoittanut 25 aluevaltuutettua.
  - Aluehallitus päätti kokouksessaan 17.1.2023 § 19 merkitä valtuustoaloitteen tiedoksi ja lähettää sen edelleen aikuissosiaalityön ja vammaispalvelujen sekä lasten, nuorten ja perheiden palvelujen toimialajohtajien valmisteltavaksi 20.6.2023 mennessä.
  - Vastaus aloitteeseen on tarkoitus tulla toukokuussa aluehallituksen käsiteltäväksi ja edetä aluevaltuuston 12.6.2023 käsiteltäväksi.
- Gashaw Kaisa Bibanin valtuustoaloite "Erytisnuorisotyö osaksi lastensuojelun palvelutarpeenarviointia". Valtuustoaloitteen on allekirjoittanut 18 aluevaltuutettua.
  - Aluehallitus päätti kokouksessaan 17.1.2023 § 17 merkitä valtuustoaloitteen tiedoksi ja lähettää sen edelleen lasten, nuorten ja perheiden palvelujen toimialajohtajan valmisteltavaksi 20.6.2023 mennessä.
  - Vastaus valtuustoaloitteeseen käsitellään aluehallituksen kokouksessa 18.4.2023 omana pykälänään.
- Vasemmistoliiton aluevaltuustoryhmän valtuustoaloite "Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen tulee perustaa henkilöstöasioiden lautakunta". Valtuustoaloitteen on allekirjoittanut 10 aluevaltuutettua.
  - Aluehallitus päätti kokouksessaan 17.1.2023 § 18 merkitä valtuustoaloitteen tiedoksi ja lähettää sen edelleen konsernipalvelujen toimialajohtajan valmisteltavaksi 20.6.2023 mennessä.
  - Vastaus aloitteeseen on tarkoitus tulla toukokuussa aluehallituksen käsiteltäväksi ja edetä aluevaltuuston 12.6.2023 käsiteltäväksi.
- Tiina Keskimäen valtuustoaloite "Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen tulee edistää hallinnon avoimuutta järjestämällä koulutusta luottamushenkilöille ja viranhaltijoille julkisuuslain velvoitteista". Valtuustoaloitteen on allekirjoittanut 14 aluevaltuutettua.
  - Aluehallitus päätti kokouksessaan 17.1.2023 § 14 merkitä valtuustoaloitteen tiedoksi ja lähettää sen edelleen hallintojohtajan valmisteltavaksi 20.6.2023 mennessä.
  - Vastaus aloitteeseen on tarkoitus tulla toukokuussa aluehallituksen käsiteltäväksi ja edetä aluevaltuuston 12.6.2023 käsiteltäväksi.

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto päättää merkitä tiedoksi koonni valtuustoaloitteista vuodelta 2022.

Päätös

Aluehallitus päätti yksimielisesti keskustelun jälkeen esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto päättää merkitä tiedoksi koonnin valtuustoaloitteista vuodelta 2022. Lisäksi aluehallitus päätti todeta, että osa valtuustoaloitteiden vastauksista voi tarvittaessa siirtyä 11.9.2023 pidettävään aluevaltuustoon.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialuejohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vakehyva.fi.

Aluevaltuusto, 02.05.2023, § 38

Ehdotus

Aluehallitus esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto päättää merkitä tiedoksi koonnin valtuustoaloitteista vuodelta 2022.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti ilman keskustelua.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialuejohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vakehyva.fi.

§ 39

Valtuustoaloitteet

Kokouksen aikana jätettiin seuraavat valtuustoaloitteet:

1. Ulla-Maija Kopran ja Funda Demirin valtuustoaloite **"Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle perustettava selviämishoitoyksikkö"**. Valtuustoaloitteen on allekirjoittanut 34 aluevaltuutettua. Valtuustoaloite kuului seuraavasti:

"Selviämishoitoyksikössä hoidetaan terveydenhuollon ammattilaisten valvonnassa vahvasti päihytyneitä henkilöitä, joiden psyykinen ja fyysinen terveydentila edellyttää asianmukaista arviointia ja seurantaa. Tämän avulla ehkäistään ja/tai pyritään vähentämään päihytyneen henkilön inhimillistä kärsimystä, vakavia fyysisiä ja psyykkisiä terveyshaittoja ja pahimmillaan kuolemaa. On huomioitava, että putkakuolemia tapahtuu valitettavan säännöllisesti.

Selviämishoitoyksikön perustaminen vähentää putkakuolemia. Poliisin tai muiden viranomaisten toimesta putkaan päätyneet henkilöt sairastavat usein vakavaa päihderiippuvuutta, joka edellyttää päihdehoitoon erikoistuneen hoitohenkilöstön ammattitaitoista hoitoa ja valvontaa. Putkaan vieminen tai sinne sijoittaminen ei ole myöskään eettisesti tai inhimillisesti oikea toimenpide päihtymystilan hoitamisessa.

Selviämishoitoyksikkö voidaan toteuttaa päihdeinterventiota nopeasti ja matalalla kynnyksellä, jonka jälkeen henkilölle voidaan antaa kattavaa tietoa hyvinvointialueen päihdepalveluista ja ohjata myös henkilö jatkohoitoon. Päihytyneen henkilön tulisi saada terveydentilansa kannalta asianmukaista ja ammattilaisten tuottamaa terveydenhoitoa. Varsinkin heikkokuntoisten päihytyneiden osalta esimerkiksi poliisiviranomaiset ovat tuoneet esille (STM 2011), että terveydenhuollon ammattilaisten tulisi vastata päihytyneiden henkilöiden valvonnasta, sekä sellaisista päihytyneistä, jotka ovat esimerkiksi kaatuneet ja lyöneet päänsä tai ovat muuten terveydenhuollon toimenpiteiden tarpeessa.

On tiedossa, että esimerkiksi Peijaksen päivystyksen henkilökunnan resursseja kuormittaa se, että päihtymystilan seurantaan viedään henkilöitä ilman, että heillä olisi akuuttia hoitoa vaativia somaattisia tai psyykkisiä oireita tai sairauksia päihtymystilansa lisäksi. Potilaspaikkaresursseja vievät siten henkilöt, joilla hoidon tavoitteena on ainoastaan päihtymystilasta selviäminen. Päihytyneiden henkilöiden hoitamiseen suunnatussa selviämishoitoyksikössä voidaan toteuttaa akuutin päihdehoidon kokonaisvaltainen hoidon arviointi ja seuranta. Lisäksi selviämishoitoyksikössä olisi mahdollista käynnistää päihdevieroitus ja hoitoonohjaus asianmukaisiin päihdepalveluihin.

Suurimmilla hyvinvointialueilla, kuten Pirkanmaan- ja Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueilla sekä Helsingissä on omat selviämishoitoyksikkönsä ja ne toimivat osana päihdehoitoa. Vantaan ja Keravan hyvinvointialue on väestömäärältään ja kooltaan yksi suurimmista hyvinvointialueista. Selviämishoitoyksikkö vapauttaisi Peijaksen päivystyksen potilaspaikkoja heille, jotka tarvitsevat somaattisen tai psyykkisen sairauden takia hoitoa ja se rauhoittaisi muutenkin päivystyksen toimintaa, vähentäisi putkakuolemia ja olisi myös kustannustehokkaampaa.

Haluamme, että hyvinvointialue lähtee selvittämään selviämishoitoyksikön perustamista Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle."

2. Elina Nykyrin valtuustoaloite "**Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle tarvitaan pienituloisuusohjelma ja -opas**". Valtuustoaloitteen on allekirjoittanut 10 aluevaltuutettua. Valtuustoaloite kuului seuraavasti:

"Me allekirjoittaneet esitämme, että Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle laaditaan pienituloisuusohjelma ja -opas, jonka valmistelee monialainen erilaisista alueen toimijoista koostuva työryhmä. Pienituloisuusohjelman ja -oppaan laatimistyön seurantaryhmässä on oltava kaikkien puolueiden edustus.

Pienituloisuusohjelma

Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen tulee pienituloisuusohjelmassaan asettaa selkeät tavoitteet ja toimenpiteet köyhyyden/vähävaraisuuden, syrjäytymisen, huono-osaisuuden, sekä eriarvoisuuden ja eriarvoistumisen vähentämiseksi vantaalaisten ja keravalaisten keskuudessa. Pienituloisuusohjelmassa on syytä erityisesti keskittyä erilaisiin ennaltaehkäiseviin toimenpiteisiin. On tärkeää, että hyvinvointialueemme tekee tiivistä yhteistyötä Vantaan ja Keravan kaupunkien toimijoiden kanssa pienituloisuusohjelmaa laatiessaan.

Pienituloisuusopas

Pienituloisuusoppaaseen on tarkoitus koota keinoja vähävaraiset/pienituloisten keravalaisten ja vantaalaisten ohjaamiseksi palveluiden ja tukien pariin. Pienituloisuusoppaaseen on siis syytä koota keinoja, joilla hyvinvointialue voi, yhdessä muiden paikallisten toimijoiden kanssa, helpottaa pienituloisten/vähävaraisten vantaalaisten ja keravalaisten arkea sekä tukea heitä vaikeissa elämäntilanteissa. Palveluiden yhdenvertaistaminen on sosiaali- ja terveystalouden uudistuksen keskeisimpiä tavoitteita. Se ei mukaan voi toteutua, elleivät palvelut ole saavutettavia myös kaikkein vähäosaisimmille ihmisille.

Koska palvelujärjestelmämme on hajanainen, on palveluiden ja tukien saavutettavuus huono. Kaikilla vähävaraisilla/pienituloisilla vantaalaisilla ja keravalaisilla ei ole voimavaroja tai mahdollisuuksia löytää heille kuuluvia palveluita tai tukia. Vaikea elämäntilanne tai puutteelliset tietotekniikkataidot ovat usein esteenä palveluiden ja tukien piiriin hakeutumiselle.

Pienituloisuusoppaaseen on syytä koota hyvinvointialueen ja muiden alueen toimijoiden vantaalaisille ja keravalaisille tarjoamia palveluita ja tukia. Oppaassa pitää kertoa selkeästi, millaisia ehtoja palveluiden ja tukien saamiselle on, ja miten niitä haetaan.

Pienituloisuusoppaan on syytä olla luettavissa hyvinvointialueen verkkosivuilta. Koska kaikki vantaalaiset ja keravalaiset käyttä nettiä, on opas oltava saatavissa myös paperisessa muodossa. Esimerkiksi vantaalaiset ja keravalaiset järjestöt sekä Vantaa-infot voisivat jakaa pienituloisuusopasta sitä tarvitseville asukkaille.

Hyvinvointialueelle on perustettava ns. köyhyys-/vähävaraisuustyöryhmä pienituloisuusoppaan ja -ohjelman laatimista varten

Pienituloisuusohjelman ja -oppaan valmistelua varten tulee hyvinvointialueen perustaa ns. köyhyys- tai vähävaraisuustyöryhmä. Työryhmässä pitää olla mukana muun muassa seuraavien tahojen edustajat: alueen asukkaat ja työntekijät, paikalliset järjestöt, oppilaitokset ja seurakunnat, Vantaan ja Keravan kaupungit, Kansaneläkelaitos (Kela), kaikki aluevaltuustoryhmät sekä kunnalliset ja alueelliset vaikuttamistoimielimet (eli

nuorisovaltuustot, vammais- ja vanhusneuvostot ja monikulttuurisuusasioiden neuvottelukunnat).

Joka kymmenes Vantaan ja Keravan alueella asuva on vähävarainen/pienituloinen

Suomessa ei ole virallista pienituloisuuden määritelmää, mutta käytetyimmän määritelmän mukaan pienituloisia ovat ne henkilöt tai kotitaloudet, joiden nettotulot ovat pienemmät kuin 60 prosenttia kaikkien kotitalouksien nettotulojen mediaanista. Pienituloisuuden raja vaihtelee vuosittain sen mukaan, mikä on suomalaisten nettotulojen mediaani. Pienituloisena/vähävaraisena pidettiin vuonna 2021 ihmistä, jonka nettotulot ovat alle 1350 euroa kuukaudessa.

Tilastokeskuksen mukaan Suomessa oli arviolta 718 700 vähävaraista henkilöä vuonna 2021. Suomalaisista siis 13,2 prosenttia oli pienituloisia vuonna 2021. Perusturvan varassa eläviä suomalaisia arviolta 241 200 vuonna 2021. Toimeentulotukea sai arviolta 425 000 suomalaista vuonna 2021. Se tarkoittaa 7,7 prosenttia väestöstä. Arviolta 10,3 prosenttia vantaalaisista ja 10,1 keravalaisista oli pienituloisia vuonna 2021. Pienituloisia ihmisiä asui vuonna 2021 Vantaalla 25 500 ja Keravalla 3698.

Pienituloisuudessa ei ole kyse pelkästään rahan puutteesta, vaan se aiheuttaa usein huono-osaisuuden kierteen

Vähävaraisuus/pienituloisuus/köyhyys vaikuttaa laajasti ihmisen ja hänen läheistensä arkeen. Vähävaraisuudessa ei siis ole kyse ainoastaan rahan puutteesta. Pienituloisuus merkitsee usein jatkuvaa perusturvallisuuden puutetta ja kamppailua osallisuudesta yhteiskuntaan. Pahimmillaan vähävaraisuus aiheuttaa huono-osaisuuden kierteen, jossa taloudelliset, sosiaaliset ja terveydelliset ongelmat kasaantuvat. Köyhyyden, syrjäytymisen ja huono-osaisuuden vähentäminen ja ennaltaehkäisy kytkeytyvät vahvasti hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen, joka on sosiaali-, terveys- ja pelastuspalveluiden ydintehtävä.

Pienituloisuus usein heikentää merkittävästi ihmisen hyvinvointia ja terveyttä. Toisaalta sosiaaliset taikka terveysongelmat ovat usein pienituloisuuden taustalla. Vuoden 2021 köyhyysraportissa kerrotaan, että "pienituloisuuden taustalla on usein päihde- ja/tai mielenterveysongelma, työttömyys, vammasta tai pitkäaikaissairaudesta johtuva työkyvyttömyys tai osatyökykyisyys, sukupolvelta toiselle periytyvä huono-osaisuus, matala koulutustaso, monilapsisuus, yksinhuoltajuus, yksin asuminen tai opiskelut".

Pienituloisilla on usein enemmän palveluiden käytön tarvetta, mutta he käyttävät usein muita vähemmän palveluita

Vähävaraisilla ihmisillä on muita enemmän tarvetta sosiaali- ja terveyspalveluille, mutta heillä on myös muita korkeampi kynnys hakeutua niiden pariin. Terveyserot eri tuloluokkien välillä aiheuttavat sekä inhimillistä kärsimystä että suuria kustannuksia yhteiskunnalle. Tuloluokkien välisiin terveyseroihin vaikuttaa muun muassa se, että Suomessa peritään korkeita asiakasmaksuja. Asiakasmaksuja alentamalla voitaisiin todennäköisesti kaventaa tuloluokkien välisiä terveys- ja hyvinvointieroja.

Vähävaraisuus on vahvasti ylisukupolvista

Vähävaraisuus siirtyy usein sukupolvelta toiselle. Pienituloisen perheen lapsella on suurempi riski kärsiä aikuisenakin vähävaraisuudesta ja sen mukanaan tuomista ongelmista. Vähävaraisuuden ylisukupolvisuutta vahvistaa se, että Suomessa pienituloiset jäävät muita Pohjoismaita useammin vaille tarvitsemiaan palveluja ja tukia (lähde: Kela).

Hyvinvointialueilla on oltava keinoja pienituloisten/vähävaraisten auttamiseksi ja tukemiseksi sekä vähävaraisuuden ja syrjäytymisen vähentämiseksi

Sosiaali-, terveys- ja pelastuspalveluiden ydintehtävä on ihmisten hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen ja tukeminen. Tähän kuuluu erottamattomasti eriarvoisuuden, vähävaraisuuden, syrjäytymisen ja huono-osaisuuden ennaltaehkäisy ja purkaminen niillä keinoilla, joita hyvinvointialueella on käytettävissään. Hyvinvointialueella voidaan vaikuttaa esimerkiksi ennaltaehkäisevien palveluiden laatuun ja saatavuuteen, asiakasmaksuihin, psykososiaalisen hoidon saatavuuteen, päihdehoidon vaihtoehtoihin sekä lapsiperheille eilakisääteisiin palveluihin.

Hyvinvointialueen toiminnan järjestelmällinen tarkasteleminen erityisesti vähävaraisuuden ennaltaehkäisyn ja vähentämisen näkökulmasta mahdollistaa pitkäjänteisen työn vantaalaisten ja keravalaisten hyvinvointi- ja terveyserojen pysyvän kaventamisen eteen. Tämä on myös hyvinvointialueemme taloudellisen kestävyden perusta.

Tampereen kaupungilla on hyviä kokemuksia köyhyysohjelmasta ja Vantaalla ohjelman laatimistarve tiedostetaan

Tampereen kaupungilla on ollut käytössä köyhyysohjelma monta valtuustokautta. Se on tuntuvasti parantanut tamperelaisten hyvinvointia sekä ennaltaehkäissyt ongelmia. Tampereen kaupungin köyhyysohjelman toimenpiteitä ovat olleet muun muassa panostukset ehkäisevään ja täydentävään toimeentulotukeen sekä oppilas-, opiskelija- ja kouluterveydenhuoltoon, aktiivipassi, ruokajakelu ja maksuttoman harrastamisen laajentaminen. Tampereen kaupungin köyhyysohjelman laati kaikista valtuustoryhmistä koostunut ns. köyhyystyöryhmä.

Vantaan kaupunki on tiedostanut pienituloisuusohjelman laatimisen tarpeellisuuden. Tämä kävi ilmi valtuustoaloitevastauksessa. Vastauksessa todettiin myös, että sosiaali- ja terveyspalveluilla on oltava ohjelmassa suuri rooli.

Me allekirjoittaneet haluamme siis, että Vantaan ja Keravan hyvinvointialueelle laaditaan pienituloisuusohjelma ja -opas, jonka valmistelee monialainen erilaisista alueen toimijoista koostuva työryhmä. Pienituloisuusohjelman ja -oppaan laatimistyön seurantaryhmässä on oltava kaikkien puolueiden edustus. Tiedostostamme, että aloitteella on talousvaikutuksia ja toivomme, että aloite huomioidaan, kun hyvinvointialueelle laaditaan vuoden 2024 talousarvio.

Lähteet

- Suomen köyhyysraportti 2022: https://www.eapn.fi/wp-content/uploads/2022/10/EAPN-FIN_Koyhyysvahti-2022_nettiin-valmis.pdf
- Uutisia köyhyysraporttiin 2022 liittyen:
  - <https://www.soste.fi/uutiset/koyhyysvahti-2022-kriisit-toisensa-jalkeen-osuvat-samoihin-ihmisiin-tarvitaan-maaratietoista-politiikkaa-koyhyiden-kasvun-hillitsemiseksi/>
  - <https://www.eapn.fi/koyhyysvahti-2022-myonteista-kehitysta-mutta-myos-merkkeja-koyhyiden-syvenemisesta/>
- Suomen köyhyysraportti 2021: <https://www.eapn.fi/koyhyysvahti-2021-tiivis-paketti-koyhydesta-ja-koronan-vaikutuksista/>
- Tilastokeskuksen tulonjakotilastot: <https://www.stat.fi/tilasto/tjt>

- Keravan kaupungin laaja hyvinvointikertomus 2017–2020: <https://www.hyvinvointikertomus.fi/preview/7131074713>
- Keravan kaupunki, luonnos hyvinvointikertomuksesta ja -suunnitelmasta 2023: <https://kerava.production.geniem.io/uploads/sites/2/2023/01/hyvinvointikertomus-ja-hyvinvointisuunnitelma-luonnos.pdf>
- Vantaan kaupungin hyvinvointiohjelma 2018–2022: <https://www.vantaa.fi/fi/hankkeet/hanke/vantaan-hyvinvointiohjelma-2018-2022>
- Vantaan kaupunki, hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen: <https://www.vantaa.fi/fi/kaupunki-ja-paatoksenteke/talous-ja-strategia/hyvinvoinnin-ja-terveyden-edistaminen>
- Vantaan kaupungin hyvinvointikatsaus 2022: https://www.vantaa.fi/sites/default/files/document/Hyvinvointikatsaus%202022_Vantaan%20kaupunki.pdf
- Vantaan kaupungin hyvinvointikertomus 2020: https://www.vantaa.fi/sites/default/files/document/Hyvinvointikertomus%202020_Vantaan%20kaupunki.pdf
- Tampereen kaupungin köyhyysohjelma 2018–2021: <https://www.kukakuunteleekoyhaa.fi/wordpress/wp-content/uploads/2019/06/Tampereen-kaupungin-k%C3%B6hyysohjelma-2018-2021.pdf>
- Tampereen kaupungin köyhyysohjelman 2018–2021 raportti: [https://tampere.cloudnc.fi/fi-FI/Toimielimet/Kaupunginhallitus/Kokous_762021/Tampereen_kaupungin_koyhyysohjelman_2018\(228333\)](https://tampere.cloudnc.fi/fi-FI/Toimielimet/Kaupunginhallitus/Kokous_762021/Tampereen_kaupungin_koyhyysohjelman_2018(228333))
- Tampereen kaupungin köyhyystyöryhmän 2021–2025 nimeäminen: [https://tampere.cloudnc.fi/fi-FI/Viranhaltijat/Pormestari/Koyhyystyoryhman_nimeaminen_valtuustokau\(254957\)](https://tampere.cloudnc.fi/fi-FI/Viranhaltijat/Pormestari/Koyhyystyoryhman_nimeaminen_valtuustokau(254957))
- Juttuja Tampereen kaupungin köyhyysohjelmaan liittyen:
  - <https://mikkoaaltonen.fi/tampereelle-koyhyysohjelma/>
  - <https://vasenkaista.fi/2014/10/tampere-sai-koyhyysohjelman/>
  - <https://mikkoaaltonen.fi/koyhyysohjelma-kaupunginvaltuustossa/>
  - <https://mikkoaaltonen.fi/koyhyysohjelma-tamopereelle/koyhyysohjelma/>
  - <https://yle.fi/a/3-7537417>
- Kukka Kunnarin valtuustoaloite: köyhyysohjelma Pirkanmaan hyvinvointialueelle: <https://vasenkaista.fi/2022/11/toimenpiteita-koyhyiden-ja-eriarvoisuuden-vahentamiseksi-hyvinvointialueella>
- Allekirjoittaneen valtuustoaloite: pienituloisuusopas ja -ohjelma Vantaalle: <http://paatokset.vantaa.fi/ktwebscr/fileshow?doctype=3&docid=2337108>
- Vastaus allekirjoittaneen valtuustoaloitteeseen: <https://paatokset.vantaa.fi/ktwebscr/fileshow?doctype=3&docid=2480295>
- Jyväskylän kaupungin köyhyysohjelma 2020–2024: <https://www.jyvaskyla.fi/sites/default/files/2022-10/koyhyysohjelma-2020-2024.pdf>
- Mervi Uusitalon tekemä aloite Turun kaupungin valtuustolle:
  - <https://www.turku.fi/paatoksenteke/kaupunginvaltuusto/aloite/hae/1768723>
  - <https://www.turunvasemmisto.fi/blogi/2019/12/12/32563/?page2>
  - <https://www.turunvasemmisto.fi/blogi/2019/12/12/32563>
  - <http://merviuousitalo.fi/aloitteeni-turun-koyhyysohjelma/>

3. Tarja Eklundin valtuustoaloite "**Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen tutkittava mahdollisuus aloittaa miesten eturauhassyövän seulonnat**". Valtuustoaloitteen on allekirjoittanut 27 aluevaltuutettua. Valtuustoaloite kuului seuraavasti:

"Eturauhassyöpä on miesten yleisin syöpä. Riski sairastua eturauhassyöpään kasvaa iän mukana. Vuosittain todetusta noin 5400 eturauhassyöpätapauksesta valtaosa parantuu täysin. Eturauhassyövän hoidon onnistumisen kannalta tärkeää on nopea tutkimuksiin ja hoitoihin hakeutuminen.

Liian moni eturauhassyöpä löytyy vasta levinneenä. Miesten kynnys hakeutua PSA-testiin ja hoitoon on liian korkea, koska oireita ei tunnisteta tai oteta riittävän vakavasti. Moni elämä olisi pelastettavissa, jos syöpä havaittaisiin ajoissa.

Lähes 40 prosenttia eturauhassyövistä löytyy 50- 69-vuotiaiden miesten ikäryhmästä. Tutkimukset olisi siis hyvä aloittaa jo tästä ryhmästä.

Me aluevaltuuston jäsenet ehdotamme että Vantaa-Keravan hyvinvointialue selvittää missä laajuudessa seulonnat voitaisi suorittaa sekä aiheutuvat kustannukset ensi vuoden budjetin laadintaan mennessä."

4. Gashaw Bibanin valtuustoaloite **"Terveysneuvola Vantaa-Keravan hyvinvointialueelle"**. Valtuustoaloitteen on allekirjoittanut 6 aluevaltuutettua. Valtuustoaloite kuului seuraavasti:

"Terveysneuvolakonsepti on aiemmin tuttu Uudenkaupungin ja Mikkelin kunnista. Terveysneuvola palvelee matalalla kynnyksellä tarkoituksenaan panostaa terveystiedon ja terveyslukutaidon lisäämiseen.

Vantaa-Keravan hyvinvointialueen strategian mukaan panostamme ennaltaehkäisyyn. Parasta ennaltaehkäisyä yksilön kannalta on riittävä tietotaito ja työkalut oman terveyden edistämiseen ja ylläpitoon.

Me allekirjoittaneet ehdotamme Terveysneuvolapalvelun kokeilua esim. kolmelle suurimmalle alueelle: Kerava, Länsi-Vantaa ja Itä-Vantaa. Vaikuttavuutta tulisi seurata kyselyiden ja seurannan avulla."

5. Gashaw Bibanin valtuustoaloite **"Kansallisen terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen strategian konkreettisen toimeenpanosuunnitelman laatiminen VAKEEN"**. Valtuustoaloitteen on allekirjoittanut 6 aluevaltuutettua. Valtuustoaloite kuului seuraavasti:

"Vantaa-Keravan hyvinvointialue tavoittelee Suomen parhaan hyvinvointialueen statusta. Osana kansallista hyvinvointialueiden verkostoa, Vantaa-Keravan hyvinvointialue käynnistää terveydenedistämisen strategian laatimisen ja konkreettiset toimet sen toimeenpanemiseksi ja kannustaa myös muita hyvinvointialueita mukaan kampanjaan.

Me allekirjoittaneet ehdotamme konkreettisen toimeenpanosuunnitelman laatimista kansallisen terveydenedistämisen strategian (THL, TEHY) toimeenpanemiseksi.

Terveyden edistäminen on muutakin kuin sairauden hoitoa, siksi on ennaltaehkäisyyn ja hyvinvoinnin ylläpitämisen kannalta tärkeää panostaa laajoihin kampanjoihin ja strategioissaan nimetä konkreettiset toimet, jolla se edistää ja ajaa alueensa asukkaiden terveyttä ja hyvinvointia."

Päätös

Aluevaltuusto päätti yksimielisesti merkitä tiedoksi saapuneet valtuustoaloitteet ja lähettää ne aluehallituksen valmisteltavaksi.

Lisätietoja päätöksestä antaa hyvinvointialuejohtaja Timo Aronkytö, timo.aronkyto@vakehyva.fi.

Aluevalitusohje

§26, §27, §29, §30, §31, §32, §33, §34, §35, §36, §37, §38

Aluevalitusohje

Valitusoikeus

Jos olet tyytymätön tähän päätöksen, voit hakea siihen muutosta Helsingin hallinto-oikeudelta. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta aluevalituksella vain se, joka on tehnyt oikaisuvaatimuksen. Jos päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa päätökseen kuitenkin hakea muutosta aluevalituksella myös asianosainen sekä hyvinvointialueen jäsen. (Laki hyvinvointialueesta 142 §.)

Aluevalituksen saa tehdä sillä perusteella, että:

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä
- päätöksen tehnyt toimielin on ylittänyt toimivaltansa ja/tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Valittajan tulee esittää valituksen perusteet ennen valitusajan päättymistä.

Valituksen toimittaminen

Toimita valitus **30 päivän** kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Valitus on tehtävä viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Myöhässä tullutta valitusta ei tutkita. Hyvinvointialueen jäsenen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on asetettu julkisesti nähtäville yleiseen tietoverkkoon hyvinvointialueen verkkosivustolla (<https://vakehyva.cloudnc.fi>).

Asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä, jollei muuta näytetä:

- seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä,
- kolmen päivän kuluttua sähköisen viestin lähettämisestä tai
- saantitodistuksen osoittamana aikana/erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana

Voit toimittaa valituksen henkilökohtaisesti, postittamalla tai sähköisesti. Jos viimeinen palautuspäivä osuu viikonlopulle tai pyhäpäiväksi, voit toimittaa valituksen vielä seuraavana arkipäivänä virka-aikana.

Tee valitus kirjallisena ja kerro siinä mitä muutoksia haluat päätökseen ja millä perusteella. Liitä mukaan valituksen kohteena oleva päätös ja vaatimusta tukevat asiakirjat. Ilmoita valituksessa kotikuntasi ja yhteystietosi ja allekirjoita se. Jos sinulla on laillinen edustaja, valituksessa tulee olla sinun nimen ja kotikunnan lisäksi myös tämän nimi, kotikunta, yhteystiedot ja allekirjoitus. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse allekirjoittaa, mutta siitä on käytävä ilmi lähettäjän tiedot.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa 270 euroa. Lisätietoja valituksen maksullisuudesta saa Helsingin hallinto-oikeudesta. Maksua ei peritä silloin, kun hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaisen päätöksen valittajan eduksi.

Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Käynti- ja postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki

Puhelin: 029 56 42000, faksi: 029 56 42079

Sähköpostiosoite: helsinki.hao@oikeus.fi

Asiointipalvelun osoite: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Virka-aika: klo 8.00 - 16.15

Hankintaoikaisu

§28

Hankintaoikaisu

HANKINTAOIKAISUOHJE JA VALITUSOSOITUS

Julkista hankintaa koskevaan päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun voidaan julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, jäljempänä hankintalaki) mukaan hakea muutosta vaatimalla hankintayksiköltä oikaisua (jäljempänä hankintaoikaisu). Asia voidaan myös saattaa valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi.

Hankintaa koskevasta asiasta voi tehdä hankintayksikölle oikaisuvaatimuksen tai markkinaoikeudelle toimitettavan valituksen se, jota asia koskee (jäljempänä asianosainen). Asianosainen on se, jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa.

I HANKINTAOIKAISU

Hankintaoikaisuvaatimuksen kohde:

Hankintayksikön päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön voi vaatia hankintalain 132–135 §:n mukaan hankintaoikaisua. Hankintaoikaisua voi vaatia hankintayksiköltä kirjallisesti tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja tai osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee.

Hankintaoikaisuvaatimuksen tekemiselle säädetty aika:

Asianosaisen on vaadittava hankintaoikaisua 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä valitusosoituksineen tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta. Vaatimus on esitettävä määräajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, voi oikaisuvaatimuksen tehdä ennen viraston aukioloajan päättymistä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Tiedoksianto sähköisesti:

Hankintapäätös on annettu tiedoksi sähköisesti. Asianosainen on saanut tiedon hankintapäätöksestä oheisasiakirjoineen sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Asianosainen on saanut tiedon päätöksestä lähettämispäivänä, jollei asianosainen esitä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut asianosaiselle myöhemmin.

Hankintaoikaisua koskevan vaatimuksen sisältö:

Hankintaoikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimukset perusteineen. Vaatimuksesta on käytävä ilmi oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi. Vaatimukseen on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, mikäli ne eivät jo ole hankintayksikön hallussa.

Hankintaoikaisuvaatimus toimitetaan hankintayksikölle.

Hankintayksikön yhteystiedot:

Vantaan ja Keravan hyvinvointialue
PL 1000, 01301 Vantaa
kirjaamo@vakehyva.fi

II VALITUSOSOITUS MARKKINAOIKEUTEEN

Muutoksenhaun kohde ja rajoitukset:

Tarjoaja, osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee, voi saattaa asian markkinaoikeuden käsiteltäväksi tekemällä valituksen. Valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi voidaan saattaa hankintayksikön päätös tai hankintayksikön muu hankintamenettelyssä tehty ratkaisu, jolla on vaikutusta ehdokkaan tai tarjoajan asemaan.

Markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella ei voida saattaa hankintayksikön sellaista päätöstä tai muuta ratkaisua, joka koskee:

- 1) yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua;
- 2) sitä, että hankintasopimusta ei jaeta osiin 75 §:n nojalla; tai
- 3) sitä, että 93 §:ssä tarkoitetun kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena käytetään yksinomaan halvinta hintaa tai kustannuksia.

Puitejärjestelyyn perustuva hankinta:

Puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa hankintalain 146 §:n mukaisesti. Lupa on myönnettävä, jos asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää, tai siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.

Dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskeva ratkaisu:

Dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevaan hankintayksikön ratkaisuun ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa hankintalain 146 §:n mukaisesti. Lupa on myönnettävä, jos asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää tai siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.

Sähköinen tiedoksianto:

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi sähköisesti, asianosaisen katsotaan saaneen tiedon hankintapäätöksestä oheisasiakirjoineen sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Asianosainen on saanut tiedon päätöksestä lähettämispäivänä, jollei asianosainen esitä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut asianosaiselle myöhemmin.

Tiedoksianto kirjeitse:

Mikäli hankintapäätös on annettu tiedoksi postitse kirjeellä, asianosaisen katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei asianosainen näytä saaneen tiedon myöhemmin.

Hankintapäätöksen tiedoksianto saantitodistuksella:

Mikäli hankintapäätös on annettu todisteellisesti tiedoksi, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaanitodistukseen merkittynä aikana.

Muutoksenhakuaika:

Valitus on tehtävä kirjallisesti 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintaa koskevasta päätöksestä valitusosoituksineen. Tiedoksisaanitpäivää ei lasketa mukaan valitusaikaan. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen markkinaoikeuden virka-ajan päättymistä.

Muutoksenhakuaika suoramankinnassa:

Mikäli hankintayksikkö on toimittanut julkaistavaksi hankintalain 131 §:ssä tarkoitetun suoramankintaa koskevan ilmoituksen Euroopan unionin virallisessa lehdessä, valitus on tehtävä 14 päivän kuluessa ilmoituksen julkaisemisesta. Mikäli hankintayksikkö on julkaissut suoramankinnasta jälki-ilmoituksen, mutta ei suoramankintaa koskevaa ilmoitusta, suoramankintaa koskeva valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa siitä, kun suoramankinnasta on julkaistu jälki-ilmoitus Euroopan unionin virallisessa lehdessä. Mikäli hankintayksikkö ei ole julkaissut suoramankinnasta ilmoitusta tai jälki-ilmoitusta, suoramankintaa koskeva valitus on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa siitä, kun hankintasopimus on tehty.

Sopimusmuutosta koskeva ilmoitus:

Mikäli hankintayksikkö on toimittanut julkaistavaksi hankintalain 58 §:n 1 momentin 9 kohdassa tarkoitetun sopimusmuutosta koskevan ilmoituksen Euroopan unionin virallisessa lehdessä, on valitus tehtävä 14 päivän kuluessa ilmoituksen julkaisemisesta.

Poikkeukset säännömukaisesta valitusajasta:

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaanista, jos hankintayksikkö on tehnyt hankintapäätöksen jälkeen hankinta- tai käyttöoikeussopimuksen 130 §:n 1 tai 3 kohdan nojalla noudattamatta odotusaikaa.

Odotusaikaa ei tarvitse noudattaa, jos sopimus koskee puitejärjestelyn perusteella tehtävää hankintaa tai sopimus koskee dynaamisen hankintajärjestelmän sisällä tehtävää hankintaa.

Valitus on tehtävä kuuden kuukauden kuluessa hankintapäätöksen tekemisestä siinä tapauksessa, että ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintapäätöksestä valitusosoituksineen ja hankintapäätös tai valitusosoitus on ollut olennaisesti puutteellinen.

Valituksen sisältö:

Valituksessa on ilmoitettava:

- 1) päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös);
- 2) miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset);
- 3) vaatimusten perustelut;
- 4) mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Puitejärjestelyyn perustuvan hankinnan ja dynaamiseen hankintajärjestelmään hyväksymistä koskevan ratkaisun osalta valituskirjelmässä on esitettävä, minkä vuoksi käsittelylupa tulisi myöntää.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä markkinaoikeudelle. Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi markkinaoikeus valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Oikaisuvaatimuksen tekijä saa valittaessaan oikaisuvaatimuspäätöksestä esittää vaatimuksilleen uusia perusteluja. Hän saa esittää uuden vaatimuksen vain, jos se perustuu olosuhteiden muutokseen tai oikaisuvaatimuksen tekemisen määräajan päättymisen jälkeen valittajan tietoon tulleeseen seikkaan.

Valitukseen on liitettävä:

- 1) valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
- 2) selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
- 3) asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, kuten oikeudenkäynnistä hallintoasioista annetun lain (808/2019) 32 §:ssä säädetään.

Valituksen toimittaminen:

Valitus on toimitettava markkinaoikeudelle. Valituksen voi toimittaa markkinaoikeuden kansliaan henkilökohtaisesti, asiamiestä käyttäen, lähetin välityksellä, postitse, telekopiona, asiointipalvelussa tai sähköpostin avulla kuten sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetussa laissa (13/2003) säädetään. Jos vireillepanon viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulu- tai juhannusaatto tai arkilauantai, voi asiakirjat toimittaa markkinaoikeudelle ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusperusteeseen perustuva muutoksenhakukielto:

Hankintalain 163 §:n mukaan markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvaan asiaan ei saa hakea muutosta kuntalain (410/2015), hyvinvointialueesta annetun lain (611/2021) eikä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain nojalla.

Muutoksenhausta ilmoittaminen hankintayksikölle:

Hankintalain 148 §:n nojalla hankinta-asiaan muutosta hakevan on kirjallisesti ilmoitettava hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikölle viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeuteen. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikön kohdassa I mainittuun osoitteeseen.

Oikeudenkäyntimaksu:

Muutoksenhakijalta peritään käsittelystä markkinaoikeudessa oikeudenkäyntimaksua 2 120 euroa alle miljoonan euron hankinnassa. Jos hankinnan arvo on vähintään 1 miljoona euroa, käsittelymaksu on 4 240 euroa. Mikäli hankinnan arvo on vähintään 10 miljoonaa euroa, käsittelymaksu on 6 350 euroa. Yksityishenkilön oikeudenkäyntimaksu markkinaoikeudessa on 530 euroa. Hankinta-asioissa peritään 2120, 4240 tai 6350 euron sijasta 500 euron oikeudenkäyntimaksu, jos asia poistetaan käsittelystä antamatta pääasiassa ratkaisua, se jää tutkimatta tai se jää sillensä. Näin voi käydä esimerkiksi valituksen peruutuksen vuoksi.

Markkinaoikeuden osoite ja muut yhteystiedot

Markkinaoikeus
Radanrakentajantie 5,
00520 Helsinki

puh. 029 56 43300

fax 029 56 43314

markkinaoikeus(at)oikeus.fi

asiointipalvelun osoite: <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Muutoksenhakukielto

§24, §25, §39

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

Tähän päätökseen, joka koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa hakea muutosta.

(Laki hyvinvointialueesta 141 §)